

Objava podataka i informacija
Bosna Bank International d.d. Sarajevo
na dan 31. decembar 2024. godine

Sarajevo, april 2025

Sadržaj

UVOD	3
OSNOVNI PODACI	4
1. NAZIV, SJEDIŠTE I OPŠTI PODACI BANKE	4
1.1. POSLOVNO IME	4
1.2. SJEDIŠTE	4
1.3. LOGO BANKE	4
1.4. ID BROJ, PDV BROJ I ŽIRO RAČUN	4
1.5. BROJ TELEFONA I TELEFAKSA	4
1.6. E-MAIL ADRESA	4
1.7. OFICIJELNA WEB STRANICA	4
1.8. OSNOVNA DJELATNOST	4
1.9. ORGANIZACIONI DIJELOVI I STRUKTURA	5
1.9.1. Poslovna mreža	5
1.9.2. Organizaciona šema Banke	8
2. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI BANKE	9
2.1. DIONIČARI BANKE	9
2.2. NADZORNI ODBOR BANKE	9
2.3. UPRAVA BANKE	10
2.4. BROJ DIREKTORSKIH FUNKCIJA ČLANOVA NADZORNOG ODBORA I UPRAVE BANKE	11
2.5. POLITIKE ZA IZBOR I PROCJENU ČLANOVA NADZORNOG ODBORA I UPRAVE BANKE	11
2.6. ODBOR ZA REVIZIJU	12
2.7. OSTALI ODBORI KOJE JE OSNOVAO NADZORNI ODBOR	13
2.7.1. Odbor za imenovanje i naknade	13
2.7.2. Odbor za rizike	13
2.8. NAČIN ORGANIZOVANJA FUNKCIJE INTERNE REVIZIJE I RUKOVODIOCA INTERNE REVIZIJE	13
2.9. IMENOVANJE EKSTERNOG REVIZORA BANKE	14
3. POLITIKA NAKNADA	14
3.1. OPĆENITO INFORMACIJE O POLITICI NAKNADA	14
3.2. INFORMACIJE O VEZI IZMEĐU PLATE I USPJEŠNOSTI, ODNOSNO O KORELACIJI IZMEĐU NAKNADA, USPJEŠNOSTI I RIZIKA ZA SVE ZAPOSLENIKE	15
3.3. GRUPNE NAKNADE PO PODRUČJU POSLOVANJA U TOKU 2024. GODINE	16
4. OBUHVAT PRIMJENE REGULATORNIH ZAHTJEVA	17
5. STRATEGIJA I POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA	17
5.1. KRATAK OPIS STRATEGIJE I POLITIKA ZA SVAKI POJEDINAČNI RIZIK	17
5.1.1. Kreditni rizik	22
Funkcije upravljanja kreditnim rizikom	23
5.1.2. Rizik likvidnosti	24
Funkcije upravljanja rizikom likvidnosti	25
5.1.3. Tržišni rizik	26
Funkcije upravljanja tržišnim rizikom	26
5.1.4. Kamatni rizik/ rizik profitne stope	27
Strategija i politike za upravljanje kamatnim rizikom/ rizikom profitne stope	27
Funkcije upravljanja kamatnim rizikom/ rizikom profitne stope	27
5.1.5. Operativni rizik	27
5.1.6. Ostali rizici	28
5.2. STRUKTURA I ORGANIZACIJA FUNKCIJE UPRAVLJANJA RIZICIMA	30

5.3.	OBUH VATNOST I KARAKTERISTIKE SISTEMA IZVJEŠTAVANJA O RIZICIMA, KAO I NAČINA MJERENJA RIZIKA	33
5.3.1.	PROCES IDENTIFIKACIJE RIZIKA	33
5.3.2.	TESTIRANJE OTPORNOSTI NA STRES	34
5.3.3.	PRAĆENJE POKAZATELJA	35
5.4.	OCJENA ADEKVATNOSTI USPOSTAVLJENOG SISTEMA UPRAVLJANJA RIZICIMA BANKE U ODNOSU NA NJEN RIZIČNI PROFIL, POSLOVNU POLITIKU I STRATEGIJU	36
5.5.	POLITIKE ZAŠTITE OD RIZIKA I POLITIKE (INFORMACIJE O PRIMIJENJENIM TEHNIKAMA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA) SMANJENJA RIZIKA, KAO I NAČINE KOJE BANKA KORISTI ZA OSIGURAVANJE I PRAĆENJE EFIKASNOSTI U SMANJENJU RIZIKA	36
5.6.	SAŽET OPIS POVEZANOSTI RIZIČNOG PROFILA BANKE SA NJENOM POSLOVNOM STRATEGIJOM, SAŽETI PRIKAZ KLJUČNIH POKAZATELJA POSLOVANJA BANKE U VEZI SA UPRAVLJANJEM RIZICIMA I NJIHOVIH VRIJEDNOSTI, KAO I NAČIN NA KOJI JE TOLERANCIJA PREMA RIZICIMA UKLJUČENA U SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA	37
5.7.	OPIS NAČINA NA KOJI SE OSIGURAVA IZVJEŠTAVANJE NADZORNOG ODBORA I UPRAVE BANKE O RIZICIMA, POSEBNO UČESTALOST, PODRUČJE, TE NAČIN UKLJUČENJA NADZORNOG ODBORA I UPRAVE BANKE U ODREĐIVANJE SADRŽAJA IZVJEŠTAVANJA	38
5.8.	OPĆI OKVIR SISTEMA INTERNIH KONTROLA I NAČIN ORGANIZACIJE KONTROLNIH FUNKCIJA, UKLJUČUJUĆI I RUKOVODIOCE ISTIH	39
6.	KAPITAL I ADEKVATNOST REGULATORNOG KAPITALA	41
6.1.	OBRAZAC KAPITALA	41
6.2.	KAPITALNI ZAHTEJEVI I STOPE KAPITALA	44
6.3.	IZLOŽENOST TRŽIŠNOM RIZIKU	45
6.4.	IZLOŽENOST OPERATIVNOM RIZIKU	45
6.5.	IZLOŽENOST BANKE KREDITNOM RIZIKU	45
6.5.1.	Ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka	45
6.5.2.	Ukupna prosječna izloženost Banke	47
6.5.3.	Geografska podjela izloženosti prema značajnim područjima	48
6.5.4.	Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti	49
6.5.4.	Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti - nastavak	50
6.5.5.	Preostala ročnost izloženosti druge ugovorne strane	51
6.5.6.	Bruto izloženost po grupama i značajnim privrednim granama	51
6.5.7.	Bruto izloženost po značajnim privrednim granama	53
6.5.8.	Promjene u ispravkama vrijednosti tokom perioda	54
6.5.9.	Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite	54
6.5.10.	Korištenje vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika	55
7.	PODACI O FINANSIJSKOJ POLUZI	55
8.	IZLOŽENOST RIZIKU LIKVIDNOSTI	56
9.	IZLOŽENOSTI U VLASNIČKA ULAGANJA U KNJIZI TRGOVANJA	58
10.	IZLOŽENOST KAMATNOM RIZIKU/ RIZIKU PROFITNE STOPE	58
11.	INTERNA PROCJENA ADEKVATNOSTI KAPITALA - ICAAP	59
11.1	MJERENJE I PROCJENA ICAAP-A	59
12.	INTERNA PROCJENA ADEKVATNOSTI LIKVIDNOSTI - ILAAP	60
14.	NEKVALITETNE I RESTRUKTURIRANE IZLOŽENOSTI I KOLATERAL STEČEN PREUZIMANJEM I PROVEDBOM IZVRŠNOG POSTUPKA	61

UVOD

Bosna Bank International d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) javno objavljuje podatke i informacije za period 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine u skladu sa:

- Zakonom o bankama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/17 i 22/25)
- Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke („Službene novine FBiH“, broj 39/21)
- Uputstvom za objavljivanje podataka i informacija banke (Broj: 01-2376/21 od 03.06.2021.),
- te internim aktom "Uputstvo za popunjavanje obrazaca u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke".

Banka nije dužna da objavljuje podatke i informacije koji nisu materijalno značajne, podatke i informacije čije bi javno objavljivanje moglo negativno da utječe na konkurentski položaj Banke na tržištu i podatke koji bi mogli negativno utjecati na sigurnost radnika i članova Nadzornog odbora i Uprave Banke, osim informacija vezanih za sistem internog upravljanja u Banci, odnosno izbor i procjenu članova Nadzornog odbora i Uprave Banke, regulatorni kapital i politiku naknada. Objavljeni podaci predstavljaju podatke i informacije koji su materijalno značajni, te isti nisu zaštićeni i povjerljivi.

Dodatni podaci, informacije i pokazatelji, koji nisu navedeni ili nisu dovoljno detaljno opisani u ovom izvještaju, objavljeni su u Godišnjem finansijskom izvještaju za 2024. godinu, koji je objavljen na internet stranici Banke.

Kvantitativni podaci u dokumentu prikazani su na propisanim obrascima.

Podaci su prikazani u hiljadama KM, ukoliko to nije drugačije navedeno.

U nastavku podaci i informacije na finansijski datum 31.12.2024. godine koji su javno dostupni i objavljeni na službenoj web stranici Bosna Bank International d.d. Sarajevo <https://bbi.ba/o-nama/finansijski-izvjestaji/>.

OSNOVNI PODACI

U skladu sa Odlukom Banka objavljuje podatke i informacije koje se odnose na:

1. Naziv, sjedište i organizacione dijelove,
2. Vlasničku strukturu i organe Banke,
3. Politiku naknada,
4. Obuhvat primjene regulatornih zahtjeva,
5. Strategiju i politiku upravljanja rizicima Banke,
6. Regulatorni kapital, zaštitni slojevi kapitala, kapitalni zahtjevi i adekvatnost regulatornog kapitala,
7. Podatke o finansijskoj poluzi,
8. Likvidnosne zahtjeve,
9. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja Banke,
10. Kamatni rizik/ rizik profitne marže u bankarskoj knjizi,
11. Interni proces procjene adekvatnosti kapitala – ICAAP,
12. Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti – ILAAP,
13. Neopterećenu (nezaloženu) imovinu i opterećenu (založenu) imovinu,
14. Nekvalitetne restrukturane izloženosti i kolateral stečen preuzimanjem i provedbom izvršnog postupka.

1. Naziv, sjedište i opšti podaci Banke

Bosna Bank International d.d. Sarajevo osnovana je 19. oktobra 2000. godine kao prva banka u Bosni i Hercegovini koja posluje u skladu sa principima islamskog bankarstva.

Banka objavljuje opšte podatke kako slijedi:

1.1. Poslovno ime

Bosna Bank International d.d. Sarajevo, skraćeno: BBI

1.2. Sjedište

Trg djece Sarajeva bb, 71000 Sarajevo

1.3. Logo banke

1.4. ID broj, PDV broj i žiro račun

Identifikacioni broj: 4200375980006

PDV broj: 200375980006

Žiro račun kod Centralne banke BiH: 141-001-00000001-65

1.5. Broj telefona i telefaksa

Info telefon: 0800 200 20, fax 033 203 122

1.6. E-mail adresa

info@bbi.ba

1.7. Oficijelna web stranica

www.bbi.ba

1.8. Osnovna djelatnost

Ostalo novčarsko posredovanje

Naprijed navedene aktivnosti Banka obavlja unutar Bosne i Hercegovine, kao i u međunarodnim transakcijama, u skladu sa zakonskim odredbama i dozvolom za rad.

1.9. Organizacioni dijelovi i struktura

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta BBI br. 00-11-1822/24 od 31.10.2024. godine utvrđuje se unutarnja organizacija i sistematizacija na način koji osigurava efikasno obavljanje bankarskih poslova iz registrovane djelatnosti. Unutarnja organizacija i sistematizacija poslova Banke obezbjeđuje jedinstveno i efikasno obavljanje poslova iz njenog djelokruga, adekvatno upravljanje rizicima, razdvojenost poslovnih funkcija upravljanja rizicima, podrške i preuzimanja rizika, neovisnost kontrolnih funkcija, sprečavanje sukoba interesa i uspostavljanje adekvatnog sistema internih kontrola. Banka svoje poslovanje obavlja u sjedištu Banke. Upravljačku i organizacionu strukturu Banke čine:

Organi Banke	Organizacijske jedinice	Segment Retaila	Segment Corporate
Skupština	Sektori		Segment velikih korporativni klijenata - LARGE
Nadzorni odbor	Odjeljenja	Regije/ podružnice	Segment srednjih korporativnih klijenata -MID
Uprava	Segmenti		

Banka nema uspostavljene šaltere i predstavništva u inostranstvu.

1.9.1. Poslovna mreža

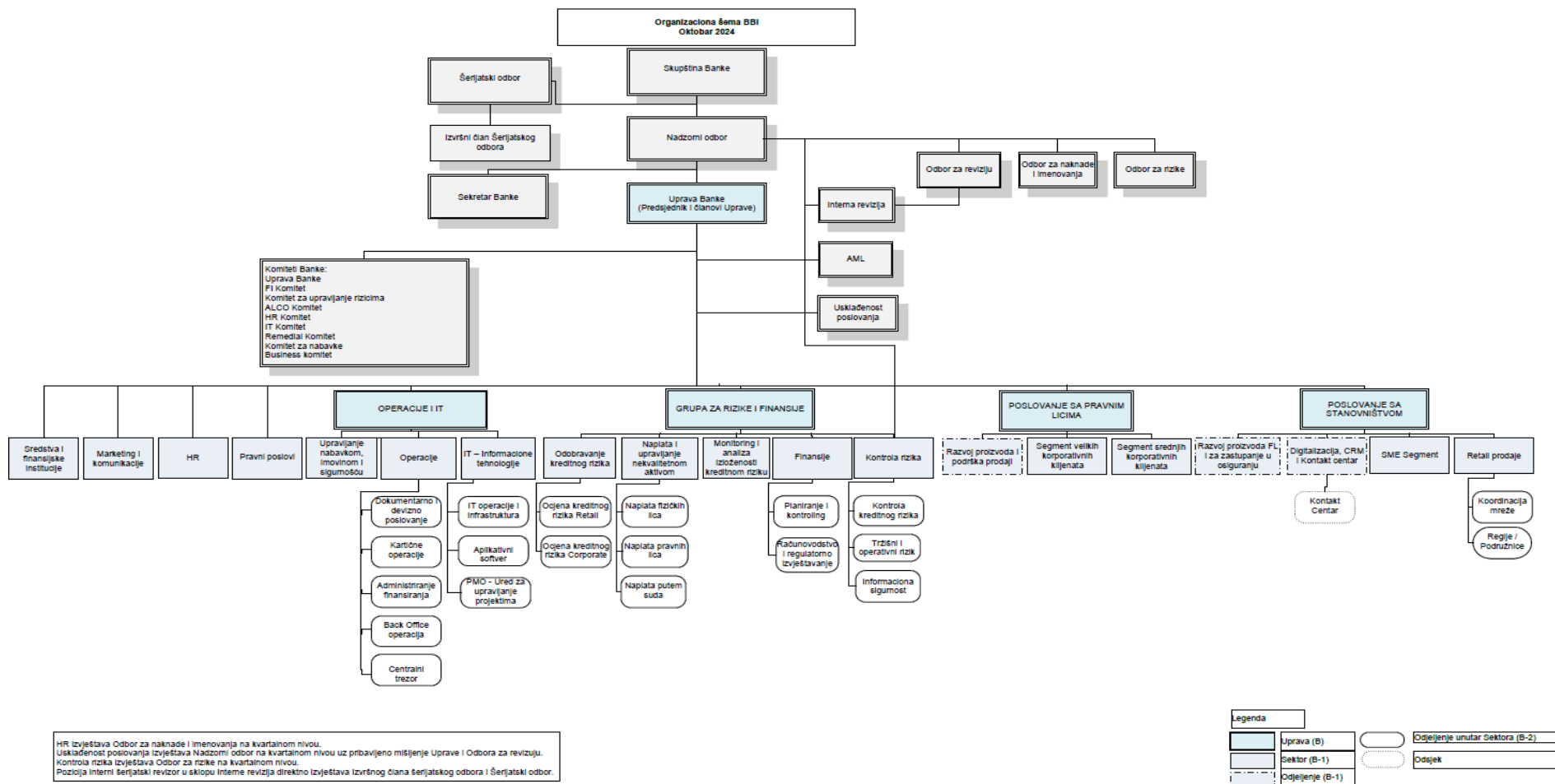
Mreža Bosna Bank International d.d. Sarajevo na dan 31. decembar 2024. godine broji 33 poslovne jedinice:

RB	Podružnica/ Filijala	ADRESA	Kontakt podaci
REGIJA SARAJEVO			
1.	Podružnica Centar	Trg djece Sarajeva bb	71 000 Sarajevo +387 33/275-225 sarajevo@bbi.ba
2.	Podružnica Dobrinja	Dobrinjske bolnice 9	71 000 Sarajevo +387 33/275-518 dobrinja@bbi.ba
3.	Podružnica Ferhadija	Trg Fra Grge Martića 4	71 000 Sarajevo +387 33/253-925 ferhadija@bbi.ba
4.	Podružnica Ilidža	Dr. Mustafe Pintola 1	71 210 Ilidža +387 33/257-713 ilidza@bbi.ba
5.	Podružnica Ilijaš	Hašima Spahića 23	71 380 Ilijaš +387 33/275-641 ilijas@bbi.ba
6.	Podružnica Novo Sarajevo	Džemala Bijedića 25d	71 000 Sarajevo +387 33/257-701 novo_sarajevo@bbi.ba
7.	Podružnica Novi Grad	Bulevar Meše Selimovića 97	71 000 Sarajevo +387 33/257-709 novi_grad@bbi.ba
8.	Podružnica Vogošća	Jošanička 2	71 320 Vogošća +387 33/279-130 vogosca@bbi.ba
9.	Podružnica Goražde	Seada Sofovića Sofe br. 7	73 000 Goražde +387 38/241-490 gorazde@bbi.ba
10.	Podružnica Malta	Zmaja od Bosne 74	71000 Sarajevo +387 338/257-720 malta@bbi.ba
REGIJA ZENICA			
11.	Podružnica Zenica	Trg Alije Izetbegovića 73	72 000 Zenica +387 32/209-596 zenica@bbi.ba

12.	Podružnica Vitez	Poslovni centar 96	72 250 Vitez +387 30/718-571 vitez@bbi.ba
13.	Podružnica Visoko	Alije Izetbegovića 39	71 300 Visoko +387 32/731-301 visoko@bbi.ba
14.	Podružnica Kakanj	Alije Izetbegovića 165	72 240 Kakanj +387 32/771-730 kakanj@bbi.ba
15.	Podružnica Tešanj	Titova bb	74 260 Tešanj +387 32/656-770 tesanj@bbi.ba
16.	Podružnica Bugojno	Zlatnih Ljiljana bb	70 230 Bugojno +387 30/260-020 bugojno@bbi.ba
17.	Podružnica Travnik	Bosanska 157	72 270 Travnik +387 30/547-030 travnik@bbi.ba
18.	Podružnica Gornji Vakuf	Gradska bb	70 240 Gornji Vakuf +387 30/259-680 gornjivakuf@bbi.ba
REGIJA TUZLA			
19.	Podružnica Tuzla	1 Inženjerijske brigade 6	75 000 Tuzla +387 35/300-862; tuzla@bbi.ba
20.	Podružnica Tuzla II	Armije BiH 1	75 000 Tuzla +387 35/365-232 tuzla-2@bbi.ba
21.	Podružnica Gradačac	Husein-kapetana Gradašćevića bb	76 250 Gradačac +387 35/821-096 gradacac@bbi.ba
22.	Podružnica Gračanica	Mehmeda Ahmedbegovića bb	75 320 Gračanica +387 35/701-120 gracanica@bbi.ba
23.	Podružnica Srebrenik	1. marta bb	75 350 Srebrenik +387 35/647-780 srebrenik@bbi.ba
24.	Podružnica Kalesija	Trg Šehida bb	75 260 Kalesija +387 35/610-090 kalesija@bbi.ba
25.	Podružnica Živinice	Ulica oslobođenja bb	75 270 Živinice +387 35/743-240 zivinice@bbi.ba
26.	Filijala Brčko	Bulevar mira 2	76 000 Brčko +387 49/235-951 brcko@bbi.ba
27.	Filijala Bijeljina	Gavrila Principa br. 12	76 300 Bijeljina +387 55/991-900 bijeljina@bbi.ba
REGIJA BIHAĆ			
28.	Podružnica Bihać	Husrefa Redžića 6	77 000 Bihać +387 37/329-614 bihac@bbi.ba
29.	Podružnica Cazin	Ul. 503. Slavne brigade bb	77 220 Cazin +387 37/510-103 cazin@bbi.ba
30.	Podružnica Sanski Most	Mahala br. 2	79 260 Sanski Most +387 37/688-680 sanski_most@bbi.ba
31.	Filijala Banja Luka	Ulica Ivana Frane Jukića br. 2	78 000 Banja Luka +387 51/329-810 banjaluka@bbi.ba
REGIJA MOSTAR			

32.	Podružnica Mostar	Trg Republike 3	88 000 Mostar +387 36/555-710 mostar@bbi.ba
33.	Podružnica Konjic	Maršala Tita 35	88 400 Konjic +387 36/712-730 konjic@bbi.ba

1.9.2.Organizaciona šema Banke

Na dan 31.12.2024. godine, Banka je imala 423 uposlenika

2. Vlasnička struktura i organi Banke

2.1 Dioničari Banke

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2024. godine je kako slijedi:

Vlasnička struktura			
Red.br.	Ime i prezime/ naziv dioničara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu (redoslijed po veličini učešća)	% učešća	
		Obične dionice	Prioritetne dionice
1.	Islamic Development Bank (IDB)	45,46%	-
2.	Abu Dhabi Islamic Bank (ADIB)	27,27%	-
3.	Dubai Islamic Bank (DIB)	27,27%	-

2.2 Nadzorni odbor Banke

Banka je spostavila jasnu organizacijsku strukturu s jasno definisanim nadležnostima i odgovornostima, kojima se izbjegava sukob interesa. Sastav, dužnosti i odgovornosti članova Nadzornog odbora Banke utvrđeni su Statutom Banke, Poslovníkom o radu Nadzornog odbora. Članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava Skupština Banke, uz mogućnost ponovnog izbora, na period od 4 (četiri) godine. Članovi Nadzornog odbora ispunjavaju uslove i kriterijume propisane za članstvo u Nadzornom odboru.

Nadzorni odbor Banke na dan 31.12.2024. godine ima 5 članova: Predsjednik Nadzornog odbora, zamjenik Predsjednika i 3 člana:

Članovi Nadzornog odbora Banke:		
Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili lokacija na kojoj banka isto objavljuje)
1.	Abdulaziz Al Mheiri, Predsjednik, nezavisni član	G. Al Mheiri je trenutno član Upravnog odbora Dubai Islamic Bank (DIB) i član odbora Borse Dubai. Ranije obavljao funkcije: član Savjetodavnog vijeća Dubai-ja; član uprave Dubai International Capital LLC; regionalni menadžer za Dubai i izvršni direktor Sjevernih Emirata u Abu Dhabi Islamic Bank; predsjedavajući nadzornog odbora BBI Real Estate d.o.o. Sarajevo, te zamjenik šefa Odjela za bankarstvo Nacionalne banke Abu Dhabi Bačelor nauka na Američkom koledžu u Švicarskoj.
2.	Abdulla Al Shehhi, zamjenik Predsjednika	Ima ukupno 34 godine radnog iskustva u bankarskom sektoru, od čega je najviše proveo na pozicijama višeg menadžmenta u Abu Dhabi Islamic Bank (ADIB) u UAE. G. Al Shehhi je promijenio različite više pozicije otkako se pridružio ADIB-u 1998. godine, tj. bio je direktor finansijskih institucija, direktor riznice, direktor ljudskih resursa, direktor međunarodnog razvoja poslovanja, a trenutno obavlja funkciju "Globalnog direktora međunarodne bankarske grupe (IBG)". U svojoj trenutnoj ulozi, g. Al Shehhi je odgovoran za vođenje poslovanja u pet zemalja (UK/Irak/Katar/Sudan/Saudijska Arabija), kao i za vođenje Grupe finansijskih institucija. Završio je master studije poslovne administracije na Univerzitetu UAE, a titulu bačelora nauka stekao na Univerzitetu Južne Karoline, SAD.
3.	Muhammed Umair Husain, član	G. Husain je specijalista za investicije u Islamskoj razvojnoj banci (IDB), Saudijska Arabija i saradnik Islamskog finansijskog servisa (IFSB) u svojstvu supervizora. Ovlašteni finansijski analitičar, Msc. Računovodstvo i finansije, Londonska škola ekonomije, Bačelor posl.admin., Institut za posl.admin., Pakistan.

Članovi Nadzornog odbora Banke:

Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili lokacija na kojoj banka isto objavljuje)
4.	Abdelmonem Mohamad Sharaf, član	G. Sharaf je Rizničar, Sektor riznice, a prije toga je bio na poziciji rukovodeći menadžer upravljanja portfolijom investicija, Islamska razvojna banka (IDB), Saudijska Arabija. Magistar finansija, Univerzitet Bradford, UK, Magistar poslovne administracije, B.A računovodstvo.
5.	Nedim Haverić, nezavisni član	Direktor Capitalia d.o.o. Sarajevo (2010-trenutno). Ranije Direktor sektora poslovanja sa pravnim licima Unicredit Bank (2005-2010). Dipl.ekonomista-Ekonomske fakultet Sarajevo. Ovlašteni revizor i Certificirani računovoda

2.3 Uprava Banke

Sastav, dužnosti i odgovornosti članova Uprave Banke utvrđeni su Statutom Banke i Poslovníkom o radu Nadzornog odbora. Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku. Članovi Uprave Banke imaju odgovarajuće kvalifikacije, stručna znanja, vještine i iskustvo iz oblasti finansija potrebno za vođenje poslovanja Banke, te ispunjavaju potrebne uslove i kriterijume za obavljanje funkcije člana Uprave Banke. Mandat članova Uprave traje 4 (četiri) godine, uz mogućnost ponovnog izbora.

Upravu Banke na dan 31.12.2024. godine čini 5 članova: Predsjednik Uprave i 4 člana Uprave.

Članovi Uprave Banke

Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija
1.	Alek Bakalović, Predsjednik	Predsjednik Uprave BBI Banke od 29.03.2022. godine. Član Uprave za Corporate i SME - Intesa SanPaolo Banka d.d. Izvršni direktor za Corporate i SME - Intesa SanPaolo Banka d.d. Direktor Corporate Segmenta - Intesa SanPaolo Banka d.d. Član Uprave - UniCredit Bank d.d. ILUM Kuala Lumpur, Malezija, diplomirani ekonomista.
2.	Azra Hadžiomerađić, član	Magistar ekonomskih nauka, Poslovna ekonomija smjer marketing, Univerzitet u Sarajevu. Članica Uprave BBI Banke od 29.03.2022. godine, nadležna za poslovanje sa stanovništvom. Direktor Retail Prodaje u Raiffeisen Bank d.d. Direktor kadrovskih poslova - Raiffeisen Bank d.d. Rukovodilac Odjeljenja za kompenzacije i beneficije - Raiffeisen Bank d.d.
3.	Ibro Osmanović, član	Član Uprave BBI Banke od 12.10.2023. godine, nadležan za poslovanje sa pravnim licima. Rukovodilac odjela za upravljanje kreditnim rizikom - Intesa Sanpaolo Banka dd; Saradnik za upravljanje kreditnim rizikom u segmentu poslovanja sa pravnim licima - Intesa Sanpaolo Banka dd; Rukovodilac Regije Sarajevo - Privredna Banka Sarajevo; Magistar ekonomskih nauka - Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Certificirani broker
4.	Jasmina Dobrača, član	Članica Uprave BBI Banke od 19.09.2022. godine, nadležna za rizike i finansije. Član Uprave za finansije i rizike i eksterni upravnik - Sberbank BH d.d. Sarajevo; Direktor PricewaterhouseCoopers Sarajevo; Viši rukovodilac za klijente u finansijskom sektoru PricewaterhouseCoopers Audit; Neuilly-sur-Seine; Francuska; Menadžer u reviziji Deloitte Sarajevo; Diploma iz ekonomije i menadžmenta - Univerzitet Paris III „Sorbonne nouvelle“ Pariz, Francuska; ACCA i FCCA, Udruženje Chartered Certified Accountants, Glasgow, Velika Britanija.

Članovi Uprave Banke		
Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija
5.	Hrvoje Lovrić, član	Član Uprave BBI Banke od 12.10.2023. godine, nadležan za operacije i IT. Direktor Retail prodaje – Raiffeisen bank BH dd; Pomoćnik direktora sektora poštanske mreže – Hrvatska pošta d.o.o. Mostar; Direktor Operacija – UniCredit Bank d.d; Direktor razvoja proizvoda Maloprodaje – UniCredit Bank d.d. Direktor Segmenta poduzetničkog bankarstva – UniCreditBank d.d.; Izvršni direktor i član Uprave za Maloprodaju – UniCredit Bank d.d.; Direktor Financiranja potrošnje klijenata – UniCredit Bank d.d.; Diplomirani ekonomista – Univerzitet u Splitu; Fakultet za turizam i vanjsku trgovinu Dubrovnik.

2.4 Broj direktorskih funkcija članova Nadzornog odbora i Uprave Banke

Red.br.	Ime i prezime člana Nadzornog odbora ili Uprave banke	Broj izvršnih direktorskih funkcija (apsolutno)	Broj neizvršnih direktorskih funkcija (apsolutno)	Od toga broj izvršnih direktorskih funkcija u grupi	Od toga broj neizvršnih direktorskih funkcija u grupi	Broj direktorskih funkcija u institucijama čija je glavna poslovna aktivnost neprofitne prirode
1.	Abdulaziz Al Mheiri	-	2	-	-	-
2.	Abdulla Al Shehhi	-	1	-	-	-
3.	Muhammed Umair Husain	-	1	-	-	-
4.	Abdelmonem Mohamad Sharaf	-	1	-	-	-
5.	Nedim Haverić	1	-	-	-	-
6.	Alek Bakalović	1	-	-	-	-
7.	Azra Hadžiomerađić	1	-	-	-	-
8.	Jasmina Dobrača	1	-	-	-	-
9.	Ibro Osmanović	1	-	-	-	-
10.	Hrvoje Lovrić	1	-	-	-	-

2.5. Politike za izbor i procjenu članova Nadzornog odbora i Uprave Banke

Skupština Banke je donijela Politike za izbor i procjenu ispunjavanja uslova članova organa Banke i nosilaca ključnih funkcija (Nadzorni odbor i Uprava Banke) pod brojem 1117-7/18 od 12.03.2018. godine, odnosno novi tekst pod brojem: 1707-1.7./24 od 29.02.2024. godine.

Ovim dokumentom detaljnije su propisani kriteriji i postupci za procjenu predloženih i izabranih, odnosno imenovanih članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u smislu da li imaju dobar ugled i dovoljno iskustva za obavljanje funkcije članova organa Banke, te mjere koje Banka primjenjuje u slučajevima kada kandidati ili članovi organa Banke nisu primjereni za obavljanje funkcije.

Odredbama ove Politike je definirano da će Banka vršiti procjenu članova organa Banke u sljedećim slučajevima:

- U postupku kandidiranja članova Nadzornog odbora za novi četverogodišnji mandat, u komunikaciji Banke sa dioničarima Banke i u postupku kandidiranja članova Uprave Banke (zavisno od odluke Nadzornog odbora koja procedura kandidiranja će se obaviti), a u svakom slučaju prije podnošenja zahtjeva FBA za davanje prethodne saglasnosti za imenovanje;
- U toku obavljanja funkcije izabranih, odnosno imenovanih članova odbora Banke, a najmanje jednom godišnje;
- U drugim slučajevima za koje Nadzorni odbor Banke svojom odlukom ili na prijedlog Uprave Banke ocijeni da su relevantni za obavljanje funkcije člana organa Banke.

Također, ovim dokumentom se definišu nivoi ovlaštenja i odgovornosti za procjenu, opšti zahtjevi za procjenu, postupak procjene, obaveze dostave procjene prema FBA, postupanje Banke kod procjena, potreba ponovne procjene, obaveze članova organa Banke, procjene ostalih zaposlenika Banke, mjere Banke u slučaju ocjene neprimjerenosti, kriteriji i procjena ugleda, kriteriji i procjena iskustva, te drugi bitni kriteriji kod procjene. Banka posebno vodi računa prilikom procjene o utvrđivanju nezavisnosti članova organa Banke,

odnosno sposobnosti člana da samostalno obavlja svoju dužnost u interesu Banke i bez uticaja drugih lica koja mogu dovesti do sukoba interesa, te da postoje kolektivna i individualna znanja i stručne spoznaje za obavljanje funkcija, kao i mogućnost posvećivanja dovoljno vremena u radu organa Banke.

Tokom 2024. godine, Banka je izvršila redovnu (godišnju) procjenu članova Nadzornog odbora i Uprave Banke, kao i organa Banke u cjelosti, te rezultate procjene dostavila Agenciji za bankarstvo FBiH u propisanom roku.

2.6 Odbor za reviziju

Članovi Odbora za reviziju Banke:

1. Zamir Bukhari, Predsjednik, od 28.09.2021. godine

Radi za Dubai Islamic Bank više od 19 godina na različitim funkcijama. Od 2014. godine radi u Međunarodnoj poslovnoj jedinici kao potpredsjednik za podršku. Ključne odgovornosti uključuju izradu proračuna, planiranje, praćenje i izvještavanje o DIB-ovim međunarodnim franšizama. Prethodno je bio na poziciji CFO-a u DIB Capitalu (regulirano od strane DIFC UAE) više od 4 godine; vođenje Finansijskih, HR i Administrativnih funkcija društva. Prije dolaska u DIB, radio je za prestižne organizacije u različitim ulogama:

- Al Rajhi Bank Riyadh, Saudijska Arabija – Voditelj izrade proračuna i planiranja za SME Business;
- Union Bank Pakistan – Voditelj odjela za analitiku, proračun i planiranje – potrošačko poslovanje;
- Gillette Limited Pakistan – Voditelj finansija
- Merck Sharpe & Dohme Pakistan – Voditelj računovodstva
- Ford Rhodes Robson Morrow Member firm of Ernst & Young Pakistan – Audit Supervising Senior

Posjeduje Professional Accounting Affiliate certifikat i kvalifikaciju CA Finalist od strane Instituta Chartered Accountant Pakistan. Bačelor trgovine Punjab Univerzitet Lahore Pakistan. Certificirani SAP konsultant za finansijski modul od strane Team SAP Akademija Siemens Pakistan. Završio također i edukaciju Business analytics i Insights na Wharton Business School, SAD.

2. Badar uz Zaman, zamjenik Predsjednika, od 15.01.2022. godine:

Radio u Abu Dhabi Islamic Bank (ADIB), UAE na različitim izvršnim i vodećim funkcijama od januara 1998. do marta 2019., uključujući glavnog internog revizora Grupe, šefa korporativnog upravljanja i usklađenosti i šefa korporativnog upravljanja Grupe. Prije pridruživanja ADIB-u, radio je u Kuwait Finance House šest godina kao pomoćnik menadžera interne revizije i sa vodećim računovodstvenim firmama, Ernst & Young i Arthur Andersen, u Kuvajtu, Bahreinu i Pakistanu.

Trenutno povezan sa Up-Right Management & Consultancy, UAE kao viši direktor Pružanje konsultantskih usluga u reviziji, usklađenosti, rizicima i korporativnom upravljanju.

Ovlašteni specijalista za borbu protiv pranja novca – certificirani član Udruženja certificiranih stručnjaka za borbu protiv pranja novca, SAD.

Ovlašteni interni revizor – Ovlašteni član Instituta internih revizora, SAD

Ovlašteni računovođa - počasni član Instituta ovlaštenih računovođa Pakistana (ICAP).

Diplomirani ekonomista na Univerzitetu u Karačiju, Pakistan.

Član Udruženja računovođa i revizora UAE.

Član odbora Pakistanskog poslovnog stručnog savjeta Abu Dhabi.

3. Prof.dr. Azra Zaimović, član, od 02.11.2021. godine

Redovni profesor finansija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Član Komisije za program javnih investicija Federacije BiH, Federalnog ministarstva finansija i Vlade Federacije BiH (od 2019. do danas)

Član revizorskog odbora Raiffeisen Investa (od 2019.).

Tekući projekat: Upravljanje javnim investicijama za rezultate: Sistem planiranja i upravljanja javnim investicijama – PIPMS, finansiran od strane Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini, viši stručnjak (2023.-)

Tekući projekat: Finansijska pismenost u Bosni i Hercegovini, Univerzitet u Sarajevu, sufinansiran od strane Ministarstva nauke, visokog obrazovanja i mladih, Kantona Sarajevo, vođa tima (2022.-)

Ovlašteni procjenitelj (2023.-)

Ovlašteni revizor (od 2021.)

Ovlašteni računovođa (od 2017.)

Investicijski savjetnik na tržištu kapitala u BiH (od 2003.)

Doktor ekonomskih nauka (2010.)

2.7. Ostali odbori koje je osnovao Nadzorni odbor

Banka objavljuje članove ostalih odbora koje je uspostavio Nadzorni odbor:

- Odbor za imenovanja i naknade
- Odbor za rizike

2.7.1. Odbor za imenovanje i naknade

Odbor za imenovanja i naknade je formiran odlukama Nadzornog odbora od 12.03.2018. i 22.10.2018. godine, odnosno 21.06.2021. godine. Članovi Odbora za imenovanje i naknade su sljedeći:

1. Nedim Haverić, član Nadzornog odbora, predsjednik Odbora za imenovanja i naknade od 25.07.2022. godine;
2. Abdulla Al Shehhi, zamjenik Predsjednika Nadzornog odbora, član Odbora za imenovanje i naknade;
3. Muhammad Umair Husain, član Nadzornog odbora, član Odbora za imenovanje i naknade;
4. Direktor sektora za HR, član Odbora za imenovanje i naknade, od 21.06.2021. godine.

Sektor za HR pruža stručnu pomoć u radu Odbora.

Nadležnost Odbora za imenovanje i naknade se utvrđuje odredbama Zakona o bankama i drugim propisima FBA, te Poslovnikom o radu Odbora. Imajući u vidu strukturu, veličinu i kompleksnost poslovanja Banke, Nadzorni odbor Banke je formirao jedan odbor koji pokriva i imenovanja i naknade. Sjednice odbora se održavaju u pravilu prije sjednica Nadzornog odbora ili češće po odluci Predsjednika Nadzornog odbora ili ukoliko to zahtijeva situacija. U 2024. godini Odbor za imenovanje i naknade održao je 5 sjednica.

2.7.2. Odbor za rizike

Odbor za rizike je formiran odlukama Nadzornog odbora od 12.03.2018. i 22.10.2018. godine, odnosno 21.06.2021. godine. Članovi Odbora za rizike su sljedeći:

1. Abdulla al Shehhi, zamjenik Predsjednika Nadzornog odbora, predsjednik Odbora za rizike od 25.07.2022. godine;
2. Nedim Haverić, član Nadzornog odbora, član Odbora za rizike od 21.06.2021. godine;
3. Muhammad Umair Husain, član Nadzornog odbora, član Odbora za rizike;
4. Mohamed Sharaf, član Nadzornog odbora, član Odbora za rizike od 21.06.2021. godine;
5. Direktor sektora za kontrolu rizika, član Odbora za rizike, od 21.06.2021. godine.

Sektor za kontrolu rizika pruža stručnu pomoć u radu Odbora.

Nadležnost Odbora za rizike se utvrđuje odredbama Zakona o bankama i drugim propisima FBA, te Poslovnikom o radu Odbora. Sjednica Odbora se održava u pravilu prije sjednica Nadzornog odbora ili češće po odluci Predsjednika Nadzornog odbora ili ukoliko to zahtijeva situacija. U 2024. godini Odbor za rizike održao je 6 sjednica.

2.8. Način organizovanja funkcije Interne revizije i rukovodioca interne revizije

Sektor Interne revizije je samostalni organizacioni dio Banke neovisan od Uprave Banke, te direktno odgovoran Nadzornom odboru i Odboru za reviziju Banke. Kontrolna funkcija Interne revizije provodi nepristrasnu, nezavisnu, stalnu i sveobuhvatnu kontrolu nad poslovanjem Banke, te svojim objektivnim uvjerenjem zasnovanim na procjeni rizika doprinosi implementiranju ciljeva Banke i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, sistemom internih kontrola i upravljanja Bankom.

Ocjene kvaliteta i efikasnosti internih kontrola, uključujući procjenu sistema upravljanja rizicima i procesima, dostavljaju se Upravi Banke, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru, kao i revidiranim organizacionim jedinicama Banke u vidu revizijskih izvještaja.

Kontrolna funkcija Interne revizije vrši revizorsku funkciju sa posebnom profesionalnom pažnjom, u skladu sa stručnim načelima i standardima Interne revizije, kao i internim pravilima rada Interne revizije. Pri tome se pridržava važećeg zakonodavstva, propisa i regulative koja reguliše oblast poslovanja koja je predmet revizije.

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH, Nadzorni odbor Banke imenuje i razrješava, donosi odluku o naknadama nosioca kontrolne funkcije Interne revizije, te imenuje interne revizore. Povelja Interne revizije, kao i drugi dokumenti koji definiraju rad kontrolne funkcije Interne revizije su usvojeni od strane Nadzornog odbora Banke.

Sektorom Interne revizije rukovodi Glavni interni revizor Banke, Elma Spahović.

2.9. Imenovanje eksternog revizora Banke

Nezavisnog eksternog revizora imenuje Skupština Banke na prijedlog Nadzornog odbora, uz prethodno pribavljeno odobrenje FBA, na period od 3 godine. Nezavisni eksterni revizor obavlja aktivnosti eksterne revizije u Banci na način i pod uslovima propisanim zakonima, odlukama FBA i međunarodnim standardima revizije (MRevS).

Eksterni revizor Banke za 2024. godinu bio je Deloitte d.o.o. Sarajevo.

3. Politika naknada

3.1. Općenito informacije o politici naknada

Politika naknada je utemeljena na Zakonu o bankama i Odluci o sistemu internog upravljanja u bankama, te je usklađena sa poslovnom strategijom i ciljevima Banke, korporativnom kulturom i vrijednostima, te dugoročnim interesima Banke i interesima njenih dioničara.

Banka je svjesna da ima značajan utjecaj na društvene i okolišne prilike u kojima posluje, te je prepoznala važnost utvrđivanja ciljeva povezanih sa održivim poslovanjem.

Politikom naknada Banka utvrđuje jasne, objektivne i transparentne kriterije za svrstavanje svih kategorija naknada Banke u kategoriju fiksne ili varijabilne naknade, uzimajući u obzir da drugih kategorija naknada nema. U slučaju da Banka određenu kategoriju naknade ne može svrstati u kategoriju fiksne naknade, takvu kategoriju treba svrstati u kategoriju varijabilne naknade.

Nadzorni odbor, Uprava Banke, Odbor za naknade i imenovanja i Odbor za rizike aktivno sudjeluju u cilju osiguranja da Politika naknada i njena provedba bude usklađena sa obimom preuzetog rizika i efikasnim i primjerenim upravljanjem rizicima.

Nadzorni odbor Banke najmanje jednom godišnje preispituje temeljna načela i provedbu ove politike, te donosi odluke o:

- ukupnom iznosu varijabilnih naknada koje Banka isplaćuje radnicima za određenu poslovnu godinu,
- naknadama članova Uprave Banke, Sekretara Banke i zaposlenika u kontrolnim funkcijama, na pojedinačnoj osnovi, na prijedlog Predsjednika Uprave Banke,
- smanjenju, neisplaćivanju ili ukidanju varijabilnih naknada, uključujući aktiviranje odredbe o malusu i povratu naknada, ako dođe do narušene uspješnosti ili ostvarivanja gubitka Banke.

Nadzorni odbor je, u skladu sa zakonskim propisima, osnovao Odbor za naknade i imenovanja (u daljem tekstu: Odbor) u decembru 2018. godine.

Čine ga predsjednik i najmanje dva člana. Članovi Odbora se imenuju iz članova Nadzornog odbora i najviše jednog lica iz stručnih službi Banke.

Odbor ima sljedeće zadatke:

- pružanje podrške Nadzornom odboru Banke pri donošenju i redovnom pregledu opštih principa Politike,
- pružanje podrške i savjetovanje Uprave Banke prilikom pripremanja prijedloga Politike, kao i izmjene i dopune Politike,
- sastavljanje prijedloga odluka Nadzornog odbora vezano za ukupni iznos isplate varijabilnih naknada radnicima Banke, članovima Uprave Banke, Sekretara Banke i rukovodiocima kontrolnih funkcija,
- sastavljanje prijedloga odluka Nadzornog odbora Banke koje imaju uticaj na rizike i upravljanje rizicima Banke,
- davanje prijedloga Nadzornom odboru Banke vezanih za eventualno korištenje konsultantskih usluga u pogledu Politika i njihovog provođenja,
- preispitivanje i provjera provođenja Politika ili pružanje podrške Nadzornom odboru Banke pri preispitivanju i provjeri provođenja Politika, itd.

Tokom 2024. godine održano je pet sjednica Odbora za naknade i imenovanja na kojima su razmatrane sve teme iz oblasti politike naknada i ostalih beneficija koje se isplaćuju radnicima Banke. Shodno tome, Nadzorni odbor je na sjednicama tokom 2024. razmatrao teme iz gore navedenih oblasti, kao dio dnevnog reda sjednica Nadzornog odbora i u sklopu redovnih izvještaja sa sjednica Odbora za naknade i imenovanje koji se podnose Nadzornom odboru.

3.2 Informacije o vezi između plate i uspješnosti, odnosno o korelaciji između naknada, uspješnosti i rizika za sve zaposlenike

Za mjerenje uspješnosti zaposlenika Banke koriste se operativni poslovni ciljevi i ciljevi održivog poslovanja koji proizilaze iz poslovne strategije i ciljeva Banke, korporativne kulture i vrijednosti, dugoročnih interesa Banke i dioničara, te Strategije upravljanja rizicima u pogledu promovisanja primjerenog i efikasnog upravljanja rizicima, na način da ne potiče preuzimanje rizika koji prelazi nivo prihvatljivog rizika za Banku.

Nadzorni odbor na prijedlog Uprave usvaja Poslovnu strategiju i Operativni plan Banke.

Na osnovu Poslovne strategije i Operativnog plana Uprava Banke, definiše ciljeve i ključne pokazatelje uspješnosti organizacionih jedinica.

Na osnovu ciljeva i ključnih pokazatelja uspješnosti definisanih Operativnim planom, rukovodioci organizacionih jedinica definišu ciljeve i ključne pokazatelje svakog zaposlenika.

Ciljeve uspješnosti i ključne pokazatelje uspješnosti za članove Uprave, Sekretara Banke i rukovodioce kontrolnih funkcija, usvaja Nadzorni odbor u skladu sa Poslovnom strategijom i Operativnim planom Banke.

Uprava predlaže Odboru za naknade i imenovanja postavljanje ciljeva za identifikovane zaposlenike, izuzev onih koji su u nadležnosti Nadzornog odbora, koje potom Odbor za naknade i imenovanja dostavlja Nadzornom odboru na odlučivanje.

Sistem upravljanja radnim učinkom i mjerenje ostvarenih ciljeva propisuje se Procedurom za upravljanje radnim učinkom zaposlenika Banke.

Zaposlenici, za izvršeni rad, imaju pravo na fiksne i varijabilne naknade.

Fiksne naknade odražavaju profesionalno iskustvo, stepen obrazovanja i edukacije, stručnosti i vještine, te odgovornosti koje proizlaze iz opisa radnog mjesta pojedinog zaposlenika i isplaćuju se svim zaposlenicima u skladu sa internim aktom kojim su definisane plate i naknade Banke.

Varijabilne naknade odražavaju uspješnost koja je održiva i koja je prilagođena rizicima, kao i uspješnost koja nadmašuje standard očekivan u skladu s opisom radnog mjesta pojedinog zaposlenika.

Banka mora voditi računa o primjerenom odnosu između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih naknada za sve kategorije zaposlenika, te za iste odrediti primjerenu gornju granicu tog odnosa, iznad koje isplata varijabilnog dijela naknada nije dopuštena.

Pri određivanju odnosa između fiksnog i varijabilnog dijela naknada, uzima se u obzir:

- kvaliteta mjerenja uspješnosti i s tim povezano prilagođavanje naknada rizicima,
- dužina perioda odgode i zadržavanja naknada,
- vrsta, obim i složenost poslovnih aktivnosti Banke,
- vrste rizika kojima je Banka izložena,
- kategorija kojoj određeni zaposlenik pripada,
- pozicija zaposlenika u organizacionoj strukturi, te ovlaštenja i odgovornosti povezane sa tom pozicijom,
- drugi elementi za koje Banka procijeni da su važni u periodu procjene.

Varijabilne naknade su naknade koje se isplaćuju u obliku dodatnih isplata ili drugih beneficija, a ovise o individualnoj uspješnosti zaposlenika, poslovne jedinice i Banke ili ostvarenju drugih (ugovorenih) kriterija.

Pravo na varijabilnu naknadu imaju svi zaposlenici, u skladu sa ugovorom o radu, Procedurom za procjenu radnog učinka i Odlukom Uprave.

Isplata varijabilne naknade nije garantovana.

Banka je dužna prije isplate varijabilnih naknada provesti ponovnu procjenu uspješnosti u svrhu prilagodbe varijabilnih naknada s dodatnim rizicima koji su utvrđeni nakon dodjele varijabilnih naknada.

Varijabilne naknade mogu se isplatiti jedino u slučaju ako je finansijski položaj Banke održiv i ako je isplata varijabilnih naknada opravdana, o čemu odlučuje Nadzorni odbor.

Nadzorni odbor će donijeti odluke o:

- ukupnom iznosu varijabilnih naknada koje će Banka isplatiti radnicima za određenu poslovnu godinu,
- naknadama članova Uprave, Sekretara Banke i rukovodiocima kontrolnih funkcija, na pojedinačnoj osnovi, na prijedlog Predsjednika Uprave Banke,
- smanjenju, neisplaćivanju ili ukidanju varijabilnih naknada, uključujući primjenu odredbi o malusu i povratu naknade, ako dođe do narušene uspješnosti ili ostvarivanja gubitka Banke.

Odluke Nadzornog odbora iz prethodnog stava predlaže i provodi Uprava Banke, u skladu sa Politikom naknada.

Iznos varijabilnih naknada članova višeg rukovodstva i zaposlenika Banke koji ne spadaju u kategoriju identifikovanih zaposlenika, Nadzorni odbor može donijeti na grupnoj osnovi, a Predsjednik Uprave Banke je ovlašten da donese odluku o pojedinačnoj isplati istih. Uprava je dužna informisati Nadzorni odbor o naknadama zaposlenika čije profesionalne aktivnosti imaju značajan uticaj na profil rizičnosti Banke.

Banka je dužna odgoditi i odrediti raspored isplate u periodu odgode za značajan udio varijabilne naknade identifikovanog zaposlenika na primjeren vremenski period. Udio varijabilne naknade identifikovanog zaposlenika koji će se odgoditi i dužina perioda odgode određuje se u skladu sa:

- pozicijom, odgovornostima i zadacima identifikovanog zaposlenika,
- poslovnim ciklusom i karakteristikama poslovanja Banke,
- rizicima Banke i nivoom rizika koju identifikovani zaposlenik može preuzeti,
- odnosom između fiksne i varijabilne naknade, te iznosom varijabilnih naknada identifikovanog zaposlenika.

Bez obzira na navedeno, Banka je dužna odgoditi najmanje 40% varijabilnog dijela naknade identifikovanog zaposlenika. Izuzetno, ako je iznos varijabilnog dijela naknade izrazito visok, Banka je dužna odgoditi plaćanje najmanje 60% varijabilnog dijela naknade identifikovanog zaposlenika.

Period odgode varijabilne naknade ne smije biti kraći od tri godine, a izuzetno, za one identifikovane zaposlenike koji imaju najveći značajan uticaj na profil rizičnosti Banke, period odgode ne smije biti kraći od pet godina.

Banka je dužna značajan udio varijabilne naknade, odgođenog i neodgođenog dijela, isplatiti u obliku finansijskih instrumenata. Udio varijabilne naknade, koji će se isplatiti u obliku finansijskih instrumenata, određuje se u skladu sa pozicijom, ovlaštenjima i odgovornostima identifikovanog zaposlenika, iznosom varijabilnih naknada identifikovanog zaposlenika i nivoom rizika koju identifikovani zaposlenik može preuzeti.

Nezavisno od prethodnog člana, najmanje 50% svake varijabilne naknade, mora se sastojati od finansijskih instrumenata. Varijabilni dio naknade, koji se sastoji od finansijskih instrumenata izračunava se kao omjer između iznosa varijabilnog dijela naknada koji se dodjeljuju u instrumentima i sume varijabilnog dijela naknada koji se dodjeljuju u gotovini i drugim pogodnostima, u trenutku dodjele.

Finansijski instrumenti koje koristi Banka za dodjelu varijabilnih naknada moraju doprinijeti usklađivanju varijabilnih naknada sa uspjehom i rizicima Banke. Finansijski instrumenti u smislu Politike naknada za zaposlene mogu biti:

- a) obične dionice,
- b) finansijski instrumenti povezani sa običnim dionicama, čija se vrijednost zasniva na tržišnoj cijeni dionice i koji imaju ugovorenu klauzulu kojom se najveća moguća vrijednost instrumenta ograničava na onu vrijednost koja je vrijedila na dan utvrđivanja naknade,
- c) prioritetne dionice,
- d) dionice matičnog društva pravnog lica i finansijski instrumenti povezani sa dionicama matičnog društva pravnog lica, čija se vrijednost zasniva na tržišnoj cijeni dionice i koji imaju ugovorenu klauzulu kojom se najveća moguća vrijednost instrumenta ograničava na onu vrijednost koja je vrijedila na dan utvrđivanja naknada,
- e) ostali finansijski instrumenti za čije je korištenje dobila prethodnu saglasnost Agencije.

Kod korištenja finansijskih instrumenata, Banka je dužna usvojiti primjerenu politiku zadržavanja naknada, kojom se motivacija zaposlenika usklađuje sa dugoročnim interesima Banke, pri čemu se politika zadržavanja naknada primjenjuje na odgođene i neodgođene varijabilne naknade.

Banka ne smije identifikovanom zaposleniku isplatiti dividende ili prinos na finansijske instrumente koji su mu dodijeljeni i odgođeni, ni u periodu odgode, ni nakon završetka perioda odgode. Svi prinosi, odnosno dividende koje bi mogle biti isplaćene u periodu odgode, postaju vlasništvo Banke.

Određbe o odgodi varijabilne naknade i isplati u finansijskim instrumentima se ne primjenjuju ukoliko je varijabilna naknada na godišnjoj osnovi ispod ili jednaka bruto iznosu od 100.000,00 KM.

3.3. Grupne naknade po području poslovanja u toku 2024. godine

Bruto varijabilne naknade (mjesečne i godišnja) isplaćene po sektorima u 2024. godini:

(u 000 KM)

Naknade po kategorijama	Broj radnika	Ukupan iznos bruto naknade iskazan po sektorima
Upravljačke funkcije	3	159
Front	174	321
Podrška	85	366
Rizici	23	68
Kontrolne funkcije	17	68
UKUPNO	302	982

Bruto fiksne naknade isplaćene po sektorima u 2024. godini:

(u 000 KM)

Naknade po kategorijama	Broj radnika	Ukupan iznos bruto naknade iskazan po sektorima
Upravljačke funkcije	5	1.189
Front	300	5.564
Podrška	166	5.026
Rizici	37	1.198
Kontrolne funkcije	36	1.191
UKUPNO	544	14.168

Zbir svih naknada po kategorijama zaposlenika

Zbir svih bruto naknada po kategorijama radnika, te informacije o naknadama podijeljene na Upravu, Nadzorni odbor i ostale radnike banke čije profesionalne aktivnosti imaju značajan utjecaj na rizični profil banke.

(u 000 KM)

Naknade po kategorijama radnika	Fiksne naknade	Varijabilne naknade	Ukupno
Upravljačke funkcije	1.189	159	1.348
Front	5.564	321	5.885
Podrška	5.026	366	5.391
Rizici	1.198	68	1.266
Kontrolne funkcije	1.191	68	1.260
UKUPNO	14.168	982	15.151

Naknade po kategorijama radnika	Broj	Ukupne naknade 000 KM
Nadzorni odbor	5	296
Članovi Uprave	6	1.348

Broj radnika čije naknade iznose sto hiljada KM ili više po finansijskoj godini:

Utvrdeni broj radnika čiji ukupni godišnji bruto primici u finansijskoj godini prelaze iznose sto hiljada iznosi 10 (deset).

U 2024. godini, Banka je izdala finansijske instrumente, a nije bilo diskrecionih penzionih pogodnosti dodijeljenih zaposlenicima.

4. Obuhvat primjene regulatornih zahtjeva

Bosna Bank International d.d. nije članica bankarske grupe.

5. Strategija i politika upravljanja rizicima

5.1. Kratak opis strategije i politika za svaki pojedinačni rizik

Strategija upravljanja rizicima definira osnovne ciljeve i osnovne principe upravljanja rizicima i dio je ukupne strategije upravljanja Bankom. Strategija upravljanja rizicima propisuje ključna načela za osiguranje održivosti Banke, adekvatnost kapitala i likvidnosti, zaštitu Banke posredstvom sveobuhvatne integracije sistema za upravljanje rizicima i poslovnih aktivnosti Banke, za strateško planiranje i razvoj poslovanja koji su u potpunosti usklađeni s utvrđenom sklonosti preuzimanja rizika.

Osnovne komponente upravljanja rizicima su prilagođene rizičnom profilu, raspoloživoj infrastrukturi i profesionalnoj korporativnoj kulturi.

Banka je dužna kontinuirano identifikovati rizike kojima je ili kojima bi mogla biti izložena u svom poslovanju, te analizirati uzroke izloženosti riziku kao i redovno mjeriti, odnosno procjenjivati rizike koje je identifikovala. Proces procjene rizika određen je odgovarajućim internim dokumentima u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Kontrola procesa upravljanja rizicima predstavlja dobru osnovu za uspješno ostvarivanje ciljeva upravljanja rizicima.

U skladu sa Zakonom o bankama, Banka je obavezna minimalno pratiti sljedeće vrste rizika: kreditni, rizik likvidnosti, tržišne rizike (pozicijski rizik, valutni rizik, robni rizik i druge tržišne rizike), operativni rizik, rizik profitne stope/ kamatni rizik u bankarskoj knjizi, rizik zemlje, rizik usklađenosti, koncentracijski rizik, rizik namirenja, strateški rizik, reputacijski rizik, te ostale rizike. Pored navedenih rizika propisanih kao minimum, Banka je odlučila pratiti i dodatne vrste rizika. Na najvišem nivou rizici su podijeljeni u grupu finansijskih i nefinansijskih rizika. Finansijski rizici su povezani s proizvodom (direktno vezani za finansijske ugovore ili portfolio finansiranja) dok su nefinansijski rizici zasnovani na aktivnosti ili procesu.

U nastavku je data lista rizika na osnovu koje Banka vrši procjenu materijalnosti/ značajnosti:

Rizik	Definicija rizika/ potkategorije rizika
1. Kreditni rizik	Rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obaveze prema Banci.
1.1. Kreditni rizik	Kreditni rizik - rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obaveze prema Banci.
1.2. Valutno inducirani kreditni rizik	Valutno inducirani kreditni rizik je rizik gubitka kojem je dodatno izložena Banka koja odobrava plasmane u stranoj valuti ili sa valutnom klauzulom i koji proizlazi iz dužnikove izloženosti valutnom riziku.
1.3. Profitno/ kamatno inducirani kreditni rizik	Profitno/ kamatno inducirani kreditni rizik je rizik gubitka kojem je dodatno izložena Banka koja preuzima kreditni rizik iz izloženosti vezanih za promjenljivu profitnu stopu.
1.4. Koncentracijski rizik	Koncentracijski rizik je svaka pojedinačna, direktna ili indirektna izloženost prema jednom licu, odnosno grupi povezanih lica ili skup izloženosti koje povezuju zajednički uzroci rizika kao što su isti privredni sektor, odnosno geografsko područje, istovrsni proizvodi, odnosno primjena tehnika smanjenja kreditnog rizika, uključujući posebno rizike povezane sa velikim indirektnim kreditnim izloženostima prema pojedinom davaocu kolaterala koji može dovesti do takvih gubitaka koji bi mogli ugroziti nastavak poslovanja Banke ili materijalno značajne promjene njenog rizičnog profila.
1.5. Rizik (slobodne) isporuke	Rizik (slobodne) isporuke je rizik gubitka Banke koji nastaje kada je plaćanje vrijednosnih papira, valute ili robe izvršeno prije nego što su primljeni ili je predmetna isporuka izvršena prije nego što su oni plaćeni, odnosno ako obavljeno plaćanje ili izvršena isporuka nije u skladu sa očekivanom vremenskom dinamikom.
1.6. Rizik namirenja	Rizik namirenja je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog razlike u ugovorenoj cijeni namirenja za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njene sadašnje tržišne vrijednosti.
1.7. Rizik druge ugovorne strane	Rizik druge ugovorne strane je rizik da bi druga strana u transakciji mogla doći u status neizmirenja obaveza ili pogoršane kreditne kvalitete prije konačne namire novčanih tokova ugovorene transakcija (najčešće se odnosi na derivate ili druge slične finansijske instrumente).
1.8. Rizik države/zemlje	Rizik države/zemlje je rizik koji se odnosi na državu porijekla lica prema kojem je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati svoja potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica.
1.9. Rizik transfera	Rizik transfera podrazumijeva rizik ostvarivanja gubitka zbog spriječenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porijekla dužnika, i to uslijed ograničenja plaćanja obaveza prema povjericima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porijekla dužnika.

1.10. Političko-ekonomski rizik	Političko-ekonomski rizik podrazumijeva rizik ostvarivanja gubitka zbog spriječenosti Banke da naplati potraživanja uslijed ograničenja utvrđenih propisima/aktima državnih i drugih državnih organa iz države porijekla dužnika, kao i općih i sistemskih prilika u toj državi.
1.11. Migracijski rizik	Migracijski rizik je rizik gubitka zbog promjene fer vrijednosti kreditne izloženosti, a kao posljedica promjene rejtinga klijenta.
1.12. Rezidualni rizik	Rezidualni rizik je rizik gubitka koji nastaje ako su priznate tehnike smanjenja kreditnog rizika kojima se koristi Banka manje efikasne nego što se prvobitno očekivalo ili njihova primjena nedovoljno utječe na smanjenje rizika kojima je Banka izložena.
2. Tržišni rizik	Tržišni rizik je rizik od gubitaka na bilansnim i vanbilansnim pozicijama uslijed promjene cijena na tržištu.
2.1. Tržišni rizik	Tržišni rizik je rizik od gubitaka na bilansnim i vanbilansnim pozicijama uslijed promjene cijena na tržištu.
2.2. Valutni rizik	Valutni rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene kursa valute i/ili promjene cijene zlata.
2.3. Pozicijski rizik	Pozicijski rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene finansijskog instrumenta ili kod derivata, promjene cijene odnosno varijable.
2.4. Robni rizik	Robni rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene robe.
2.5. Rizik kreditne marže	Rizik kreditne marže je rizik gubitka uslijed promjene tržišne vrijednosti dužničkih finansijskih instrumenata, prouzrokovano promjenama u kreditnom rasponu, premiji za likvidnost i drugim faktorima koji mogu uticati na promjenu tržišne vrijednosti.
2.6. Rizik prilagodbe kreditnog vrednovanja (CVA rizik)	Rizik prilagodbe kreditnog vrednovanja je rizik gubitka po osnovu OTC derivata koji može nastati uslijed pogoršanja kreditne sposobnosti druge ugovorne strane (podvrsta kreditnog rizika) ili promjene cijene derivata (podvrsta tržišnog rizika) ili kombinacijom naprijed navedenog.
3. Rizik profitne stope/ kamatni rizik u bankarskoj knjizi	Rizik profitne stope/ kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene profitnih/ kamatnih stopa.
3.1. Rizik profitne stope/ kamatni rizik u bankarskoj knjizi	Rizik profitne stope/ kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene profitnih/ kamatnih stopa.
3.2. Rizik osnove	Rizik osnove je rizik koji proizlazi iz primjene različitih referentnih kamatnih stopa za instrumente sa sličnim dospeljem ili vremenom do sljedeće promjene kamatne stope, odnosno iz nesavršenosti korelacije referentnih kamatnih stopa za kamatno osjetljive instrumente.
3.3. Rizik opcije	Rizik opcije je rizik koji proizlazi iz opcija (ugrađenih i izričitih), pri kojem banka ili njen klijent mogu promijeniti nivo ili ročnost novčanih tokova kamatno osjetljivih instrumenata.
3.4. Rizik odstupanja	Rizik odstupanja je rizik koji proizlazi iz ročne strukture kamatno osjetljivih instrumenata, odnosno razlika u periodu do promjene njihove kamatne stope, te obuhvata promjene ročne strukture kamatnih stopa koje se pojavljuju dosljedno na krivoj prinosa (paralelni rizik) ili različito po periodu (neparalelni rizik).
3.5. Rizik krive prinosa	Rizik krive prinosa je rizik kome je Banka izložena zbog promjene oblika i nagiba krive prinosa.
4. Rizik likvidnosti	Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Banke da podmiri svoje dospelje novčane obaveze.

4.1. Rizik likvidnosti	Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Banke da podmiri svoje dospjele novčane obaveze.
4.2. Rizik tržišne likvidnosti	Rizik tržišne likvidnosti je rizik koji proizlazi iz nemogućnosti Banke da jednostavno napravi poravnanje pozicija ili eliminiira te pozicije po tržišnoj cijeni, zbog tržišnog poremećaja ili zbog nedovoljne dubine tržišta.
4.3. Rizik unutardnevne likvidnosti	Rizik unutardnevne likvidnosti je rizik neadekvatnog upravljanja unutardnevnom likvidnosti, što može dovesti do nemogućnosti pravovremene isplate obaveza te uticaja na likvidnosnu poziciju Banke i likvidnost drugih strana.
4.4. Rizik finansiranja likvidnosti	Rizik finansiranja likvidnosti je rizik da Banka neće biti u stanju uspješno ispuniti očekivane i neočekivane sadašnje i buduće potrebe za novčanim sredstvima, te potrebe za instrumentima osiguranja, a da ne utječe na redovno dnevno poslovanje ili na finansijski rezultat Banke.
4.5. Rizik koncentracije izvora finansiranja	Rizik koncentracije izvora finansiranja je rizik prevelike koncentracije izvora finansiranja u istoj ročnosti/ vrsti/ individualnom izvoru, što u slučaju negativnog kretanja može dovesti do negativnog utjecaja na likvidnosnu poziciju Banke i rizik od nemogućnosti adekvatnog finansiranja poslovanja.
5. Operativni rizici	Operativni rizik je rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sistema ili vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.
5.1. Operativni rizik	Operativni rizik je rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sistema ili vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.
5.2. Rizik nesavjesnog ponašanja/ poslovanja	Rizik nesavjesnog ponašanja/ poslovanja je rizik gubitaka zbog neprimjerenog pružanja finansijskih usluga, uključujući slučajeve namjernog ili nenamjernog kršenja pravila i propisa.
5.3. Rizik informacione i komunikacijske tehnologije	Rizik informacione i komunikacijske tehnologije je rizik gubitaka zbog neprimjerenosti ili prekida u radu hardverskih i softverskih komponenti tehničke infrastrukture, što može ugroziti raspoloživost, integritet, dostupnost i sigurnost takve infrastrukture i podataka.
5.4. Rizik internih i eksternih prevara	Rizik internih i eksternih prevara je rizik nastanka gubitka kao rezultat prevarnog ponašanja koje su pokušale ili počinile interne ili eksterne strane.
5.5. Odnosi sa radnicima i sigurnost na radnom mjestu	Odnosi sa radnicima i sigurnost na radnom mjestu predstavljaju rizik gubitaka koji nisu u skladu sa zakonima ili ugovorima o radu, zdravlju ili sigurnosti i isplate odšteta za tjelesne ozljede ili iz događaja povezanih sa diverzitetom/diskriminacijom.
5.6. Rizik štete na materijalnoj imovini	Rizik štete na materijalnoj imovini je rizik gubitaka koji proizlaze iz gubitka ili oštećenja materijalne imovine iz prirodne nepogode ili drugih događaja.
5.7. Rizik izvršenja, isporuke i upravljanja procesima	Rizik izvršenja, isporuke i upravljanja procesima je rizik od potencijalnog gubitka iz neuspjele obrade transakcija ili upravljanja procesima, iz odnosa sa drugim ugovornim stranama u trgovanju i dobavljačima.
5.8. Pravni rizik	Pravni rizik je rizik koji nastaje zbog mogućnosti pokretanja sudskih postupaka protiv Banke, neispunjenja ugovorene obaveze Banke, kao i da donesene poslovne odluke Banke za koje se ustanovi da su neprovođive, negativno utječu na poslovanje ili finansijski položaj Banke.
5.9. Rizik usklađenosti	Rizik usklađenosti je rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnog finansijskog gubitka koji Banka može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima.
5.10. Rizik eksternalizacije	Rizik eksternalizacije je rizik koji nastaje kada Banka ugovorno povjerava trećoj strani (pružiocima usluga) obavljanje aktivnosti koje bi inače sama obavljala.

5.11. Rizik finansiranja terorizma/ pranja novca	Rizik finansiranja terorizma/ pranja novca je rizik da klijent zloupotrijebi Banku za pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti i da neki poslovni odnos, transakcija ili proizvod budu posebno ili neposredno upotrebljeni za pranje novca i/ili finansiranje terorističkih aktivnosti.
5.12. Kibernetški (cyber) rizik	Kibernetški (cyber) rizik je rizik gubitaka uslijed povrede povjerljivosti gubitka integriteta sistema i podataka, neprikladnosti ili nedostupnosti sistema i podataka ili nemogućnosti promjene informacionih tehnologija unutar razumnog roka i uz razumne troškove u slučaju promjene zahtjeva okruženja ili poslovanja (tj. prilagodljivosti). Obuhvata sigurnosne rizike koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih postupaka ili vanjskih događaja, uključujući kibernetške upade ili neadekvatnu fizičku sigurnost.
5.13. Rizik modela	Rizik modela je rizik nastanka gubitka zbog donošenja poslovnih odluka i odluka u vezi sa upravljanjem rizicima koje bi se zasnivale na rezultatima internih modela, uključujući modele za utvrđivanje internih kapitalnih zahtjeva, cijena proizvoda, vrednovanje finansijskih instrumenata i slično. Gubici bi mogli nastati zbog neadekvatnih polaznih postavki modela, grešaka u implementaciji modela ili nepravilne upotrebe modela.
5.14. Rizik kadrova	Rizik kadrova je potencijalni gubitak Banke uslijed odlaska zaposlenih sa kritičnim znanjima i odliva know-how koji nisu zamjenjivi u kratkoročnom periodu.
6. Ostali rizici	
6.1. Reputacijski rizik	Reputacijski rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke uslijed gubitka povjerenja u integritet Banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama Banke ili aktivnostima članova organa Banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje.
6.2. Strateški rizik	Strateški rizik je rizik gubitka do kojeg dolazi zbog nepostojanja dugoročne strategije razvoja Banke, donošenja pogrešnih poslovnih odluka, neprilagođenosti promjenama u ekonomskom okruženju i sl.
6.3. Rizik profitabilnosti	Rizik profitabilnosti je rizik koji nastaje zbog neodgovarajuće strukture i raspodjele zarade ili nemogućnosti Banke da osigura odgovarajući, stabilni i održivi nivo profitabilnosti.
6.4. Upravljački rizik	Upravljački rizik je rizik gubitka do kojeg dolazi zato što Banka zbog svoje veličine i/ili kompleksnosti poslovanja ima ograničen kapacitet za uspostavljanje sofisticiranih upravljačkih mehanizama, sistema i kontrola.
6.5. Rizik prekomjerne finansijske poluge	Rizik prekomjerne finansijske poluge je rizik koji proizlazi iz ranjivosti Banke zbog finansijske poluge ili potencijalne finansijske poluge koji može dovesti do neželjenih izmjena njenog poslovnog plana, uključujući prisilnu prodaju imovine, što može rezultirati gubicima ili prilagodbom vrednovanja njene preostale imovine.
6.6. Rizik kapitala	Rizik kapitala odnosi se na neodgovarajuću strukturu kapitala da podrži obim i prirodu poslovnih aktivnosti Banke ili na poteškoće sa kojima se suočava Banka prilikom pribavljanja novih izvora kapitala, posebno u slučajevima kada postoje hitne potrebe za povećanjem kapitala ili u nepovoljnim uslovima.
6.7. Rizik ulaganja	Rizik ulaganja je rizik gubitka koji proizlazi iz ulaganja Banke u fiksnu imovinu i ulaganja u druga pravna lica, uslijed promjena njihovih tržišnih vrijednosti.
6.8. Poslovni rizik	Poslovni rizik je negativna, neočekivana promjena obima poslovanja i/ili profitnih marži Banke koja može dovesti do značajnih gubitaka i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost Banke. Do poslovnog rizika, prije svega, može doći zbog značajnog pogoršanja tržišnog okruženja i promjena u tržišnom takmičenju ili ponašanju potrošača na tržištu.

6.9. Rizik klimatskih promjena (kao dio ESG rizika)	ESG (okolišni, socijalni i upravljački rizici) predstavljaju vjerovatnoću gubitaka ili dodatnih troškova ili gubitak planiranih prihoda ili gubitak reputacije finansijske institucije radi negativnog finansijskog utjecaja sadašnjih ili budućih faktora ESG-a na druge ugovorne strane i njihovu imovinu. Negativni utjecaji klimatskih promjena (poplave, oluje, povećan nivo mora) predstavljaju rastući rizik za održivi razvoj svih zemalja. Ti rizici utječu na makroekonomske pokazatelje, među kojima su inflacija, ekonomski rast, te finansijska stabilnost.
6.10. Rizik nekretnina	Rizik nekretnina je rizik gubitka koji proizlazi iz promjena tržišnih vrijednosti portfolija nekretnina u vlasništvu Banke.
6.11. Rizik uvođenja novih proizvoda/usluga	Rizik uvođenja novih proizvoda/usluga su rizici koji nastaju zbog uvođenja novih usluga, proizvoda, modela, procesa ili sistema, značajnih promjena u postojećim uslugama, proizvodima, modelima, procesima ili sistemima, nastupa na novim tržištima, trgovanja sa novim instrumentima ili zaključivanja sličnih poslova kojima se Banka nije ranije bavila, uključujući i postupke spajanja ili pripajanja drugih pravnih lica.

5.1.1. Kreditni rizik

Strategija i politike za upravljanje kreditnim rizikom

Poslovna politika Banke zahtijeva i predviđa maksimalnu zaštitu od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju. Banka je internim aktima, politikama i procedurama koje se odnose na upravljanje rizicima obezbijedila adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom kojim se on svodi na prihvatljiv nivo.

Banka upravljanje kreditnim rizikom vrši putem:

- Procesu odobravanja finansiranja/ plasmana;
- Procesu upravljanja kolateralima;
- Procesu mjerenja kreditnog rizika u skladu sa regulatornim okvirom (odlukama Agencije za bankarstvo FBiH);
- Procesu monitoringa portfolija i praćenjem kvalitete istog;
- Procesu obračuna minimalnog kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik i interne procjene adekvatnosti kapitala;
- Procesu ranog otkrivanja znakova upozorenja (EWS);
- Procesu upravljanja rizičnim plasmanima i nekvalitetnom aktivom.

Banka upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem adekvatnih procesa za utvrđivanje minimalne sposobnosti otplate dužnika prilikom odobrenja plasmana, kao i za redovno praćenje iste za sve vrijeme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana, uspostavljanjem limita kojima se definiše nivo rizika koji je Banka voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje tih limita.

Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategija upravljanja rizicima, Politika finansiranja, Politika naplate, Politika utvrđivanja i praćenja velikih izloženosti i koncentracijskog rizika, Politika upravljanja kolateralima i Program za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, bliže definišu sistem upravljanja kreditnim rizikom uključujući koncentracijski rizik, rezidualni rizik, profitno/ kamatno inducirani kreditni rizik i političko-ekonomski rizik.

Strategija upravljanja rizikom predstavlja okvirni dokument za kreiranje politika i procedura za upravljanje kreditnim rizikom sa jasno utvrđenim pravilima i definiše sljedeće:

- pregled i definiciju svih rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju
- strateške ciljeve i poslovnu strategiju
- politiku upravljanja rizicima i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima
- osnovna načela procesa interne procjene adekvatnosti kapitala Banke
- praćenje profila rizika i limita kreditnog rizika.

Politikom finansiranja definisane su smjernice za efikasno sprovođenje procesa finansiranja u skladu sa poslovnim modelom Banke. Banka definiše i provodi procese vezane za poslove finansiranja u skladu sa navedenom Politikom i drugim politikama koje usvaja Nadzorni odbor i svim primjenjivim propisima, Odlukama Agencije za bankarstvo FBiH i Zakonom o bankama.

Politika naplate definiše okvire postupanja u procesu naplate potraživanja od momenta odobrenja bilo kojeg proizvoda preko redovnog praćenja izmirenja obaveze i postupak prenosa potencijalno problematičnih i problematičnih plasmana iz Segmenta za poslovanje sa pravnim i fizičkim licima u Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

Politike i procedure za utvrđivanje i praćenje velikih izloženosti i koncentracijskog rizika definišu ograničenja koncentracije rizika, te metode upravljanja i kontrole nad istim.

Programom za upravljanje kreditnim rizicima i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, koji usvaja Nadzorni odbor Banke, propisan je način upravljanja kreditnim rizikom, način raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i vrednovanje izloženosti.

Politika i Procedura upravljanja kolateralima definišu aktivnosti upravljanja kolateralima u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, Uputstvom za procjenu tržišne vrijednosti kolaterala i pozitivnom bankarskom praksom. Navedenim dokumentom su postavljeni minimalni zahtjevi za procjenu kolaterala koji će osigurati finansiranje Banke.

Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Banke obuhvata i sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje vrši se u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke.

Izveštaj o rizičnom profilu Banke sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku, iznos dospjelih potraživanja, pregled nekvalitetnih finansiranja, vrijednost i vrstu prihvatljivih kolaterala, iznos ispravki vrijednosti i rezervi za kreditne gubitke.

Proces upravljanja kreditnim rizikom u Banci predmet je kontinuirane kontrole od strane interne revizije.

Funkcije upravljanja kreditnim rizikom

U cilju kontinuiranog i adekvatnog sistema upravljanja, Banka ima definisanu odgovarajuću organizacionu strukturu, koja je proporcionalna veličini i internoj organizaciji Banke, vrsti, obimu i složenosti poslovanja, te poslovnom modelu i rizičnom profilu Banke. Na ovaj način, osigurana je transparentna i jasna organizacija posla, sa definiranim i dosljedno primijenjenim linijama odgovornosti i ovlaštenjima, uz poštivanje politike za upravljanje sukobom interesa.

Uprava Banke, sprovodi funkciju upravljanja poslovnim procesima i kreditnim rizicima, te usvaja ključne upravljačke odluke. Kontrola i upravljanje kreditnim rizicima u Banci se sprovodi u odnosu na poslovnu strategiju i strategiju rizika usvojene od strane Nadzornog odbora, kao i na osnovu metodologija upravljanja rizicima. Uprava Banke i Nadzorni odbor, kao i pododbori Nadzornog odbora su pravovremeno obaviješteni o pokazateljima poslovanja, upravljanja rizicima, kao i nalazima kontrolnih funkcija putem pojedinačnih izveštaja ili putem odgovarajućih materijala za izveštavanje različitih odbora Banke.

Kao važan element pristupa upravljanja kreditnim rizicima, Banka primjenjuje model „tri linije“ odbrane, da razlikuje funkcije koje posjeduju i upravljaju kreditnim rizicima, funkcije koje nadgledaju kreditne rizike i funkcije koje pružaju neovisno uvjerenje.

Kao prva linija u modelu, funkcije Banke odgovorne za pružanje finansijskih usluga (Segment za poslovanje sa pravnim licima i Segment za poslovanje sa stanovništvom) su funkcije koje ostvaruju zaradu i dobit preuzimanjem rizika, odnosno uspostavljaju, vode i održavaju odnos sa klijentima i time predstavljaju mjesto nastanka rizika. One su odgovorne za apliciranje izloženosti rizicima, pridržavanje odobrenih limita, preuzimanje rizika i kontinuirani monitoring rizika, uspostavljanje odnosa sa klijentima i upravljanje proizvodima i obezbjeđenje kvalitetnih podataka o klijentima i proizvodima za potrebe upravljanja rizicima.

Druga linija odbrane prije svega uključuje kontrolne funkcije za praćenje usklađenosti i upravljanje rizicima (uključujući organizacione jedinice koje je čine). Međutim, u širem aspektu, drugu liniju odbrane čine i druge organizacione jedinice koje prate rad i vrše kontrolu aktivnosti jedinica koje predstavljaju prvu linije odbrane.

Kao druga linija odbrane u modelu je Funkcija upravljanja kreditnim rizicima, koju vrše četiri sektora:

1. Sektor za odobravanje kreditnog rizika vrši nezavisnu procjenu kreditnog rizika pojedinačnih klijenata/ transakcija i davanje mišljenja sa ocjenom rizika nadležnim tijelima za donošenje odluka u okviru pojedinačnog rizika, vrši praćenje usklađenosti aplikacija za finansiranje sa ciljevima Banke u pogledu nivoa rizika. Sektor za odobravanje kreditnog rizika je odgovoran za razvoj i održavanje zdravog, profitabilnog rizičnog portfolija sredstava koji će izdržati ekonomska kretanja prema nižoj razini tako što će ograničiti problematična finansiranja na minimum.

2. Sektor za monitoring i analizu izloženosti kreditnom riziku vrši kontinuiran monitoring kreditnih rizika kroz praćenje naknadnih uslova definisanih od Sektora za odobravanje kreditnog rizika ili FI Komiteta, upravljanje politikom finansiranja, upravljanje kolateralima, uvođenje standarda u upravljanju kreditnim rizikom za segmente pravnih i fizičkih lica, u dijelu monitoringa i analize izloženosti kreditom

riziku, razvoj i održavanje procesa signala ranog upozorenja EWS, razvoj i održavanje internih rejting modela.

3. Sektor za kontrolu rizika (kontrolna funkcija upravljanja rizicima) je organizovan na način da prati, kontroliše i ocjenjuje kreditni rizik. Direktor Sektora za kontrolu rizika izvještava direktno Nadzorni odbor, te informiše Upravu Banke. Funkcija je uspostavljena na način da se izbjegava sukob interesa, a po funkciji je nezavisna, odnosno funkcionalno odvojena od poslovnih procesa i aktivnosti u kojima rizik nastaje. Sektor za kontrolu rizika upozorava na eventualna odstupanja definisanih pragova, vrši analizu i izvještavanje (Nadzornog odbora, Odbora za rizike, Odbora za reviziju, Uprave Banke i Agencije za bankarstvo FBiH) o kvaliteti portfolija Banke sa aspekta kreditnog rizika, uključujući i rizik koncentracije. Također vrši izračun ispravki vrijednosti u skladu sa Odlukom FBA, kao i kreditnu kontrolu. Sektor za kontrolu rizika Upravi Banke, Odboru za rizike, Odboru za reviziju, i Nadzornom odboru dostavlja Izvještaj o profilu rizika (Risk profile report) u kojem su prezentovani i kvantificirani rizici kojim je Banka izložena, kao i kvartalni izvještaj kontrolne funkcije upravljanja rizicima.

4. Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom koji kao osnovni zadatak ima efikasno i efektivno upravljanje cjelokupnim procesom naplate na nivou Banke, a koji uključuje ranu i kasnu fazu naplate u segmentu pravnih i fizičkih lica, te upravljanje materijalnom imovinom stečenom u postupku naplate.

Treću liniju odbrane u modelu čini:

Kontrolna funkcija Interne revizije je samostalna organizaciona jedinica, potpuno nezavisna od Uprave Banke, te odgovorna direktno Odboru za reviziju i Nadzornom odboru Banke. Kontrolna funkcija Interne revizije doprinosi poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, poboljšanju efikasnosti sistema internih kontrola, poboljšanju korporativnog upravljanja Bankom. Ocjene kvaliteta i efikasnosti internih kontrola, uključujući procjenu sistema upravljanja rizicima i procesima, dostavljaju se Upravi Banke, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru, kao i revidiranim organizacionim jedinicama Banke u vidu revizijskih izvještaja.

Uprava Banke je putem sjednica Uprave Banke, FI komiteta, RICO, ALCO i Remedial komiteta, aktivno uključena u sve procese upravljanja kreditnim rizikom.

Uprava u okviru sjednica Odbora za reviziju i sjednica Nadzornog odbora redovno izvještava o kreditnom riziku Banke. Direktor Sektora za kontrolu rizika izvještava o kreditnom riziku, u okviru relevantnih tačaka dnevnog reda Odbora za reviziju, te aktivnostima Sektora u okviru sjednica Odbora za rizike. Također, pored Glavnog Internog revizora, rukovodilac Odjeljenja za usklađenosti poslovanja je prisutan na sjednicama Odbora za reviziju, gdje izvještavaju u okviru relevantnih tačaka.

5.1.2. Rizik likvidnosti

Strategija i politike za upravljanje rizikom likvidnosti

Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se na vrijeme izmirivale dospjele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima Banke, odnosno minimizirali negativni efekti na finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategijom upravljanja rizicima, Programom za upravljanje rizikom likvidnosti, Politikama likvidnosti Banke i Procedurama upravljanja rizikom likvidnosti, Banka je detaljnije definisala sistem upravljanja rizikom likvidnosti.

Cilj strategije upravljanja rizikom likvidnosti je odrediti pristup likvidnosti koji će obezbjediti čuvanje finansijske snage Banke i njenu sposobnost za odupiranje stresnim događajima na tržištu.

Strategija upravljanja likvidnosti Banke uključuje slijedeće:

- Upravljanje usklađenošću aktive i pasive bilansa i vanbilansa
- Upravljanje likvidnosti aktive
- Upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti
- Upravljanje vanbilansom u kontekstu likvidnosti
- Projektovanje likvidnosti
- Uključivanje likvidnosnih troškova (LTP) u interno određivanje cijena
- Strategija rješavanja vanrednih situacija
- Kontrola i nadzor nad upravljanjem likvidnošću.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti, korištenjem obaveza različitih dospjeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identifikirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva.

Tri su osnovna elementa rizika likvidnosti:

- rizik neusklađene likvidnosti koji nastaje zbog neusklađenosti aktive i pasive Banke
- rizik pojačane likvidnosti koji proizilazi iz novčanih tokova aktive i pasive koji pokazuju da bi Banka u budućem periodu mogla imati potencijalno veće potrebe za likvidnijim sredstvima
- tržišni rizik likvidnosti koji nastaje zbog potencijalno slabije likvidnosti tržišta i nemogućnosti Banke da proda rezerve likvidnosti.

Banka je uspostavila osnovne principe upravljanja rizikom likvidnosti i to:

- spremnost da se odgovori dospjelim obavezama kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne imovine
- održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza
- utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumijeva analiziranje svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procjenu stabilnosti depozita. Osim Zakonom propisanih pokazatelja Banka je dodatno uspostavila i interne pokazatelje rizika likvidnosti kao i frekvenciju njihovog praćenja.

Uspostavljeni interni limiti prilikom praćenja pokazatelja rizika likvidnosti imaju za cilj da se pravovremeno detektuju devijacije i odstupanja kada je riječ o izloženosti riziku likvidnosti i kako bi se na vrijeme preduzele adekvatne mjere koje će dovesti do smanjenja izloženosti riziku likvidnosti i kako bi navedena izloženost bila u skladu sa strategijom upravljanja rizikom likvidnosti.

Banka ima uspostavljen interni i eksterni sistem izvještavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procjenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa zakonskim i internim limitima, rezultate stres test analize i prijedlog mjera. Dnevno se vrši izvještavanje Uprave Banke i članova Komisije za likvidnost, mjesečno Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom, te Komiteta za upravljanje rizicima, a kvartalno Odbora za rizike, Odbora za reviziju i Nadzornog odbora.

Funkcije upravljanja rizikom likvidnosti

Za upravljanje rizikom likvidnosti nadležni su: Nadzorni odbor, Odbor za rizike, Odbor za reviziju, Uprava Banke, Komitet za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO), Komitet za upravljanje rizicima (RICO), Komisija za likvidnost, Sektor sredstava i FI, Sektor za kontrolu rizika/ Odjeljenje za tržišni i operativni rizik.

Nadzorni odbor zajedno sa Upravom Banke, uspostavlja sistem za identifikaciju, mjerenje i praćenje rizika likvidnosti kako bi se osiguralo održavanje nivoa i odgovarajuće strukture zaštitnog sloja likvidnosti u sklopu internog procesa procjene adekvatnosti likvidnosti.

Nadzorni odbor Banke je obavezan donijeti Program za upravljanje rizikom likvidnosti Banke koji definiše strategije, politike i procedure upravljanja likvidnosti Banke, i osigurati postupanje Banke po istom. Također će vršiti periodičan pregled i periodično usaglašavanje Programa shodno zakonskim i promjenama u ekonomskom okruženju, a najmanje jednom polugodišnje.

Nadzorni odbor uspostavlja kontrolnu funkciju upravljanja rizicima odvojeno od poslovnih aktivnosti u kojima rizik nastaje. Kontrola rizika likvidnosti je sastavni dio aktivnosti kontrolne funkcije rizika.

Odbor za rizike i Odbor za reviziju nadziru provođenje strategija i politika upravljanja rizikom likvidnosti i o istom izvještavaju Nadzorni odbor.

Uprava Banke provodi Program (strategiju, politike i procedure) za upravljanje likvidnosti koji je donio Nadzorni odbor, priprema i daje Nadzornom odboru izmjene i dopune Programa, kvartalno izvještava Nadzorni odbor o upravljanju rizikom likvidnosti Banke, predlaže Nadzornom odboru limite likvidnosti, prati ih i po potrebi predlaže njihovo revidiranje.

Također, uspostavljenom organizacionom strukturom, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti jasno su razgraničene na proces upravljanja rizikom likvidnosti (Sektor za kontrolu rizika – Odjeljenje za tržišni i operativni rizike) i proces preuzimanja rizika likvidnosti (Sektor sredstava i finansijskih institucija).

Sektor za kontrolu rizika – Odjeljenje za tržišni i operativni rizik je zaduženo za praćenje sprovođenja politika i procedura upravljanja rizikom likvidnosti i izvještavanja organa Banke i regulatora o istom. Također je zadužen za sprovođenje stres testova likvidnosti predviđenih Programom upravljanja rizikom likvidnosti, kao i Metodološkim okvirom testiranja otpornosti na stres. Sektor za kontrolu rizika u ulozi kontrolne funkcije upravljanja rizicima prati upravljanje rizikom likvidnosti, prati upravljanje likvidnošću, učestvuje u donošenju svih značajnijih odluka o riziku, informiše i upozorava Nadzorni odbor o slučajevima specifičnih kretanja u području rizika likvidnosti koji mogu imati uticaj na Banku. Pri tom su Nadzorni odbor i Uprava Banke odgovorni za upravljanje rizikom likvidnosti.

Sektor sredstava i finansijskih institucija je zadužen za praćenje ispunjavanja zahtjeva regulative (zakonskih, podzakonskih i internih akata) i donošenje planova likvidnosti; pripremu izvještaja za Komisiju za likvidnost i sazivanje sastanaka Komisije za likvidnost.

Direktor Sektora sredstava i finansijskih institucija je odgovoran za sazivanje ALCO sjednice.

Kontrolna funkcija Interne revizije je samostalna organizaciona jedinica, potpuno nezavisna od Uprave Banke, te odgovorna direktno Odboru za reviziju i Nadzornom odboru Banke. Kontrolna funkcija Interne revizije doprinosi poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, poboljšanju efikasnosti sistema internih kontrola, poboljšanju korporativnog upravljanja Bankom.

Funkcija praćenja usklađenosti nadležna je za upravljanje promjenama u regulatornom okruženju, čime se vrši i preventivna mitigacija rizika usklađenosti. Nadležnosti Funkcije praćenja usklađenosti uspostavljaju se s ciljem praćenja i mitigacije rizika usklađenosti - rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnog finansijskog gubitka koji banka može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima

Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Komitet za upravljanje rizicima (RICO) i Komisija za likvidnost imaju primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti, u okviru svoje nadležnosti u redovnim i vanrednim uslovima poslovanja.

Također, u procesu upravljanja rizikom likvidnosti ulogu imaju i ostali odbori Banke (FI Komitet, Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom), čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.

5.1.3. Tržišni rizik

Strategija i politike za upravljanje tržišnim rizikom

Banka tržišnim rizicima smatra:

- valutni rizik
- pozicijski rizik
- robni rizik
- rizik kreditne marže
- rizik prilagodbe kreditnog vrednovanja (CVA rizik).

Banka nema knjigu trgovanja i obzirom na isto, pozicijski rizik nije relevantan. Također, nije izložena robnom riziku. Banka u svom portfoliju nema kamatonosnih dužničkih vrijednosnih papira, niti derivata, tako da ne postoji rizik kreditne marže, niti rizik prilagodbe kreditnog vrednovanja (CVA rizik).

U svom poslovanju Banka je, po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi, izložena deviznom riziku koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat promjene valutnog/ deviznog kursa.

Prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik Banka primjenjuje standardizirani pristup.

Strategijom upravljanja rizicima, Programom za upravljanje deviznim rizikom i procedurama rada Banka je bliže definisala sistem upravljanja valutnim/ deviznim rizikom.

Programom za upravljanje deviznim rizikom definisani su limiti u okviru Zakona i odluka Agencije za bankarstvo FBiH.

Uspostavljen je i sistem izvještavanja koji obuhvata procjenu izloženosti valutnom/ deviznom riziku, usklađenost sa definisanim limitima (eksternim i internim), rezultate stres test analize, kao i prijedlog mjera. Dnevno se vrši izvještavanje Uprave Banke i članova Komisije za likvidnost, mjesečno prema Komitetu za upravljanje aktivom i pasivom te Komitetu za upravljanje rizicima, a kvartalno Odboru za rizike, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru.

Funkcije upravljanja tržišnim rizikom

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja valutnog/ deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške.

5.1.4. Kamatni rizik/ rizik profitne stope

Strategija i politike za upravljanje kamatnim rizikom/ rizikom profitne stope

Kamatni rizik/ rizik profitne stope je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usljed promjena kamatnih stopa/ profitnih stopa.

Upravljanje kamatnim rizikom/ rizikom profitne stope vrši se u skladu sa Politikama upravljanja profitnim/ kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi i Procedurama upravljanja profitnim/ kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.

Banka upravlja različitim oblicima kamatnog/ profitnog rizika i to:

- Rizik odstupanja je rizik koji proizlazi iz ročne strukture kamatno osjetljivih instrumenata, odnosno razlika u periodu do promjene njihove kamatne/ profitne stope, te obuhvata promjene ročne strukture kamatnih/ profitnih stopa koje se pojavljuju dosljedno na krivoj prinosa (paralelni rizik) ili različito po periodu (neparalelni rizik).
- Bazni kamatni/ profitni rizik (basis risk) – Rizik osnove je rizik koji proizlazi iz primjene različitih referentnih kamatnih/ profitnih stopa za instrumente sa sličnim dospeljem ili vremenom do sljedeće promjene kamatne/ profitne stope, odnosno iz nesavršenosti korelacije referentnih kamatnih/ profitnih stopa za kamatno/ profitno osjetljive instrumente.
- Rizik opcija (optionality risk) - rizik koji proizlazi iz ročne strukture kamatno/ profitno osjetljivih instrumenata, odnosno razlika u periodu do promjene njihove kamatne/ profitne stope, te obuhvata promjene ročne strukture kamatnih/ profitnih stopa koje se pojavljuju dosljedno na krivoj prinosa (paralelni rizik) ili različito po periodu (neparalelni rizik).
- Rizik krive prinosa (yield curve risk) - rizik koji proizlazi iz uticaja promjene oblika i/ ili nagiba krive prinosa.

Izloženost Banke kamatnom/ profitnom riziku mjeri se osjetljivošću finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih/ profitnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih/ profitnih stopa na finansijski rezultat i kapital Banke izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenih promjena kamatnih/ profitnih stopa (primjenjuje se standardni kamatni/ profitni šok od 200 baznih poena). GAP predstavlja razliku između kamatno/ profitno osjetljive aktive i kamatno/ profitno osjetljive pasive.

Banka izračunava omjer promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala Banke koji ne bi trebao biti veći od 20% u skladu s zakonskom regulativom.

Banka je uspostavila sistem izvještavanja, koji obuhvata kvantitativnu i kvalitativnu procjenu izloženosti kamatnom riziku i vrši se primjenom internih modela statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, ekonomske vrijednosti kapitala, neto sadašnje vrijednosti i stres testiranja. Banka, također, kod upravljanja kamatnim rizikom/ rizikom profitne stope koristi i metodu procjene uticaja na neto prihod/ dobit na mjesečnom nivou.

Funkcije upravljanja kamatnim rizikom/ rizikom profitne stope

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.

Komitet za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za upravljanje rizicima imaju značajnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom/ rizikom profitne stope. Izvještaji se mjesečno dostavljaju Komitetu za upravljanje aktivom i pasivom i Komitetu za upravljanje rizicima a kvartalno Odboru za rizike, Odboru za reviziju, te Nadzornom odboru i Agenciji za bankarstvo FBiH.

5.1.5. Operativni rizik

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka gubitka za Banku i negativnih efekata na kapital Banke zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sistema ili vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.

U skladu s Bazelskim standardima Banka je prepoznala četiri osnovna uzroka događaja koji dovode do operativnih rizika i gubitaka u Banci, a to su: ljudski faktor, procesi, sistemi i eksterni faktor.

Sistem upravljanja operativnim rizikom obuhvata načela, pravila, postupke i metode za upravljanje operativnim rizikom, te jasno definiše uloge i odgovornosti na svim nivoima upravljanja koje su utvrđene opštim pravilima za upravljanje rizicima, politikama, uputstvima, odlukama, metodologijama i procedurama.

Poseban imperativ i fokus u Politici upravljanja operativnim rizicima Banka stavlja na širenje kulture upravljanja rizicima, na sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, na zaštitu ličnih podataka, na čuvanje i zaštitu podataka i adekvatno upravljanje rizikom informatičke sigurnosti, rizikom eksternalizacije, kao i planu za vanredne situacije, kojim se osigurava kontinuitet u obavljanju poslovanja u situacijama ozbiljnih poremećaja koji su van kontrole Banke.

Krajnji cilj upravljanja operativnim rizicima je smanjenje vjerojatnoće nastanka prvenstveno bitnih šteta, kao i ublažavanje potencijalnih i stvarnih gubitaka, tj. pomjeranje u pravcu manje učestalosti nastanka i što manjih iznosa mogućih gubitaka.

Identifikacija i mjerenje rizika, čime se omogućava praćenje i primjereno ublažavanje rizika radi usklađivanja Banke izloženosti operativnom riziku jeste glavni cilj upravljanja operativnim rizikom.

Nivoi upravljanja operativnim rizikom su:

- **Nadzorni odbor Banke i Uprava Banke** zaduženi su za uspostavljanje sistema upravljanja operativnim rizikom, te za praćenje i nadziranje izloženosti operativnom riziku i adekvatnosti upravljanja operativnim rizikom;
- **Rukovodioci organizacionih jedinica Banke** zaduženi su za identifikaciju, evidenciju, procjenu i praćenje identifikovanih operativnih rizika;
- **Odjeljenje za tržišni i operativni rizik** ima funkciju kontrole rizika, odnosno zaduženo je za koordinaciju i kontrolu prikupljenih podataka o operativnim rizicima, kvantifikaciju njihovih učinaka te izvještavanje Uprave i nadzornih tijela Banke;
- **Svi zaposlenici** Banke u svojim nadležnostima aktivno sudjeluju u upravljanju operativnim rizikom.

Identifikacija, mjerenje i praćenje rizika provodi se kroz sljedeće procese:

- Identifikaciju izvora operativnih rizika i njihovo prijavljivanje;
- Analizu događaja koja podrazumijeva analizu identifikovanih i prijavljenih događaja operativnih rizika u poslovanju Banke koji su doveli do gubitaka, kao i onih događaja koji su mogli da prouzrokuju nastanak gubitka.

Samoprocjenjivanje se obavlja jednom godišnje u svrhu sagledavanja rizika po osnovu svih evidentiranih finansijskih gubitaka i događaja koji su ih proizveli.

O izvršenoj procjeni i mjerenju rizika na osnovu prijavljenih gubitaka sačinjava se izvještaj za Upravu Banke i Nadzorni odbor.

Cilj izvještavanja o operativnom riziku je pružanje podrške za učinkovito upravljanje operativnim rizikom na svim nivoima odgovornosti.

5.1.6. Ostali rizici

Banka je u skladu sa procedurom Identifikacija i procjena značajnosti rizika i Strategijom upravljanja rizicima definisala i ostale rizike čija materijalnost/ značajnost za Banku se procjenjuje najmanje na godišnjem nivou.

Banka ima uspostavljen proces upravljanja i praćenja rizika i definisane i usvojene politike i procedure o istom.

ESG rizik

ESG (okolišni, socijalni i upravljački rizici) predstavljaju vjerovatnoću gubitaka ili dodatnih troškova ili gubitak planiranih prihoda ili gubitak reputacije finansijske institucije radi negativnog finansijskog utjecaja sadašnjih ili budućih faktora ESG-a na druge ugovorne strane i njihovu imovinu.

Utjecaji klimatskih promjena su već vidljivi, a predviđa se značajan porast u učestalosti i/ili intenzitetu ekstremnih vremenskih događaja. Negativni utjecaji klimatskih promjena (poplave, oluje, povećan nivo mora) predstavljaju rastući rizik za održivi razvoj svih zemalja. Ti rizici utječu na makroekonomske pokazatelje, među kojima su inflacija, ekonomski rast, te finansijska stabilnost. Stoga je upravljanje rizicima važan proces radi sprječavanja i minimiziranja gubitaka ili nastale štete. Mjerenje i praćenje tih rizika važno je i radi zaštite sigurnosti i pouzdanosti bankarskog sektora i cijelog finansijskog sistema.

Upravljanje rizikom klimatskih promjena je pristup kojim se nastoji predvidjeti, izbjeći, spriječiti rizike i umanjiti preostale utjecaje od ekstremnih vremenskih događaja. Cilj je poticanje održivog razvoja maksimiziranjem pozitivnih utjecaja i minimiziranjem negativnih utjecaja u svim sektorima i područjima na koje klima može utjecati.

Na dan 25.07.2023. godine Agencija za bankarstvo FBiH je izdala Smjernice za upravljanje rizicima povezanim sa klimatskim promjenama i okolišnim rizicima (u daljem tekstu: Smjernice) koje za cilj imaju usmjeravanje bankarskog sektora u pogledu utvrđivanja, mjerenja, upravljanja i kontrole klimatskih i okolišnih rizika i objava podataka i informacija povezanih s tim rizicima, kao i integracija segmenta okolišne održivosti u poslovne aktivnosti Banke. Prateći Smjernice, Banka je u toku 2024. godine poduzela aktivnosti predviđene Akcionim planom za postupanje u skladu sa Smjernicama za upravljanje rizicima povezanim sa klimatskim promjenama i okolišnim rizicima Agencije za bankarstvo FBiH, te je u okviru definisanih rokova dostavljala izvještaje prema regulatoru o poduzetim i planiranim aktivnostima.

Otpornost poslovne strategije Banke na navedene rizike ogleda se u aktivnostima koje je Banka već poduzela u smislu prevencije realizacije navedenih rizika, uvažavanjem istih u proces upravljanja rizicima, kroz aktivno praćenje i mitigaciju, kao i uvođenja proizvoda/ pogodnosti u skladu sa ESG principima.

I u narednom periodu Banka će aktivno raditi na aktivnostima usmjerenim na usklađivanje sa očekivanjima regulatora, te integracijom ESG principa u poslovanje, u skladu sa prirodom poslovnog modela Banke i karakteristikama usluga koje pruža, uključujući i specifičnosti koje proizilaze iz organizacione strukture, veličine i složenosti Banke, profila rizičnosti i obima izloženosti riziku.

Utica na okolinu je stub društveno odgovornog poslovanja (očuvanje okoline). Aktivnosti Banke su usmjerene na djelovanje kroz:

- smanjenje onečišćenja, otpada, potrošnje prirodnih resursa
- recikliranje robe i materijala kroz svoje procese, uključujući promociju prakse ponovne upotrebe materijala
- svjesno korištenje roba i usluga koje odabirom metoda imaju najmanji utjecaj na emisije i onečišćenje.

Banka dodatno radi na plasmanu ponuda proizvoda/ usluga u skladu sa ESG principima i standardima te kontinuirano utiče na edukaciju zaposlenika prodajnih segmenata na temu ESG standarda i principa, u cilju adekvatnog informisanja klijenata na temu poslovanja po ESG standardima u dijelu korištenja savremenih IT tehnologija, stvaranju zdrave poslovne sredine, finansiranju održive zelene ekonomije, neposrednom radu i učešću u akcijama i poboljšanju zdrave životne sredine.

Banka je društveno odgovorna finansijska institucija koja u temeljima svoje korporativne kulture ima ugrađenu brigu za društvo u kojem posluje. U skladu sa ovom strategijom, Banka koristi svoje resurse kako bi zemlju u kojoj posluje učinila boljim mjestom za život.

Društveno odgovorna strategija Banke temelji se na sljedećim principima:

FILANTROPSKA ODGOVORNOST

Uključuje donacije u dobrotvorne svrhe ili aktivnosti koje imaju za cilj podršku unapređenja kvaliteta života, zdravlja i poticanje uključenosti u zajednicu sa posebnim fokusom na podršku za:

- djecu, mladu i odrasle osobe te osobe starije životne dobi s invaliditetom i/ili poteškoćama u razvoju i/ili mentalnim/intelektualnim teškoćama oštećenjima ili s drugim oblicima posebnih potreba/oboljenja- djecu bez roditeljskog staranja
- podršku ugroženim socijalnim kategorijama
- stipendiranje djece bez jednog ili oba roditelja
- stipendiranje djece iz ugroženih porodica
- podrška održivom povratku

FINANSIJSKA ODGOVORNOST

- Podrška i planovi finansijskih ulaganja u programe, donacijama/sponzorstvima i/ili istraživanje proizvoda (istraživanje i razvoj novih proizvoda koji potiču održivost)
- Inicijative koje obučavaju zaposlenike o društveno odgovornom poslovanju, društvenoj svijesti ili brizi za okolinu
- Osiguravanje transparentnog i pravovremenog finansijskog izvještavanja

ETIČKA ODGOVORNOST

- Etička odgovornost se temelji na ponašanju na pošten, etičan način. Pravedan odnos prema svima, bez obzira na dob, rasu, kulturu.
- Transparentnosti postupaka i iskreno otkrivanje na pravovaljan način s poštovanjem

UTICAJ NA OKOLINU

Uticaj na okolinu je stub društveno odgovornog poslovanja (očuvanje okoline). Aktivnosti Banke su usmjerene na djelovanje kroz:

- smanjenje onečišćenja, otpada, potrošnje prirodnih resursa
- recikliranje robe i materijala kroz svoje procese, uključujući promociju prakse ponovne upotrebe materijala
- svjesno korištenje roba i usluga koje odabirom metoda imaju najmanji utjecaj na emisije i onečišćenje

Kroz stratešku inicijativu Sarajevo Business Forum, Banka potiče ekonomski razvoj u BiH ali i cijeloj regiji.

U sklopu Sarajevo Business foruma, razmatraju se rješenja za energetske i klimatske krize, poboljšavanje ekonomske saradnje te strategije privlačenja investicija širom Zapadnog Balkana, kao i brojna javno-privatna partnerstva, investicije u ključne infrastrukturne oblasti i poticanje bolje regionalne saradnje. Svi sudionici zajednički istražuju načine poboljšanja održivog razvoja, podizanja standarda života i smanjenja migracije stanovništva putem uklanjanja trgovinskih barijera i unapređenja ekonomske-regionalne povezanosti.

Banka nastoji kroz aktivnosti koje poduzima da pozitivno utječe na okoliš. Uvažavanjem ESG rizika u poslovni model i strategiju, kao i strategiju upravljanja rizicima, Banka se aktivno uključila u poboljšanje uslova poslovanja i efekata na okoliš. Opredijelila se da kroz ponudu svojih usluga doprinese poboljšanju okolišne i socijalne note na bankarskom tržištu. Kroz dijalog sa klijentima, Banka nastoji da razvije svijest kompanija o benefitima poslovanja po ESG principima, stvarajući na taj način i pozitivan odraz na svoj portfolio.

Banka je posvećena održivom finansiranju kroz ekološke i socijalne projekte, što je logičan slijed islamsko-etičkih bankarskih principa koji promovišu dijeljenje bogatstva i pružanje podrške.

5.2. Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

Funkcija upravljanja rizicima predstavlja sastavni i neodvojivi dio sveobuhvatnog upravljanja poslovnim aktivnostima Banke.

Funkciju upravljanja rizicima vrše četiri sektora i to:

1. Sektor za odobravanje kreditnog rizika koji je odgovoran za razvoj i održavanje zdravog, profitabilnog rizičnog portfolija sredstava koji će izdržati ekonomska kretanja prema nižem nivou tako što će ograničiti problematična finansiranja na minimum, te obavljanje i drugih poslova u skladu sa zakonskim, podzakonskim i općim aktima Banke.
2. Sektor za kontrolu rizika koji je odgovoran da prati, kontroliše i ocjenjuje sve značajne rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena.
3. Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom koji kao osnovni zadatak ima efikasno i efektivno upravljanje cjelokupnim procesom naplate na nivou Banke, a koji uključuje ranu i kasnu fazu naplate u segmentu pravnih i fizičkih lica, te upravljanje materijalnom imovinom stečenom u postupku naplate.
4. Sektor za monitoring i analizu izloženosti kreditnom riziku je odgovoran za razvoj i održavanje procesa signala ranog upozorenja za pravna i fizička lica, za uvođenje standarda upravljanja kreditnim rizikom za segmente pravnih i fizičkih lica, u dijelu monitoringa i analize izloženosti kreditnom riziku na nivou portfolija, za razvoj i održavanje internih rejting modela za pravna i fizička lica, za proces upravljanja kolateralima unutar Banke.

Općenito, određena su tri cilja Strategije upravljanja rizicima:

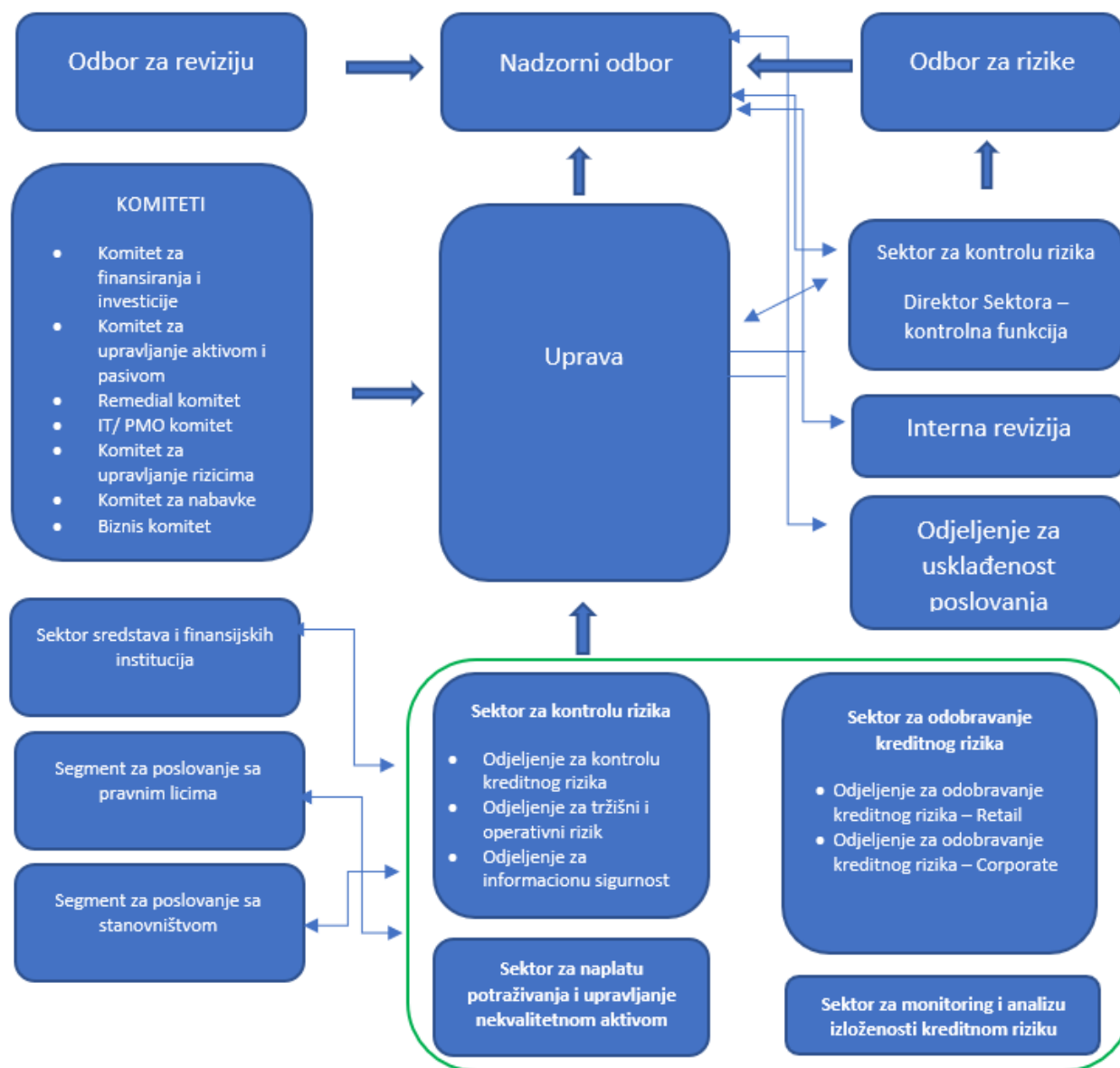
Funkcija upravljanja rizicima obezbjeđuje dovoljan kapacitet preuzimanja rizika i odgovarajuće upravljanje kapitalom zasnovano na principima:

- a. zaštite depozitara prema likvidacionom scenariju i
 - b. usklađenost sa zahtijevanom adekvatnošću kapitala.
1. Funkcija upravljanja rizicima doprinosi efikasnijem rasporedu resursa s ciljem poboljšanja koeficijenta povrata na kapital prilagođen rizicima.
 2. Funkcija upravljanja rizicima značajna je za održavanje ciljanog finansijskog rizičnog profila, a podržava ublažavanje i diverzifikaciju rizika, te aktivan pristup ostvarenju zarade i dobiti.
 3. Funkcija upravljanja rizicima ima za cilj postizanje optimalnog profila rizika za različite kategorije rizika. Njen zadatak je razvoj i usavršavanje procesa, metoda, alata i sistemske podrške upravljanja različitim kategorijama rizika koji su vezani za poslovne aktivnosti. Isto tako, određuje procedure koje se moraju primjenjivati u procesu odobravanja, odnosno preuzimanja rizika.

Najvažnije obaveze i odgovornosti funkcije upravljanja rizicima bez obzira na kategoriju rizika su:

- a) određivanje, uvođenje i provođenje strategije, politika i ciljeva upravljanja rizicima,
- b) razvoj i usavršavanje procesa i metoda upravljanja rizicima,
- c) odobravanje limita i novih proizvoda u skladu sa ovlaštenjem,
- d) obezbjeđenje provođenja principa „četiri oka“ za poslovne odluke povezane sa rizicima i
- e) aktivno upravljanje rizicima u skladu sa budžetom.

Za funkciju upravljanja rizicima odgovoran je član Uprave zadužen za upravljanje rizicima u čiju nadležnost se ubrajaju organizacione jedinice za upravljanje rizicima koje pokrivaju sve rizike kojima je Banka izložena. Pored toga ovu funkciju podržava Nadzorni odbor i druga tijela koja imaju ovlaštenja za donošenja odluka. Struktura odgovornih funkcija u procesu upravljanja rizicima prikazana je u nastavku:

Komiteti

U okviru organizacione šeme Banke osim iznad navedenih funkcija Banke uspostavljeni su sljedeći Komiteti koji učestvuju u upravljanju rizicima:

- Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (engl. Asset and Liability Management Committee - ALCO) nadležan je da formira, revidira, analizira i sprovodi politiku upravljanja aktivom i pasivom Banke i donositi odluke o pitanjima koja se odnose na likvidnost Banke i upravljanje imovinom i obavezama.
- Komitet za upravljanje rizicima (RICO) prati strategiju rizika, profil rizika i ostvarenje pokazatelja, procedure i politike vezane za rizike, modele rizika i metodologije, upravljanje rizicima prema ICAAP-u i ILAAP-u, struktura limita rizika i uspostavljanje limita.
- Komitet za finansiranja i investicije Banke (FI komitet) odobrava izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i vanbilansnih stavki - finansiranja i investicija u okvirima utvrđenim aktima Banke.
- Komitet za upravljanje nekvalitetnom aktivom (Remedial komitet) donosi odluke iz domena naplate problematičnih potraživanja, te prodaje nekretnina i pokretnih stvari preuzetih u postupcima naplate.
- IT/PMO komitet je uspostavljen s ciljem efikasnog upravljanja IT procesima Banke, donošenje odluka o kapitalnim IT investicijama, praćenje toka IT projekata.

- Komitet za nabavke osigurava poštivanje internih procedura i zakonskih propisa nabavke, te osigurava optimizaciju upravljanja budžetom Banke.
- Biznis komitet - Komitet služi kao platforma za prezentaciju i razmatranje ideja i strateških inicijativa iz poslovnih segmenata Banke.
- HR komitet - uloga HR komiteta je razmatranje i donošenje ključnih odluka u području ljudskih potencijala u Banci, uključujući kreiranje i provedbu politika u području ljudskih potencijala uzimajući u obzir važnost uloge radnika/zaposlenika u ostvarivanju misije, vizije, strategije i ciljeva Banke.

5.3. Obuhvatnost i karakteristike sistema izvještavanja o rizicima, kao i načina mjerenja rizika

Značaj i materijalnost svih kategorija rizika redovno se procjenjuje u unaprijed određenom procesu procjene rizika. Rezultati procjene rizika su dokumentovani na odgovarajući način, a predmet su odlučivanja od strane Uprave, Komiteta za upravljanje rizicima, Odbora za rizike, Odbora za reviziju i Nadzornog odbora.

Dosljedan tretman rizika tokom procesa kontrole preduslov je profesionalnog upravljanja rizicima koji:

1. omogućavaju preduzimanje odgovarajućih mjera ukoliko ostvareni rezultati nisu u skladu sa budžetom i
2. povezuju postavljena ograničenja sa povratom na kapital prilagođen rizicima.

Mjerenje izloženosti rizicima predstavlja kvantitativnu ocjenu izloženosti koja je osnov za izračunavanje kapitalnih troškova kao protiveže izloženosti i zaštite od rizika. Način mjerenja izloženosti za svaki od rizika je naveden kod opisa pojedinačnih vrsta rizika.

Izvještavanje predstavlja važnu fazu u procesu upravljanja rizicima i to:

- Regulatorno izvještavanje, kao kontinuiran proces, o izloženosti Banke rizicima i nivoima zaduženim za donošenje odluka;
- Mjesečno praćenje svih pokazatelja definisanih okvirom za preuzimanje rizika;
- Povremeno izvještavanje od strane tijela zaduženih za monitoring u situacijama kada se realizuju događaji koji značajno mijenjaju rizičnu poziciju i profil Banke.

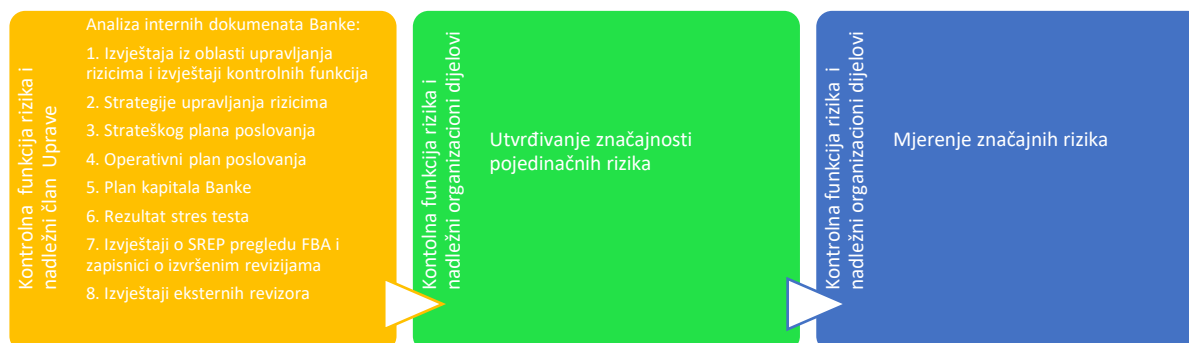
5.3.1. Proces identifikacije rizika

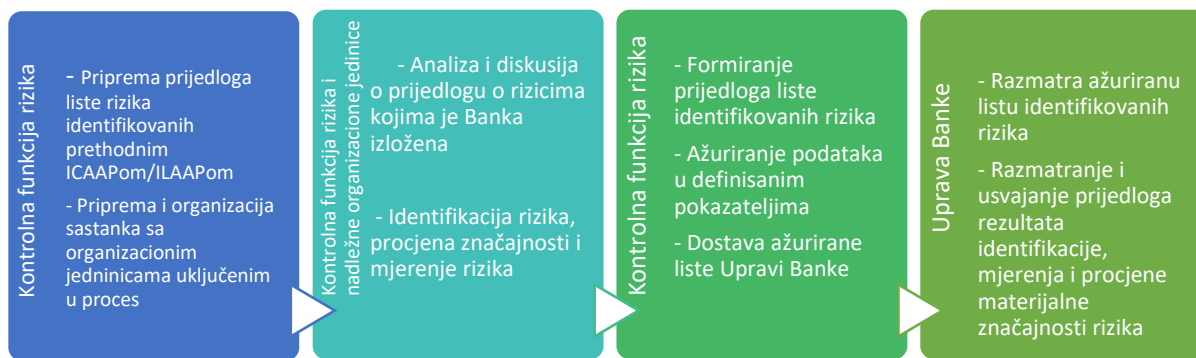
Banka u procesu interne procjene adekvatnosti kapitala kontinuirano sagledava moguću izloženost novim rizicima koja se može javiti uslijed promjena u internom i eksternom okruženju. Prilikom analize su sagledani i spoljni faktori koji uključuju uticaj poslovnog i makroekonomskog okruženja.

Naprijed pomenuta identifikacija rizika se provodi minimalno jednom godišnje, a u slučaju značajnih promjena u profilu rizičnosti Banke i češće. Cilj procesa je identifikovati sve značajne rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, te utvrditi da li raspolaže dovoljnim iznosom kapitala i izvora likvidnosti za apsorpciju potencijalnih negativnih efekata proisteklih iz izloženosti pojedinim rizicima.

Sektor za kontrolu rizika koordinira proces identifikacije rizika, koji se primjenjuje po principu:

- Identifikacije ključnih i najznačajnijih rizika od strane kontrolne funkcije upravljanja rizicima i nadležnog člana Uprave Banke (Top Down pristup);
- Identifikacije rizika od strane drugih nadležnih organizacionih jedinica (Bottom Up pristup)

5.3.2. Testiranje otpornosti na stres

Testiranje otpornosti na stres predstavlja važan instrument u procesima upravljanja rizicima i internog utvrđivanja adekvatnosti kapitala i likvidnosti Banke, kao i ključni alat za aktivno upravljanje rizicima unutar Banke. Proces testiranja na stres specifično pruža podršku u utvrđivanju „forward-looking“ indikatora za upravljanje rizicima kao i strateško planiranje, poslovno planiranje kao i planiranje kapitala i likvidnosti.

Prilikom izrade okvira za testiranje otpornosti na stres Banke kao i tokom samog procesa stres testiranja, Banka je uzela u obzir sve vrste značajnijih rizika za Banku te obuhvatila značajne bilansne i vanbilansne pozicije, te pozicije likvidnosti. U skladu sa Odlukom o sistemu internog upravljanja, Banka testiranje otpornosti na stres provodi:

- Analizom scenarija i
- Analizom osjetljivosti.

Analiza scenarija uključuje istovremenu analizu više parametara rizika u definisanim stresnim okolnostima. Ova vrsta analize uzima tri scenarija definisana na osnovu načela okvira testiranja otpornosti na stres te se vrši testiranje pozicija Banke.

Analizom osjetljivosti tumače se pojedinačni parametri stresa, odnosno podatak koji nije povezan sa događajem i posljedicama u realnom svijetu. Cilj analize osjetljivosti jeste testirati pretpostavke scenarij analize te uticaj pojedinačnih katalizatora rizika na posmatrane pozicije unutar Banke.

Banka koristi i obrnuti stres test kojim se polazi od poznatog rezultata otpornosti na stres, te se preispituju događaji koji su doveli do takvog rezultata za Banku, s ciljem da se osiguraju informacije o procjeni ranjivosti, analizira strategija zaštite Banke u smislu da li je dovoljno čvrsta i dosljedna u okolnostima stresa na tržištu.

Banka je sačinila dokument Metodološki okvir testiranja otpornosti na stres kojim je definisan okvir testiranja otpornosti na stres u kontekstu upravljanja procesom, kao i sama metodologija testiranja. U dijelu organizacija, upravljanje i odgovornosti definisane su ključne uloge i odgovornosti učesnika u procesu testiranja kao i odgovornosti dijelova Banke u kontekstu upravljanja procesom. Prilikom testiranja otpornosti na stres i odabir scenarija obuhvaćeni su svi značajni rizici i poslovna područja.

Rezultate stres testova Banka koristi za identifikovanje potencijalnih slabosti te donošenje odgovarajućih mjera Nadzornog odbora i Uprave Banke u pogledu tehnika umanjenja rizika, planova za nepredviđene okolnosti, planova kapitala i drugih mjera prema rasponu mogućih stresnih uslova. Mjere koje se definiraju na osnovu rezultata testiranja otpornosti na stres predstavljaju sastavni dio okvira za upravljanje testiranjem otpornosti na stres i sastavni dio izvještaja o provedenom testiranju.

Banka stres testiranje vrši jednom godišnje, a u slučaju značajnije promjene u profilu rizika Banke, testiranje otpornosti na stres treba biti provedeno i češće. S obzirom na veličinu i rizični profil, Banka na kvartalnoj osnovi vrši stres testiranje rizika likvidnosti u skladu s pokazateljima likvidnosti i izloženosti riziku likvidnosti.

5.3.3. Praćenje pokazatelja

Sektor za kontrolu rizika redovno prati i analizira pokazatelje rizika i poslovanja, koji čine Izjavu o apetitu za rizik, u što su uključeni i Sektor finansija, Sektor sredstava i finansijskih institucija, te Marketing i komunikacije.

Direktor Sektora za kontrolu rizika prezentira pokazatelje u okviru RICO i ALCO komiteta na mjesečnom nivou, te kroz mjesečnu prezentaciju o poslovanju Banke na sjednicama Uprave, dok na kvartalnom nivou izvještava Odbor za rizike, Odbor za reviziju i Nadzorni odbor kroz Izvještaj o profilu rizika.

Aktivnosti kod dostizanja nivoa pokazatelja upozorenja

U slučaju dostizanja nivoa upozorenja tj. žuti semafor u sklopu definisanih parametara, vlasnik pokazatelja je dužan odmah po utvrđivanju prekoračenja obavijestiti Sektor za kontrolu rizika.

Potom, Sektor za kontrolu rizika prikuplja preliminarne informacije o navedenom prekoračenju, te o tome izvještava Člana Uprave za grupu za rizike i finansije u roku od jednog radnog dana (24 sata) od uočenog prekoračenja.

Nakon detaljno sprovedene analize, i identifikacije uzroka prekoračenja, Sektor za kontrolu rizika prezentuje informacije Upravi Banke u okviru mjesečnog izvještaja uz prijedloge za dalje postupanje.

Uprava donosi odluku za dalje djelovanje, te da li je potrebno pokrenuti određene mjere i praviti dodatne projekcije da bi se određeni parametar vratio na standardni nivo.

Nadzorni odbor, Odbor za rizike i Odbor za reviziju se o ovom događaju obavještavaju putem Izvještaja o rizičnom profilu Banke, koji na kvartalnom nivou priprema Sektor za kontrolu rizika.

Aktivnosti kod dostizanja ili prekoračenja nivoa graničnih vrijednosti

U slučaju dostizanja granične vrijednosti tj. crveni semafor u sklopu definisanih parametara, vlasnik pokazatelja je dužan odmah po utvrđivanju prekoračenja obavijestiti Sektor za kontrolu rizika.

Potom, Sektor za kontrolu rizika prikuplja preliminarne informacije o navedenom prekoračenju, te o tome izvještava Upravu Banke u roku od jednog radnog dana (24 sata) od uočenog prekoračenja.

Ukoliko se analizom Uprave zaključi da se ne može upravljati postojećom situacijom, te da je potrebno poduzeti mjere koje su izvan njenih kompetencija, sačinjava se informacija, koja se u roku od 48 sati od trenutka utvrđivanja prekoračenja dostavlja Odboru za rizike i Nadzornom odboru. Informacija mora minimalno sadržavati:

- Događaj koji je doveo pokazatelje na nivo upozorenja,
- Uticaj nivoa pokazatelja na poslovanje,
- Listu već poduzetih mjera i njihovu efikasnost,
- Listu predloženih mjera.

Informacija prema Nadzornom odboru i Odboru za rizike se dostavlja putem mail korespondencije.

Ukoliko nije neophodna uključenost Nadzornog odbora u smislu upravljanja situacijom prekoračenja limita, Nadzorni odbor se o ovom događaju obavještava putem Izvještaja o rizičnom profilu Banke, koji na kvartalnom nivou priprema Sektor za kontrolu rizika.

Nakon detaljno sprovedene analize, i identifikacije uzroka prekoračenja, Sektor za kontrolu rizika prezentuje informacije Upravi Banke, uz prijedloge za dalje postupanje. Na osnovu informacija dobijenih od Sektora za kontrolu rizika, Uprava određuje nivo ozbiljnosti prekoračenja limita pokazatelja, a naročito događaj koji je prouzročio dostizanje ili prekoračenje. Uprava razmatra događaj, ali i tip pokazatelja čija vrijednost je narušena.

Na bazi dobivenih informacija, Uprava (ili Nadzorni odbor, ukoliko to zahtijevaju kompetencije) donosi odluku za dalje djelovanje, te da li je potrebno pokrenuti određene mjere i praviti dodatne projekcije da bi se određeni parametar vratio na standardni nivo.

Ukoliko je prekoračen limit za pokazatelj Izjave koji je također dio Plana oporavka Banke, u slučaju prekoračenja žutog limita pokazatelja Plana oporavka, Banka nije u obavezi obavijestiti Agenciju.

5.4. Ocjena adekvatnosti uspostavljenog sistema upravljanja rizicima Banke u odnosu na njen rizični profil, poslovnu politiku i strategiju

Postojeći bankarski zakoni i propisi, kao i općenito prihvaćene bankarske prakse, su osnova za razvijanje politika, procedura i strategija koje se odnose na upravljanje rizicima Banke. Da bi se pojedini rizici pratili i mjerili potrebno je razviti određene metodologije i modele upravljanja rizicima. Organizacioni dijelovi Banke koje su dio upravljanja rizicima odgovorni su za samostalan razvoj ovih metodologija i modela, te za implementaciju istih na nivou Banke. Također su odgovorni i za provjeru djelotvornosti/ adekvatnosti navedenih metodologija i modela.

Sektor za kontrolu rizika, kao kontrolna funkcija upravljanja rizicima, uključen je u proces usaglašavanja prilikom usvajanja novih ili ažuriranja postojećih metodologija iz oblasti upravljanja rizicima, te davanjem saglasnosti potvrđuje adekvatnost, odnosno pruža prijedloge i preporuke za izmjene, s ciljem efikasnog upravljanja rizicima.

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima koji obuhvata procjenjivanje/ mjerenje rizika, testiranje otpornosti na stres, praćenje rizika, utvrđivanje apetita za rizik i profila rizičnosti, planiranje kapitala i praćenje adekvatnosti kapitala i likvidnosti. Banka na ovaj način efikasno upravlja svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu poslovnih aktivnosti i obezbjeđuje da rizični profil Banke bude u skladu sa utvrđenim apetitom za rizik.

U cilju adekvatnog i kontinuiranog upravljanja rizicima Banka ima definisanu organizacionu strukturu koja podržava navedeni sistem upravljanja rizicima.

Kontrola i upravljanje rizicima u Banci se sprovode na osnovu Operativnog i Strateškog plana, kao i Strategije upravljanja rizicima, usvojenih od strane Nadzornog odbora.

Usklađenost Strategije upravljanja rizicima i poslovne strategije jedan je od ključnih preduslova za obavljanje redovnih aktivnosti.

Upravljanje pojedinačnim rizicima se smatra adekvatnim u odnosu na rizični profil, poslovnu politiku i strategiju Banke, uzimajući u obzir da za svaku vrstu rizika postoje uspostavljeni procesi i metodologije, dokumentovane u relevantnim procedurama i uputstvima, zatim su definisani pokazatelji praćenja rizika, te odgovarajući koraci i mjere koje se primjenjuju u slučaju eventualnih neusklađenosti sa istim. Također, jasno su definisane odgovorne funkcije i zadaci u svakoj fazi procesa upravljanja rizicima u Banci.

Banka poduzima mjere smanjenja rizika maksimizacijom automatizacije procesa, unaprjeđenjem procedura i procesa u smislu definisanja konkretnih, jasnih i nedvosmislenih radnih uputa. U zavisnosti od značajnosti određenog rizika za Banku, to je širi spektar smjernica koje tretiraju taj rizik (politika, metodologija, pravilnik, radna instrukcija, priručnici). Strategija upravljanja rizicima i Izjava o apetitu za rizik, kao i Okvir apetita za rizik predstavljaju krovne, sveobuhvatne dokumente, koji su relevantni za sve vrste rizika koje utječu na poslovanje Banke. Konsultujući navedene akte i poštujući principe i propise navedene u istim, slijedi kreiranje politika i metodologija po pojedinačnim vrstama rizika. Prilikom sačinjavanja ili ažuriranja postojećeg internog akta, poštuje se definisani proces usaglašavanja u koji moraju biti uključene sve relevantne organizacione jedinice. Tek po prijemu saglasnosti od navedenih organizacionih jedinica, može se pristupiti dostavljanju iste na odobrenje od strane Uprave, odbora pri Nadzornom odboru, a potom i Nadzornog odbora ili Skupštine Banke ukoliko je primjenjivo. Na taj način osigurava se usklađenost i kompletnost svih internih akata Banke, kao i akata koji se odnose na proces upravljanja rizicima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama obezbjeđuje adekvatan sistem upravljanja rizicima kojim se isti svode na prihvatljiv nivo.

Banka redovnim ažuriranjem svojih akata nastoji da održi kvalitet istih, te preispita važnost postojećih akata ili eventualnu potrebu za kreiranjem dodatnih akata koji će na što bolji način definisati i detaljnije objasniti procese i na taj način olakšati adekvatno provođenje procesa svim učesnicima.

5.5. Politike zaštite od rizika i politike (informacije o primijenjenim tehnikama smanjenja kreditnog rizika) smanjenja rizika, kao i načine koje banka koristi za osiguravanje i praćenje efikasnosti u smanjenju rizika

Poslovna politika Banke zahtijeva i predviđa maksimalnu zaštitu od izloženosti kreditnom riziku, obzirom da isti predstavlja najznačajniji rizik u poslovanju Banke.

Banka u procesu odobravanja plasmana, u cilju ograničavanja potencijalnih gubitaka u slučaju neizmirenja obaveza dužnika, uzima različite instrumente osiguranja (kolaterale) kao zaštitu.

Prilikom izračunavanja kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik koriste se samo instrumenti osiguranja koji ispunjavaju uslove prihvatljivosti, a što je definisano internim aktima Banke i Odlukama Agencije za bankarstvo FBiH.

Banka za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik po standardiziranom pristupu koristi materijalnu kreditnu zaštitu u vidu novčanog depozita koji ispunjava sljedeće uslove:

- kreditna kvaliteta dužnika i vrijednost kolaterala ne smiju biti značajno međuzavisne;
- da je propisno dokumentovan ugovor o kolateralu te da ima jasne i efikasne postupke za pravovremenu realizaciju kolaterala;
- preostali rok do dospeljeća zaštite mora biti najmanje jednak preostalom roku do dospeljeća izloženosti.

5.6. Sažet opis povezanosti rizičnog profila banke sa njenom poslovnom strategijom, sažeti prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovih vrijednosti, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima

Povezanosti rizičnog profila Banke sa njenom poslovnom strategijom, kao i sažeti prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovih vrijednosti, na osnovu kojih se može ocijeniti upravljanje rizicima Banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima su dati u nastavku.

U skladu sa Strategijom upravljanja rizicima, a uvažavajući poslovnu strategiju i rizični profil Banke definisani su ciljevi/ limiti postavljeni planom ili regulatornim zahtjevima u okviru apetita za rizik. Apetit za rizik je nivo rizika koji Banka smatra prihvatljivim za preuzimanje u ostvarenju poslovne strategije i ciljeva u postojećem poslovnom okruženju.

Ključni cilj apetita za rizik je:

- o Osigurati da Banka u svakom trenutku ima dovoljno sredstava za podršku poslovanja;
- o Ublažavanje potencijalnih stresnih uslova kao posljedica određenih tržišnih uslova;
- o Određivanje ograničenja preuzimanja rizika uz osiguranje adekvatnog nivoa povrata; te
- o Očuvanje i promocija percepcije finansijske stabilnosti Banke na tržištu.

Kako bi se osiguralo da je određeni apetit za rizik operativno efikasan, pokazatelji su grupisani kao ciljane vrijednosti, limiti ili principi pri čemu su glavne razlike mehanizmi koji se pokreću u slučaju prekoračenja određenog nivoa. Lista pokazatelja je grupisana na sljedeći način:

- Pokazatelji kapitala
- Pokazatelji likvidnosti
- Pokazatelji profitabilnosti
- Pokazatelji kvaliteta aktive
- Pokazatelji koncentracije
- Pokazatelji rizika profitne/ kamatne stope
- Operativni rizici
- Makroekonomski indikatori
- Ostali pokazatelji
- Kvalitativni indikatori.

Banka kvantitativne pokazatelje prati koristeći "pristup semafora" ukazujući na ciljane iznose koeficijenata i prag tolerancije preuzimanja rizika. Ciljana vrijednost (zelena zona) je optimalni prihvaćeni nivo rizika s ciljem ostvarenja strateških i operativnih ciljeva Banke. Prekoračenje utvrđenog nivoa dovodi do eskalacije procesa i poduzimanja mjera za ublažavanje rizika. Za sve interne pokazatelje Banka je definisala način izračuna, dok se način izračuna regulatornih indikatora zasniva na javno objavljenim odlukama i smjernicama regulatora.

Uspostavljen je jasan proces za usklađenost sa ključnim pokazateljima i to praćenje, izvještavanje i eskalacija što omogućava pravovremenu eskalaciju određenom nivou upravljanja i djelovanje po pitanju nepovoljnih kretanja. Sektor za kontrolu rizika o ostvarenju pokazatelja na mjesečnoj osnovi izvještava ALCO i RICO komitete i Upravu Banke, a kvartalno i Odbor za rizike, Odbor za reviziju i Nadzorni odbor.

Na 31.12.2024. godine ostvarenje ključnih pokazatelja Banke je sljedeće:

Rizik	Indikatori	31.12.2024	Marker
Pokazatelji kapitala	Stopa adekvatnosti regulatnog kapitala	17,57%	●
	Stopa redovnog osnovnog kapitala	17,57%	●
	Stopa finansijske poluge	10,68%	●
Pokazatelji likvidnosti	Koeficijent pokrića likvidnosti (LCR)	168,00%	●
	Neto stabilni izvori finansiranja (NSFR)	135,00%	●
Pokazatelji kvaliteta aktive	Učešće nekvalitetnih finansiranja/kredita u ukupnim kreditima	2,67%	●
	Stopa rasta nekvalitetnih finansiranja/kredita	-20,45%	●
	Pokrivnost nekvalitetnih finansiranja/kredita ispravkama vrijednosti	82,61%	●

Ključni pokazatelji poslovanja, kao i kvantitativni podaci o upravljanju rizicima u poslovanju navode se u Finansijskom izvještaju Banke za 2024. godinu koji je objavljen na internet stranici Banke.

5.7. Opis načina na koji se osigurava izvještavanje nadzornog odbora i uprave banke o rizicima, posebno učestalost, područje, te način uključenja nadzornog odbora i uprave banke u određivanje sadržaja izvještavanja

Uprava i Nadzorni odbor Banke predstavljaju najviši nivo kontrole u procesu upravljanja rizicima kroz pregled i odobravanje svih relevantnih politika i procedura za upravljanje rizicima.

Uprava Banke sprovodi funkciju upravljanja poslovnim procesima i rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena, te usvaja ključne upravljačke odluke. Kontrola i upravljanje rizicima u Banci se sprovode na osnovu Strateškog i Operativnog plana, te Strategije upravljanja rizicima usvojenim od strane Nadzornog odbora, kao i na osnovu ostalih internih akata koji su relevantni za upravljanje rizicima. Uprava Banke i Nadzorni odbor, kao i njihovi komiteti i pododbori su pravovremeno obaviješteni o pokazateljima poslovanja, upravljanja rizicima, kao i nalazima kontrolnih funkcija putem pojedinačnih izvještaja ili putem odgovarajućih materijala za izvještavanje različitih odbora Banke.

Uprava Banke odvaja dovoljno vremena za sve stavke koje su relevantne u procesu upravljanja rizicima, razmatra Izvještaje kontrolne funkcije upravljanja rizicima, daje dodatne sugestije, te učestvuje i na sastancima sa organizacionim dijelovima za vrijeme utvrđivanja statusa izvršenja datih preporuka kontrolne funkcije za rizike.

Uprava u okviru sjednica Nadzornog odbora redovno izvještava o svim rizicima, kojima je Banka izložena. Direktor Sektora za kontrolu rizika izvještava o svim rizicima kojima je Banka izložena, u okviru relevantnih tačaka dnevnog reda, te aktivnostima Sektora u okviru sjednica Odbora za rizike. Također, pored Glavnog internog revizora, i Direktor Sektora za kontrolu rizika i Rukovodilac Odjeljenja za usklađenost poslovanja prisutni su na sjednicama Odbora za reviziju, gdje izvještavaju u okviru relevantnih tačaka dnevnog reda.

Sistemima za praćenje limita pokazatelja kapitala, rizika (kreditni, tržišni, kamatni/ profitni rizik, operativni, rizik likvidnosti) i profitabilnosti Banka uspostavlja efikasan način kontrole na mjesečnom, sedmičnom, dnevnom i unutar dnevnom nivou.

Pokazatelji likvidnosti se prate i analiziraju na unutar dnevnom i dnevnom nivou, te se podaci o istim svakodnevno dostavljaju članovima Komisije za likvidnost, ALCO komiteta i Uprave Banke.

Redovno mjesečno praćenje i izvještavanje pokazatelja Izjave o apetitu za rizik i Plana oporavka je integrisano u sistem internog izvještavanja Banke. Uloga Komiteta za upravljanje rizicima (RICO) je ključna u okviru redovnog izvještavanja, obzirom da se na redovnim mjesečnim sjednicama prezentuje kretanje rizika i ključnih pokazatelja, te se članovi Komiteta redovno informišu o aktivnostima koje Banka poduzima u cilju unaprjeđenja procesa upravljanja rizicima.

Dodatno, izvještaj o ključnim pokazateljima Izjave o apetitu za rizik i Plana oporavka se na mjesečnom nivou dostavlja Upravi i Nadzornom odboru kroz BBI management report (mjesečni izvještaj o poslovanju). Pokazatelji kapitala, kao i pokazatelji za tržišni i rizik likvidnosti se prezentuju na sjednicama Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) na mjesečnoj osnovi.

Kroz Izvještaj o profilu rizika (Risk profile report), izvještaj kontrolne funkcije upravljanja rizicima, te izvještaj o upravljanju rizikom likvidnosti, koji se sačinjavaju na kvartalnom nivou, Sektor za kontrolu rizika prezentuje najvažnije podatke i informacije relevantne za upravljanje rizicima na sjednicama Odbora za reviziju, Odbora za rizike i Nadzornog odbora Banke.

Također, kroz polugodišnje i godišnje izvještaje navedenim odborima se prezentuje sveobuhvatna slika upravljanja rizicima, kao i pojedinačnim rizicima (poput valutnog, operativnog, rizika eksternalizacije, informacijske sigurnosti i sl.), što dodatno doprinosi adekvatnom sistemu odlučivanja.

5.8. Opći okvir sistema internih kontrola i način organizacije kontrolnih funkcija, uključujući i rukovodioce istih.

Banka je implementirala dokumente „Politika za proces primjene sistema internih kontrola“ i “Procedura za sistem internih kontrola” koji tretiraju ključne metode i procese sistema internih kontrola, uloge i odgovornosti. Uspostavljanje efikasnog sistema interne kontrole podrazumijeva procjenu rizika sa kojima se Banka suočava iznutra i izvana. Preduslov za procjenu rizika je definisanje svih procesa, ključnih kontrola u svakom procesu, te potencijalnih rizika koji se javljaju ili se mogu javiti u realizaciji zadataka.

Sistem internih kontrola pomaže postizanje ciljeva Banke, tj. doprinosi usklađenosti Banke sa Zakonom i regulativom, kao i internim pravilima i procedurama, te smanjenju rizika neočekivanih gubitaka ili šteta po reputaciju Banke. Direktori sektora i/ili rukovodioci organizacionih dijelova treba da osiguraju odgovarajući strukturu interne kontrole, kao i način provjeravanja i usavršavanja iste, da bude što efikasnija. Kontrolne aktivnosti se sprovode u svim organizacionim dijelovima Banke, putem alata za sistemsko praćenje i analize realizacije procesa u različitim fazama i okruženju. Osnovni parametri za uspostavu interne kontrole procesa su:

- evidentirati proces/ podproces,
- vlasnike procesa/ podprocesa,
- evidentirati ključnu kontrolu prilikom kontrole poslovnih procesa/ podprocesa,
- odrediti kontrolore, te
- definisati periodiku kontrola.

Na bazi definisane periodike kontrola, sistem informiše kontrolore da je potrebno da izvrše kontrolu za zadužene procese, te će se na osnovu izvršenih kontrola procesa pratiti i raditi monitoring procesa. Odgovornost kontrolora je da kontrole obavlja pravovremeno u skladu sa zahtjevom da kod bilo kakvih nepravilnosti ili nedostataka u procesima i radnim zadacima informiše rukovodioca organizacionog dijela, te da daje prijedloge kako bi se otklonili nedostaci ili poboljšale performanse u procesima.

Prilikom izvršenja obaveznih kontrola, kako bi se ista verifikovala, kontrolor ima obavezu da odredi vjerovatnoću pojave rizika u procesu koji kontroliše, te da li je u periodu kontrole postojao potencijalni finansijski, reputacijski i rizik neusklađenosti. Na osnovu evidentiranih odgovora na pitanja, formirat će se izvještaj sa definisanom matricom rizika.

Sistem internih kontrola predstavlja kontinuirani monitoring te odvojene procjene interne kontrole u cilju utvrđivanja da li je interna kontrola učinkovita, ispravno definisana i pravilno izvršena.

U cilju kontinuiranog i adekvatnog sistema upravljanja, Banka ima definisanu odgovarajuću organizacionu strukturu, koja je proporcionalna veličini i internoj organizaciji Banke, vrsti, obimu i složenosti poslovanja, te poslovnom modelu i rizičnom profilu Banke. Na ovaj način, osigurana je transparentna i jasna organizacija posla, sa definisanim i dosljedno primijenjenim linijama odgovornosti i ovlaštenjima, uz poštivanje politike za upravljanje sukobom interesa.

U skladu članom 83. stav 4 Zakona o bankama i Odlukom o sistemu internog upravljanja u banci (koja je od 31.12.2021. godine stavila van snage Odluku o kontrolnim funkcijama) Banka uspostavlja sljedeće kontrolne funkcije:

- Funkcija upravljanja rizicima
- Funkcija praćenja usklađenosti
- Funkcija interne revizije

Banka je uspostavila kontrolne funkcije nezavisno od poslovnih procesa i aktivnosti u kojima rizik nastaje. Kontrolne funkcije su uspostavljene na način da je osiguran dovoljan broj radnika sa odgovarajućim stručnim znanjima i iskustvom, kao i njihovo redovno usavršavanje i stručno obrazovanje, srazmjerno veličini Banke, njenoj internoj organizaciji, te vrsti, obimu i složenosti poslova koje kontrolne funkcije obavljaju. Rukovodioci kontrolnih funkcija o svom radu izvještavaju Odbor za reviziju i Nadzorni odbor te najmanje jednom godišnje učestvuju na sjednicama tijela koje izvještavaju. Ukoliko pojedina kontrolna funkcija u svom radu utvrdi nezakonitosti u poslovanju ili kršenje pravila i propisa upravljanja rizicima zbog čega može biti ugrožena likvidnost, solventnost ili sigurnost poslovanja Banke, kontrolne funkcije su u obavezi o tome odmah obavijestiti Upravu, Odbor za reviziju, Nadzorni odbor i Agenciju za bankarstvo FBiH.

Svaka kontrolna funkcija po usvojenom izvještaju o radu u skladu sa definisanim frekvencijama (kvartalno, polugodišnje i godišnje) je obavezna da potpisan izvještaj uz Odluku o usvajanju istog od strane Nadzornog odbora u roku od 60 dana po isteku kvartala odnosno do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu dostavi Agenciji za bankarstvo FBiH. Kontrolna Funkcija upravljanja rizicima i Funkcija

praćenja usklađenosti godišnji izvještaj o radu za četvrti kvartal dostavljaju Agenciji za bankarstvo FBiH, umjesto 60 dana od isteka izvještajnog kvartala, najkasnije do 31. marta tekuće godine.

U 2024. godini nije bilo značajnijih promjena u zadacima koje obavljaju kontrolne funkcije, niti su značajnije promjene trenutno planirane.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima

Osnovni cilj kontrolne funkcije upravljanja rizicima jeste pokriti sve značajne rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena. Kontrolna funkcija upravljanja rizicima uspostavljena je na način da se izbjegava sukob interesa, a po funkciji je nezavisna, odnosno funkcionalno odvojena od poslovnih procesa i aktivnosti u kojima rizik nastaje.

Rad kontrolne funkcije upravljanja rizicima je organizovan na način da prati, kontroliše i ocjenjuje sve značajne rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena, te ima uspostavljenu direktnu liniju izvještavanja prema Nadzornom odboru Banke.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima učestvuje u izradi i preispitivanju strategije i politika za upravljanje rizicima, metoda i postupaka za upravljanje rizicima, te daje prijedloge i preporuke za efikasno upravljanje rizicima.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima dužna je da sastavlja kvartalne, polugodišnje i godišnje izvještaje o radu. Kontrolna funkcija upravljanja rizicima izvještava direktno Nadzorni odbor, Odbor za rizike i Odbor za reviziju, te najmanje jednom godišnje učestvuje na sjednicama tijela koje izvještava.

Kontrolna funkcije upravljanja rizicima obavezna je da izvještaje podnese Odboru za rizike, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru Banke na razmatranje kao nadležnim organima, uz informisanje Uprave Banke radi pravovremene i efikasne realizacije datih preporuka za otklanjanje nezakonitosti, nepravilnosti, nedostataka i slabosti utvrđenih tokom ranijih kontrola.

Ako kontrolna funkcija upravljanja rizicima tokom obavljanja svojih poslova utvrdi nezakonitost u poslovanju ili kršenje pravila i propisa o upravljanju rizicima, zbog čega je ugrožena likvidnost, solventnost ili sigurnost poslovanja Banke, obavezna je o tome odmah obavijestiti Upravu, Nadzorni odbor Banke i Agenciju.

Kontrolna funkcija praćenja usklađenosti

Funkcija praćenja usklađenosti nadležna je za upravljanje promjenama u regulatornom okruženju, čime se vrši i preventivna mitigacija rizika usklađenosti. Nadležnosti Funkcije praćenja usklađenosti uspostavljaju se s ciljem praćenja i mitigacije rizika usklađenosti - rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnog finansijskog gubitka koji Banka može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima.

Funkciju praćenja usklađenosti poslovanja u Banci obavlja Odjeljenje za usklađenost poslovanja na osnovu principa proporcionalnosti i srazmjerno sa veličinom, vrstom i složenosti poslovanja Banke te profilom rizika Banke.

Banka je obavezna da u okviru funkcije praćenja usklađenosti osigura minimalno obavljanje sljedećih poslova:

- ✓ praćenje usklađenosti poslovanja Banke sa Zakonom, propisima Agencije i drugim propisima i standardima opreznog bankarskog poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje Banke,
- ✓ identifikovanje propusta i procjenu rizika kao posljedice neusklađenosti poslovanja Banke sa zakonom i drugim propisima, posebno rizika od provođenja nadzornih mjera i sankcija Agencije i drugih nadležnih organa, finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik,
- ✓ savjetovanje Uprave banke i drugih odgovornih lica o načinu primjene relevantnih zakona, standarda i pravila, uključujući i informacije o aktuelnostima iz tih područja,
- ✓ procjenu efekata koje će na poslovanje Banke imati izmjena relevantnih propisa.

Odjeljenje za praćenje usklađenosti, kao kontrolna funkcija ima funkcionalnu nezavisnost u odnosu na poslove, procese i aktivnosti ostalih organizacijskih jedinica, s ciljem odvojenosti od procesa koje kontrolna funkcija prati, kontroliše i ocjenjuje. Rukovodilac i zaposlenici kontrolne funkcije praćenja usklađenosti obavljaju poslove u skladu sa Zakonom o bankama FBiH, relevantnim podzakonskim aktima i Programom i metodologijom Funkcije praćenja usklađenosti BBI banke izbjegavajući potencijalne sukobe interesa i učestvovanje u aktivnostima koje bi kasnije mogle biti predmetom kontrole Odjela.

Rukovodilac kontrolne funkcije praćenja usklađenosti direktno izvještava Nadzorni odbor Banke. Banka osigurava dovoljan broj radnika u funkciji praćenja usklađenosti sa odgovarajućim stručnim znanjima i iskustvom, kao i njihovo redovno usavršavanje i stručno obrazovanje. Rukovodioca funkcije praćenja usklađenosti, kao lica odgovornog za rad kontrolne funkcije, imenuje Nadzorni odbor Banke i o njegovom imenovanju obavještava Agenciju.

Nadležnosti Odjeljenja kao kontrolne funkcije za praćenje usklađenosti definisane su u skladu sa Zakonom o bankama FBiH kroz interne akte Banke.

Kontrolna funkcija interne revizije

Kontrolna funkcija Interne revizije je samostalna organizaciona jedinica, potpuno nezavisna od Uprave Banke, te odgovorna direktno Odboru za reviziju i Nadzornom odboru Banke. Kontrolna funkcija Interne revizije doprinosi poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, poboljšanju efikasnosti sistema internih kontrola, poboljšanju korporativnog upravljanja Bankom. Ocjene kvaliteta i efikasnosti internih kontrola, uključujući procjenu sistema upravljanja rizicima i procesima, dostavljaju se Upravi Banke, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru, kao i revidiranim organizacionim jedinicama Banke u vidu revizijskih izvještaja.

Sve kontrolne funkcije imaju direktnu liniju izvještavanja prema Odborima Banke.

Tokom 2024 godine bilo je izmjena na rukovodećim pozicijama kontrolnih funkcija. Naime, rukovodilac kontrolne funkcije praćenja usklađenosti od septembra 2024 godine je Jasmina Šabanović-Bajrović, rukovodilac Odjeljenja za usklađenost poslovanja.

6. Kapital i adekvatnost regulatornog kapitala

Regulatorni kapital Banke predstavlja iznos izvora sredstava koji je Banka dužna održavati radi sigurnog i stabilnog poslovanja, odnosno ispunjenja obaveza prema svojim povjericima. Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

Regulatorni kapital Banke na dan 31.12.2024. godine iznosi 182.776 hiljada KM i sastoji se najvećim dijelom od uplaćenog kapitala, zadržane dobiti i rezervi.

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koje se odnose na regulatorni kapital, kapitalne zahtjeve adekvatnosti regulatornog kapitala, zaštitne slojeve kapitala i finansijsku polugu. Prema regulatornom okviru za banke u FBiH, usklađene sa propisima Evropske unije i zahtjevima Basel II i Basel III, koji je stupio na snagu 2017. godine, Banka je obavezna održavati sljedeće minimalne stope kapitala:

- Stopu regulatornog kapitala ne manju od 12% (uvećanu za zaštitni sloj kapitala od 1,5%)
- Stopu osnovnog kapitala (Tier 1) ne manju od 9% (uvećanu za zaštitni sloj kapitala od 1,5%)
- Stopu redovnog osnovnog kapitala (CET 1) ne manju od 6,75% (uvećanu za zaštitni sloj kapitala od 1,5%).

Stopa adekvatnosti kapitala Banke na dan 31.12.2024. godine iznosi 17,57% što je iznad stope propisane Zakonom o bankama FBiH i Odlukom o izračunavanju kapitala Banke.

Banka je na dan 31.12.2024. godine ispunila minimalne zahtjeve po pitanju visine uplaćenog osnivačkog kapitala. Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala Banke i iznos kapitala koji Banka mora minimalno održavati ne može biti ispod 15 miliona KM.

6.1. Obrazac kapitala

(000 KM)

Red. Br.	Kapital	Iznos
1.	REGULATORNI KAPITAL	182.776
1.1	OSNOVNI KAPITAL	182.776
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	182,776
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	110.059
1.1.1.2	Zadržana dobit	57.114
1.1.1.3	Priznata dobit ili gubitak	-
1.1.1.4	Ostale rezerve	19.552
1.1.1.5	(-) Ostala nematerijalna imovina	(1.123)
1.1.1.6	(-) Odgođena porezna imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizilazi iz privremenih razlika umanjenih za povezane porezne obaveze	-
1.1.1.7	(-) Odbici od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuju dodatni osnovni kapital	-
1.1.1.8	(-) Odgođena porezna imovina koje se može odbiti i koja zavisi od buduće profitabilnosti i proizilazi iz privremenih razlika	(2.826)
1.1.2.	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-

1.1.2.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	-
1.1.2.2	(-) Odbici od stavki dopunskog kapitala koji premašuju dopunski kapital	-
1.1.2.3	Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital (odbija se od redovnog osnovnog kapitala)	-
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	-
1.2.1	Instrumenti kapitala i subordinirani dugovi koji se priznaju kao dopunski kapital	-
1.2.2	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	-
1.2.3	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala - ostalo	-

U nastavku je prikazan detaljan opis osnovnih karakteristika dioničkog kapitala Banke kao finansijskog instrumenta uključenog u obračun redovnog osnovnog i regulatornog kapitala:

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Red. br.	Stavka
1.	Emitent Bosna Bank International d.d. Sarajevo
1.1	Jedinstvena oznaka BABBISRK2008
Tretman u skladu sa regulatornim okvirom	
2.	Priznat na pojedinačnoj/ konsolidovanoj osnovi Na pojedinačnoj osnovi
3.	Vrsta instrumenta Obične dionice
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja 110.059 KM
5.	Nominalni iznos instrumenta 110.059 KM
5.1.	Emisiona cijena Različita
5.2.	Otkupna cijena Np
6.	Računovodstvena klasifikacija Dionički kapital
7.	Datum izdavanja instrumenta 19.10.2000; 12.01.2006; 07.08.2013.; 12.05.2016.
8.	Instrument sa datumom dospijeca ili instrument bez datuma dospijeca Bez dospijeca
8.1.	Inicijalni datum dospijeca Bez dospijeca
9.	Opcija kupovine od strane emitenta Ne postoji takva opcija
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupa vrijednosti Np
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo) Np
Kuponi/ dividende	
10.	Fiksna ili promjenjiva dividenda/ kupon Promjenljiva
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi Np
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Red. br.	Stavka
	Nema, izuzev primjene zakonskih ograničenja
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate iznosom dividendi/ kupona Djelimično diskreciono pravo (isplata dividende će biti otkazana ukoliko adekvatnost kapitala padne ispod određenog procenta)
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/ kupona Djelimično diskreciono pravo
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup Ne postoji takva mogućnost
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/ kuponi Np
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument Nekonvertibilan
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije Np
18.	Ako je konvertibilan djelimično ili u cjelosti Np
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije Np
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija Np
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje Np
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje Np
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti Ne
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednosti Np
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cjelosti Zbog eventualnog pokrića gubitaka, proceduru pokriće Nadzorni odbor. Ugovorni i zakonski pristup
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti trajno ili privremeno Uvijek djelimično
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti Povećanje kapitala iz osnova uplate od strane dioničara ili iz fonda rezervi (ukoliko je primjenjivo)
28.	Vrsta instrumenata koji će se u slučaju likvidacije ili stečaja isplatiti neposredno prije navedenog instrumenta Nema takvog instrumenta
29.	Neusklađene karakteristike konvertibilnih instrumenata Ne postoje neusklađene karakteristike konvertibilnih instrumenata

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Red. br.	Stavka
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike Np

Regulatorni kapital je u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke umanjen za regulatorna usklađenja i to:

- nematerijalnu imovinu (licence, softveri i slično), umanjenu za boniteno vrednovanje softvera
- odgođenu poreznu imovinu koja se može odbiti i koja ovisi o budućoj profitabilnosti i prizilazi iz privremenih razlika.

6.2 Kapitalni zahtjevi i stope kapitala

U tabeli ispod prikazani su rizikom ponderisana aktiva na dan 31.12.2024. godine i kapitalni zahtjevi, razloženi po izloženostima za kreditni rizik, rizik namirenja i slobodne isporuke, tržišni rizik, te operativni rizik. Operativni rizik se računa u skladu sa jednostavnim pristupom.

(000 KM)

Adekvatnost kapitala			
Red. Br.	Stavka	Iznos izloženosti ponderisan rizikom	Kapitalni zahtjevi
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	-	-
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	31.326	3.759
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	-	-
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-
6.	Izloženosti prema institucijama	34.354	4.122
7.	Izloženosti prema prema privremenim društvima	261.804	31.417
8.	Izloženosti prema stanovništvu	277.873	33.345
9.	Izloženosti osigurane nekretninama	304.195	36.504
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	5.193	623
11.	Visokorizične izloženosti	24.675	2.961
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	-	-
14.	Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicionim fondovima	-	-
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	153	18
16.	Ostale izloženosti	34.784	4.174
17.	Ukupni kapitalni zahtjev za kreditni rizik	974.357	116.923
18.	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/iskoruke	-	-
19.	Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	-	-
19.1.	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata	-	-
19.2.	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja	-	-
19.3.	Kapitalni zahtjevi za devizni rizik	-	-

Adekvatnost kapitala			
Red. Br.	Stavka	Iznos izloženosti ponderisan rizikom	Kapitalni zahtjevi
19.4.	Kapitalni zahtjevi za robni rizik	-	-
20.	Kapitalni zahtjevi za operativni rizik	66.015	7.922
21.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	17,57%	
22.	Stopa osnovnog kapitala	17,57%	
23.	Stopa regulatornog kapitala	17,57%	

6.3 Izloženost tržišnom riziku

U svom poslovanju Banka je po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi izložena deviznom riziku koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao rezultat promjene valutnog/ deviznog kursa. Prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik, primjenjuje se standardizirani pristup.

6.4 Izloženost operativnom riziku

Za izračun iznosa izloženosti operativnom riziku Banka primjenjuje jednostavni pristup. Prema jednostavnom pristupu kapitalni zahtjev za operativni rizik iznosi 15% trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja. Banka izračunava trogodišnji prosjek na osnovu podataka za posljednja tri dvanaestomjesečna perioda na kraju finansijske godine.

Ukupan iznos izloženosti operativnom riziku računa se množenjem kapitalnog zahtjeva sa 8,33.

Banka prilikom izračuna relevantnog pokazatelja ne uključuje:

- Troškove ispravke vrijednosti i rezerve za pokriće očekivanih kreditnih gubitaka za vanbilansne stavke kao ni prihode po osnovu smanjenja istih, te operativne troškove poslovanja;
- Neto dobit/ gubitak od finansijske imovine koja se drži do dospeljeća i raspoloživa za prodaju;
- Vanredne prihode;
- Prihode od osiguranja.

6.5 Izloženost Banke kreditnom riziku

Banka kontinuirano na mjesečnom nivou vrši praćenje plasmana i poslovanja klijenata u cilju adekvatne i pravovremene klasifikacije klijenata i prepoznavanja potencijalnih gubitaka.

Banka kao dospjela nenaplaćena potraživanja definiše sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospeljeća (po osnovu glavnice, profitne marže, naknada, plaćenih garancija i ostalih dospjelih obaveza).

Status neispunjenja obaveza utvrđuje se na nivou klijenta za sve izloženosti. Status neispunjenja obaveza dužnika postoji kada je dužnik u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu ili se, na osnovu analize finansijskog stanja, procjenjuje da dužnik neće moći izmiriti svoje obaveze u cjelosti bez realizacije sredstava obezbjeđenja nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne. Operativno, Banka status neispunjavanja obaveza identifikira na sljedeći način:

- Dužnik je u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu,
- Račun dužnika blokiran u periodu dužem od 60 dana, ili
- Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci.

Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan.

6.5.1. Ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka

Banka mjerenje umanjenja vrijednosti vrši na način kako je definisano Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka i pokriva finansijsku imovinu vrednovanu metodom amortizacijskog troška i fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (ako postoji), te povezane vanbilansne izloženosti.

Obračun ispravki vrijednosti i rezervi za kreditne gubitke pokriva sljedeće:

- Izloženosti fizičkim licima
- Izloženosti pravnim licima (uključujući i SME klijente)
- Izloženosti bankama i ostalim finansijskim institucijama
- Izloženosti prema državi, državnim institucijama, općinama i sl.
- Ostala potraživanja.

Na svaki datum izvještavanja Banka za finansijski instrument mjeri rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima tokom vijeka trajanja instrumenta, ako se nakon početnog priznavanja kreditni rizik tog finansijskog instrumenta znatno povećao.

Ispravke vrijednosti se obračunavaju grupno na nivou portfolija i na individualnoj osnovi.

Umanjenje vrijednosti na grupnoj osnovi Banka primjenjuje na:

- Izloženosti koje ne zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza
- Izloženosti koje zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza, ali nisu pojedinačno značajne.

Na temelju statusa neispunjenja obaveza, te pojedinačnoj značajnosti izloženosti, Banka razlikuje različite pristupe mjerenju umanjenja vrijednosti (pojedinačna ili grupna procjena), koje rezultiraju jednom od sljedeće tri vrste rezervisanja/ umanjenja vrijednosti:

- Izloženost je u statusu neispunjenja obaveze, te je pojedinačno značajna (nivo kreditnog rizika 3) - rezervacije za kreditne gubitke na pojedinačnoj osnovi. Mjerenje umanjenja vrijednosti bazirano je na pojedinačnoj procjeni pojedine izloženosti, uzimajući u obzir očekivane buduće novčane tokove kroz individualno definisane scenarije od strane Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivnom.
- Izloženost je u statusu neispunjenja obaveze, ali nije pojedinačno značajna (nivo kreditnog rizika 3) - rezervacije za kreditne gubitke na grupnoj osnovi. Mjerenje umanjenja vrijednosti je za pojedinačno neznčajne izloženosti gdje je identificiran događaj gubitka, uzimajući u obzir procjenu umanjenja vrijednosti portfolija imovine sa sličnim karakteristikama, na bazi formule, a ne preko individualnih projekcija novčanih tokova.
- Izloženost nije u statusu neispunjavanja obaveze (nivo kreditnog rizika 2 i nivo kreditnog rizika 1) - rezervacije za očekivane kreditne gubitke na grupnoj osnovi. Ispravke vrijednosti za očekivane gubitke se za izloženosti razlikuju u zavisnosti da li je procjena gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou (nivo kreditnog rizika 1) ili na cjeloživotnom nivou (nivo kreditnog rizika 2).

Banka je tokom 2024-te godine razvila interni rejting model za pravna lica. Radi se o in-house rješenju sa precizno definisanom metodologijom. Model je temeljen na kombinaciji varijabli koje obuhvataju finansijske pokazatelje, kao i ponašajne, odnosno isključivo finansijske pokazatelje za nove klijente Banke ("new-to-Bank"). Primijenjeni statistički postupci, uključujući logističku regresiju, omogućili su identifikaciju ključnih faktora koji utiču na vjerovatnoću neispunjenja obaveza (default). Ovaj model će služiti kao osnovno sredstvo za procjenu kreditnog rizika pravnih lica, pružajući Banci pouzdane informacije za donošenje odluka o odobravanju finansiranja, praćenju rizika portfolija, i definisanju potrebnih korektivnih mjera.

Banka vrši podjelu izloženosti/klijenata u nivoe kreditnog rizika kako slijedi:

Nivo kreditnog rizika 1 – sve nove izloženosti/ klijenti svoj početak imaju u fazi 1, osim POCI imovine, što uključuje i sve izloženosti/ klijente koji nisu obuhvaćeni kriterijima za Fazu 2, Fazu 3 i POCI. Banka za ova potraživanja priznaje rezervisanja po osnovu 12m ECL-a (Izračun očekivanih gubitaka na dvanaestomjesečnom nivou). U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenta definisanih Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9 primjenjuju se minimalni procenti (izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti, izloženosti po osnovu finansiranja - 1% izloženosti, a za sve ostale izloženosti - 0,5% izloženosti).

Nivo kreditnog rizika 2 – izloženosti/ klijenti za koje je evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobravanja, a ne postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti. Banka za ova potraživanja priznaje rezervisanja po osnovu LEL (izračuna očekivanih gubitaka na cjeloživotnom nivou). Od 1.1.2021. godine u slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnog procenta definisanog Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka i Internom metodologijom umanjenja vrijednosti prema MSFI 9 primjenjuje se minimalni procenat kako slijedi izloženosti po osnovu finansiranja - 8% izloženosti, a za sve ostale izloženosti - 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti/ klijenti za koje postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti, izloženosti koje su označene kao defaultne tj. oni klijenti koji su u statusu nemogućnosti izmirenja obaveza, u skladu s ranije definiranim statusom defaulta. U slučaju da je

izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnog procenta definisanog Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka primjenjuje se minimalni procenat definisan Programom.

POCI - Finansijska imovina koja je kupljena ili nastaje kao kreditno umanjena imovina je posebna klasa finansijske aktive u smislu standarda i tretmana izračuna umanjenja vrijednosti. Za ovu imovinu procjena očekivanih kreditnih gubitaka se uvijek radi na cjeloživotnom nivou (bilo u fazi 2 ili fazi 3), a za diskontovanje očekivanih novčanih tokova se koristi kreditno prilagođena efektivna profitna marža.

Prilikom procjene ECL-a Banka u skladu sa Programom za upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka razmatra različite scenarije i to za nivo kreditnog rizika 1 i nivo kreditnog rizika 2 jedan scenario, dok se za nivo kreditnog rizika 3 i POCI koriste individualno definisani scenariji vjerovatnoće na nivou klijenta.

Umanjena finansijska imovina klasifikuje se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospeljeća, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate.

6.5.2. Ukupna prosječna izloženost Banke

Kategorija izloženosti	Neto vrijednost izloženosti na kraju perioda	Prosječne neto izloženosti tokom perioda
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	418.459	374.030
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	31.824	24.498
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	-	-
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	22.541
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-
Izloženosti prema institucijama	111.783	152.259
Izloženosti prema privrednim društvima	564.711	496.509
Izloženosti prema stanovništvu	384.501	360.369
Izloženosti osigurane nekretninama	504.615	537.942
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	5.207	5.278
Visokorizične izloženosti	18.713	12.703
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	-	-
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	-	-
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	153	274
Ostale izloženosti	72.690	67.926
Ukupno	2.112.656	2.054.327

6.5.3. Geografska podjela izloženosti prema značajnim područjima

(000 KM)

Kategorija izloženosti	BiH	Hrvatska	UAE	Njemačka	Turska	Regija Europe	Ostale zemlje	UKUPNO
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	193.528	-	-	-	-	-	224.930	418.459
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	31.824	-	-	-	-	-	-	31.824
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama	30.143	8.654	-	943	40.043	-	32.001	111.783
Izloženosti prema privrednim društvima	564.319	16	88	-	-	-	288	564.711
Izloženosti prema stanovništvu	379.689	85	296	1.894	13	460	2.058	384.501
Izloženosti obezbijedene nekretninama	492.960	540	-	3.474	-	2.687	4.954	504.615
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	5.207	-	-	-	-	-	-	5.207
Visokorizične izloženosti	18.713	-	-	-	-	-	-	18.713
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	106	-	-	-	-	-	47	153
Ostale izloženosti	9.062	-	-	-	-	-	63.628	72.690
Ukupno	1.725.552	9.294	384	6.311	40.056	3.147	327.912	2.112.656

Banka je na poziciji Osta e zemlje prikazala izloženosti prema klijentima čije je sjedište u slijedećim zemljama: Sjedinjene Američke Države, Saudijska Arabija, Bahrein, Irak, i dr.

6.5.4. Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti

Kategorija izloženosti	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	Vađenje ruda i kamena	Prerađivačka industrija	Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snadbijevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanitacije životne sredine	Gradevinarstvo	Saobraćaj i skladištenje	Djelatnost pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane, hotelijerstvo i ugostiteljstvo	Poslovanje nekretninama
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema privrednim društvima	15.844	2.989	134.781	13.561	2.666	75.936	34.720	15.093	7.976
Izloženosti prema stanovništvu	2.211	121	6.086	76	1.106	7.013	4.490	528	333
Izloženosti obezbijedene nekretninama	6.307	423	81.159	2.879	627	30.636	10.050	13.884	2.873
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	-	-	3.809	-	-	3	-	2	-
Visokorizične izloženosti	-	-	-	-	-	6.785	-	-	11.336
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-	87	-	-	-	-	-
Ostale izloženosti	-	-	6	-	-	1	2	16	653

6.5.4. Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti – nastavak

(000 BAM)

Kategorija izloženosti	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalnog rada	Umjetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne djelatnosti	Finansijske institucije i banke	Fizička lica	Informacije i komunikacije	Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala	Ukupno
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	-	-	-	-	-	-	-	387.459	-	-	-	387.459
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	-	-	31.824	-	-	-	-	-	-	-	-	31.824
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama	-	-	-	-	-	-	-	111.783	-	-	-	161.490
Izloženosti prema privrednim društvima	15.353	3.448	-	504	8.693	1.012	5.173	16.487	-	13.527	178.953	564.711
Izloženosti prema stanovništvu	2.256	1.001	1	244	452	134	438	424	349.203	725	7.654	384.501
Izloženosti obezbijedene nekretninama	16.255	4.936	-	465	9.021	991	3.118	-	216.130	2.405	102.456	504.615
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3	-	-	14	-	-	-	-	397	79	902	5.207
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-	-	-	-	-	20	-	46	-	153
Ostale izloženosti	7	-	451	-	-	-	316	68.192	1.540	112	1.394	72.690

6.5.5. Preostala ročnost izloženosti druge ugovorne strane

Red. br.	Kategorija izloženosti	≤ 1 god	> 1 god ≤ 5 god	> 5 god	Nije navedeno dospijeće	Ukupno
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	-	-	-	418.459	418.459
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	297	7.449	21.203	2.875	31.824
3	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-	-	-	-
4	Izloženosti prema institucijama	63.203	-	-	48.580	111.783
5	Izloženosti prema privrednim društvima	128.444	232.656	149.821	53.791	564.711
6	Izloženosti prema stanovništvu	27.418	78.049	257.053	21.982	384.501
7	Izloženosti obezbijedene nekretninama	94.227	146.516	241.577	22.295	504.615
8	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	97	40.010	1.053	47	5.207
9	Visokorizične izloženosti	4.935	13.778	-	-	18.713
10	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-	153	153
11	Ostale izloženosti	-	-	-	72.690	72.690

6.5.6. Bruto izloženost po grupama i značajnim privrednim granama

Banka je definisala da su dospjela nenaplaćena potraživanja sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospijeća (po osnovu glavnice, profitne marže, naknada, plaćenih garancija i ostalih dospjelih obaveza).

U nastavku je tabelarni pregled izloženosti kod kojih je izvršeno umanjenje vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja po skupinama izloženosti i djelatnosti.

(000 KM)

Red. br.	Kategorija izloženosti	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti izloženosti statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja - glavnica	Ispravke vrijednosti dospjelih potraživanja	Izloženost koja nije u statusu neizm. obaveza	Ispravka vrijednosti izloženosti koje nisu u statusu neizm. Obaveza
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	-	-	-	-	387.841	388
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	-	-	-	-	14.480	306
3.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-	-	-	18.893	19
4.	Izloženosti prema institucijama	-	-	8	-	162.205	715

Red. br.	Kategorija izloženosti	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti izloženosti statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja - glavnica	Ispravke vrijednosti dospjelih potraživanja	Izloženost koja nije u statusu neizm. obaveza	Ispravka vrijednosti izloženosti koje nisu u statusu neizm. Obaveza
5	Izloženosti prema privrednim društvima	-	-	835	27	448.874	5.570
6	Izloženosti prema stanovništvu	-	-	1.233	73	324.169	4.780
7	Izloženosti obezbijedene nekretninama	-	-	841	37	501.630	11.130
8	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	38.505	31.759	23.079	21.643	-	-
9	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-	-	387	-
10	Ostale stavke	-	-	-	-	66.394	22

6.5.7. Bruto izloženost po značajnim privrednim granama

R. Br.	Kategorija izloženosti	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja - glavnica	Ispravke vrijednosti dospjelih potraživanja	Izloženost koja nije u statusu neizmirenja obaveza	Ispravka vrijednosti izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja
1	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.279	1.279	1.193	1.193	25.018	636
2	Vađenje ruda i kamena	1	1	-	-	3.768	135
3	Prerađivačka industrija	11.158	7.350	3.430	3.318	226.016	3.497
4	Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	-	-	-	-	33.739	517
5	Snadbijevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanitacije životne sredine	2.562	2.562	2.543	2.543	4.455	36
6	Građevinarstvo	2.081	2.078	1.992	1.992	121.700	1.420
7	Saobraćaj i skladištenje	431	431	422	422	50.396	905
8	Smještaj, priprema i posluživanje hrane, hotelijerstvo i ugostiteljstvo	19	17	-	-	30.238	718
9	Poslovanje nekretninama	3	2	-	-	24.448	1.274
10	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	106	103	28	28	36.055	1.347
11	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1	1	-	-	9.624	237
12	Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	-	-	-	-	33.151	875
13	Obrazovanje	69	54	64	51	1.222	8
14	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalnog rada	-	-	-	-	18.390	210
15	Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	-	-	2.163	14
16	Ostale uslužne djelatnosti	1	1	-	-	9.101	55
17	Finansijske institucije i banke	-	-	-	-	616.332	963
18	Fizička lica	8.829	8.434	4.755	4.728	574.842	8.162
19	Ostalo neraspoređeno	-	-	-	-	-	-
20	Informacije i komunikacije	503	424	-	-	17.620	240
21	Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala	3.607	2.706	2.410	2.191	294.587	4.165
22	Ukupno	30.650	25.443	16.837	16.466	2.132.865	25.416

6.5.8. Promjene u ispravkama vrijednosti tokom perioda

Tabela u nastavku prikazuje promjene ispravki vrijednosti i rezervi za kreditne gubitke u toku godine:
(u 000 KM)

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1	Početno stanje 31.12.2024.	31.787	22.967
2	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda	28.107	34.959
3	Iznos smanjenja ispravki vrijednosti	(26.116)	(35.672)
4	Računovodstveni i trajni otpis u toku godine	(9.124)	-
5	Završno stanje	24.654	22.254

6.5.9. Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite

Banka koristi standardizirani pristup u procjeni kreditnog rizika. U nastavku su informacije o izloženosti kreditnom riziku i efektima smanjenja istog:

(u 000 KM)

Kategorija izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite		Rizikom ponderisana aktiva	
	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti
Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	418.459	-	418.459	-	-	-
Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	31.814	10	39.822	10	31.326	-
Izloženosti prema subjektima javnog sektora	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama	83.374	28.409	83.374	28.409	28.672	5.682
Izloženosti prema privrednim društvima	246.178	318.533	183.964	317.443	239.812	21.992
Izloženosti prema stanovništvu	304.446	80.055	303.081	80.005	271.137	6.736
Izloženosti obezbijedene nekretninama	472.376	32.239	467.530	32.147	467.530	10.371
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	5.186	21	5.185	21	5.185	8
Visokorizične izloženosti	14.188	4.525	14.188	4.525	21.282	3.393
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	-	-	-	-	-	-
Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicijskim fondovima	-	-	-	-	-	-

Kategorija izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite		Rizikom ponderisana aktiva	
	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti
Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	153	-	153	-	153	-
Ostale stavke	71.233	1.457	75.759	2.689	34.784	-
Ukupno	1.647.407	465.249	1.647.407	465.249	936.546	37.811

6.5.10. Korištenje vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika

Za potrebe izračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive, Banka koristi kreditne rejtinge vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika i to:

- a) Moody's
- b) Fitch
- c) Standard & Poor's

Povezivanje vanjskog kreditnog rejtinga sa stepenima kreditne kvalitete i pripadajućim ponderima Banka definiše u skladu sa odlukom FBA.

Banka vanjske kreditne rejtinge koristi za kategorije izloženosti prema institucijama.

Izloženosti prema institucijama kojima je dodijeljen stepen kreditne kvalitete, u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju čekivanih kreditnih gubitaka, raspoređene su u nivo kreditnog rizika 1.

U nastavku je prikaz vrijednosti izloženosti prije i nakon smanjenja kreditnog rizika povezanog sa svakim stepenom kvalitete:

(u 000 KM)

Stepen kvalitete	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite	Vrijednost neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite
1	-	-
2	-	-
3	7.615	7.615
4	-	-
5	19.945	19.945
6	-	-

7. Podaci o finansijskoj poluzi

Omjer finansijske poluge uveden je kao nerizično zasnovan kapitalni zahtjev koji je dodatak kapitalnim zahtjevima zasnovanim na rizicima. Odluka o izračunavanju kapitala banke definiše da banke izračunavaju i objavljuju omjer finansijske poluge koji je zasnovan na računovodstvenim vrijednostima kao relevantnoj mjeri izloženosti za imovinu. Posebne regulatorne mjere izloženosti odnose se na vanbilansne izloženosti koje moraju biti dodane kako bi se utvrdila ukupna izloženost finansijskoj poluzi.

U nastavku su predloženi podaci o stopi finansijske poluge, izračunati u skladu sa članom 41. Odluke o izračunavanju kapitala banke.

(000 KM)

Vrijednosti izloženosti	Iznos
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10% u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke	30.063
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 20% u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke	21.669
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 50% u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke	28.137
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 100% u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke	-

Ostala imovina	1.651.356
(-) Iznos odbitnih stavki aktive - osnovni kapital - u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke	(3.949)
Izloženosti stope finansijske poluge - u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke	1.727.276
Kapital	
Osnovni kapital	182.776
Stopa finansijske poluge	10,58%

Banka na dan 31.12.2024. iskazuje stopu finansijske poluge u iznosu 10,58% što je za 86 bp manje u odnosu na 31.12.2023. godine kad je stopa finansijske poluge iznosila 11,44% a što je rezultat rasta izloženosti banke.

Banka u planovima kapitala (Planu kapitala za tekuću godinu i naredni četverogodišnji period) planira izloženost finansijske poluge i stopu finansijske poluge. Izloženost i stopu finansijske poluge Banka mjeri najmanje kvartalno u sklopu regulatornih izvještaja prema Agenciji za bankarstvo FBiH.

Izloženost finansijske poluge i stope finansijske poluge, kao i regulatorni limiti za ispunjenje definisani su Odlukom o izračunavanju kapitala, kao i u Programu i politikama za upravljanje kapitalom Banke. Banka stopu finansijske poluge planira, kako je spomenuto iznad, kroz planove kapitala, te kvartalno prati ispunjenje regulatornih limita i odstupanja ostvarenih stopa od plana. Osnov za planiranje stope i izloženosti finansijske poluge su Operativni i Strateški plan Banke i u njima definisane vrijednosti bilansa i vanbilansa i njihovog rasta. Kvartalno Uprava o ostvarenoj stopi finansijske poluge izvještava Nadzorni odbor putem Izvještaja o profilu rizika. Izjavom o apetitu za rizik definisana je interna minimalna stopa finansijske poluge.

Tokom 2024. godine stopa finansijske poluge kretala se unutar regulatornih i interno definisanih limita, a isto se očekuje i tokom 2025. godine, s obzirom da Banka ima značajno veću stopu finansijske poluge od regulatorno propisane.

Godišnja vjerovatnoća nastanka negativnih događaja je procijenjena kao niska budući da je sam pokazatelj predmet regulatorne procjene, kao i s obzirom na to da je Banka u prošlosti ostvarivala prilično veće stope od regulatorno definisanih. Rizik ostvarenja može nastati u svakom trenutku, ali, s obzirom da su potrebne značajne promjene u bilansnoj/ vanbilansnoj izloženosti ili nivou redovnog kapitala da bi se stopa finansijske poluge narušila, Banka procjenjuje da je kvartalno praćenje ovog pokazatelja sasvim dovoljno. Dodatno, Banka posljednjih godina planira umjeren rast bilansne i vanbilansne izloženosti uz adekvatnu profitabilnost, što ide u prilog stabilnosti u pogledu očekivane stope/ izloženosti finansijske poluge.

S obzirom na sve prethodno navedeno, Banka rizik finansijske poluge ocjenjuje kao nizak.

Važno je napomenuti da se ovaj rizik kontinuirano prati kako bi se mogle poduzeti odgovarajuće i pravovremene mjere, ako je neophodno.

8. Izloženost riziku likvidnosti

Likvidnosni rizici su rizici gubitka koji proizlaze iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Banke da podmiri svoje dospjele novčane obaveze.

Likvidnosnim rizicima smatraju se:

- rizik finansiranja likvidnosti,
- rizik unutardnevne likvidnosti,
- rizik koncentracije izvora finansiranja i
- rizik tržišne likvidnosti.

Ciljevi, politike i odgovornost upravljanja rizikom likvidnosti su opisani u poglavlju Strategije upravljanja rizicima i Programa za upravljanje rizikom likvidnosti.

U tabeli je prikazan pokazatelj pokrića likvidnosti (LCR) na dan 31.12.2024. godine.

OBRAZAC LCR		
Red. br.	Stavke	Iznos
1	Zaštitni sloj likvidnosti	319.420
2	Neto likvidnosni odlivi	190.416
3	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	168%
Zaštitni sloj likvidnosti		
4	Zaštitni sloj likvidnosti u obliku imovine nivoa 1, isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta, neprilagođen	319.420
5	Odlivi po osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1, isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospjevaju u roku od 30 dana	-
6	Prilivi po osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1, isključujući pokrivene obveznice izuzetno visoke kvalitete koje dospjevaju u roku od 30 dana	-
7	Obezbijedeni odlivi novca koji dospjevaju u roku od 30 dana	-
8	Obezbijedeni prilivi novca koji dospjevaju u roku od 30 dana	-
9	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	319.420
10	Vrijednost imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta neprilagođena	-
11	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete koje dospjevaju u roku od 30 dana	-
12	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete koje dospjevaju u roku od 30 dana	-
13	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete "prije primjene gornje granice"	-
14	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete "nakon primjene gornje granice"	-
15	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete	-
16	Vrijednost imovine nivoa 2a: neprilagođena	-
17	Odlivi po osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospjevaju u roku od 30 dana	-
18	Prilivi po osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospjevaju u roku od 30 dana	-
19	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "prije primjene gornje granice"	-
20	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "nakon primjene gornje granice"	-
21	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2a	-
22	Vrijednost imovine nivoa 2b, neprilagođena	-
23	Odlivi po osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospjevaju u roku od 30 dana	-
24	Prilivi po osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospjevaju u roku od 30 dana	-
25	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "prije primjene gornje granice"	-
26	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "nakon primjene gornje granice"	-
27	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2b	-
28	Iznos viška likvidne imovine	-
29	Zaštitni sloj likvidnosti	319.420
Izračun nazivnika		
30	Ukupni odlivi	287.255
31	Potpuno izuzeti prilivi	-
32	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75%	96.839
33	Smanjenje za potpuno izuzete prilive	-
34	Smanjenje za prilive na koje se primjenjuje gornja granica od 75%	96.839

OBRAZAC LCR		
Red. br.	Stavke	Iznos
35	Neto likvidnosni odliv	190.416

9. Izloženosti u vlasnička ulaganja u knjizi trgovanja

Na dan 31.12.2024. Banka je imala portfolio vlasničkih ulaganja ukupne vrijednosti 153 hiljade KM. Portfolio vlasničkih ulaganja se dijeli na sljedeće kategorije:

- Vlasnička ulaganja raspoloživa za prodaju,
- Ulaganja koja se ne drže radi trgovanja.

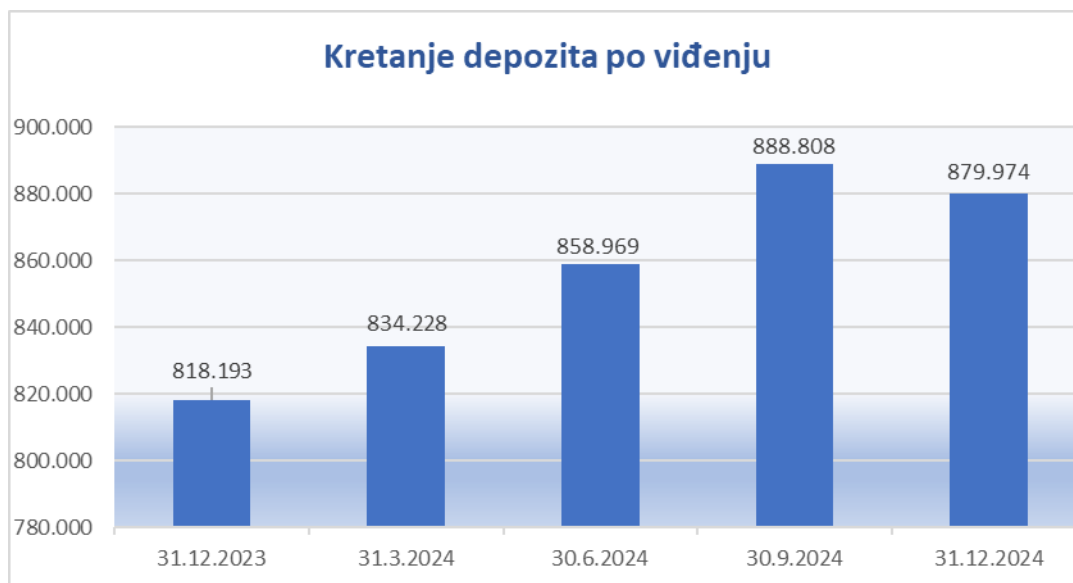
Vlasnička ulaganja raspoloživa za prodaju kotiraju na Sarajevskoj berzi i metoda njihovog vrednovanja je kroz račun dobiti i gubitka, dnevno po tržišnim cijenama.

Ulaganja koja se ne drže radi trgovanja i koja ne kotiraju na berzi, evidentiraju se po trošku sticanja.

Vrsta ulaganja	Portfolio	Kotira na berzi	Metoda vrednovanja	Vrijednost 31.12.2024. (u 000 KM)	Realizirani dobit/ gubitak dividenda (u 000 KM)	Realizirani dobit/ gubitak tržišna vrijednost (u 000 KM)
Javna preduzeća	Raspoloživo za prodaju	Da	Tržišna vrijednost	88	11	(1)
Privatna preduzeća	Ulaganja koja se ne drže radi trgovanja	Ne	Trošak sticanja	65,40	-	-

10. Izloženost kamatnom riziku/ riziku profitne stope

Banka kamatni rizik/ rizik profitne stope računa na mjesečnom nivou. Izloženost kamatnom/ profitnom riziku mjeri se na osnovu osjetljivosti finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih/ profitnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih/ profitnih stopa na finansijski rezultat i kapital izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenim promjenama kamatnih/ profitnih stopa (ponderi se baziraju na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 baznih poena tokom vremena i procijenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu).

Tokom 2024. godine uticaj promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige je imao trend povećanja u odnosu na prethodnu godinu zbog uticaja povećanja volumena finansiranja sa fiksnom profitnom stopom.

U tabeli je prikazana promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige na datum 31.12.2024. g.

000 KM	+200 baznih bodova	-200 baznih bodova
Uticaj promjene kamatnih stopa na neto prihod	19.115	(19.115)

11. Interna procjena adekvatnosti kapitala – ICAAP

Banka je uspostavila proces interne procjene adekvatnosti kapitala u skladu sa svojom veličinom i svojim rizičnim profilom kao i tolerancijom prema rizicima.

ICAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom upravljanja rizicima kao i planom kapitala. Cilj ICAAP-a je jasno određivanje nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

11.1 Mjerenje i procjena ICAAP-a

Ključne komponente (koraci) ICAAP procesa u Banci su:

- *Identifikacija i procjena značajnosti rizika* - Svi materijalni rizici, kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena, identificirani su tokom procesa identifikacije i procjene značajnosti rizika, počevši od taksonomije rizika. Obzirom da predstavlja polaznu tačku u ICAAP procesu, na kojoj se bazira dalji tretman rizika Banke, možemo reći da predstavlja jedan od najvažnijih koraka cjelokupnog procesa.
- *Kvantifikacija i objedinjavanje rizika* - Banka na mjesečnom nivou procjenjuje količinu kapitala potrebnog za pokriće svakog materijalnog rizika. Kvantifikacija rizika je sastavni dio procesa upravljanja pojedinačnim rizicima. Potom je potrebno utvrditi koliko Banka ima na raspolaganju kapitala za pokriće zahtjeva za internim kapitalom. Kapital za pokriće rizika jednak je iznosu ukupnog regulatornog kapitala Banke.
- *Testiranje otpornosti na stres* - isti se vrše kako bi se ocijenila otpornost Banke na negativne razvoje u njenom poslovnom okruženju. Efekti testiranja obuhvaćeni su u procesu planiranja kapitala. Rezultati testiranja otpornosti na stres se uvažavaju prilikom donošenja strateških odluka.
- *Iskorištenost kapaciteta za podnošenje rizika* - Ova faza uključuje raspoređivanje raspoloživog kapitala na konkretne rizike, poslovne segmente i na višak kapitala. Nakon toga, računa se odnos ukupnog internog kapitalnog zahtjeva i kapitala za pokriće rizika, kako bi se dobio iznos iskorištenosti kapaciteta za podnošenje rizika.

- *Proces postavljanja limita* - ICAAP limiti bazirani su na aktuelnom budžetu i uključuju pristup gledanja unaprijed na osnovu predviđanja budžeta, uzimajući u obzir odredbe Politike finansiranja. U slučaju promjena budžeta, i sistem ICAAP limita se mora prilagoditi u skladu s istim. Na taj način, Banka primjenjuje proaktivni pristup praćenja adekvatnosti kapitala po Stubu II, što joj omogućava da pravovremeno djeluje.
- *Budžetiranje i predviđanje* - Proces budžetiranja povezuje značajne rizike, koji su kao takvi ocijenjeni u procesu identifikacije rizika, i planiranje kapitala i poslovnih aktivnosti za posmatrani period od naredne 4 godine.
- *Izveštavanje i upravljanje* - Cilj izveštavanja i upravljanja je da se upravljačkim tijelima daju blagovremene, potpune i tačne informacije o nivou rizika, omogućavajući savjesno donošenje odluka.

U svrhu regulatornog izveštavanja, Banka priprema sveobuhvatan izvještaj o primjeni procesa procjene adekvatnosti internog kapitala i rezultatima istog. Izvještaj o primjeni ICAAP-a sadrži rezultate izračuna i procjene potrebnog internog kapitala. Izvještaj se dostavlja Agenciji za bankarstvo FBiH u zakonski definisanim rokovima.

Izračun i način izračuna internog kapitalnog zahtjeva vrši se za rizike kako slijedi:

- Kreditni rizik - Banka za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik primjenjuje standardizirani pristup u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke i Odlukom o izmjenama i dopunama odluke o izračunavanju kapitala banke u kojima se koriste predefinisani ponderi za različite kategorije izloženosti.
- Koncentracijski rizik - za potrebe obračuna kapitalnog zahtjeva za koncentracijski rizik u procesu interne procjene adekvatnosti kapitala koristi se Herfindahl-Hirschman index, kao mjera koncentracije.
- Kamatni rizik/ rizik profitne stope u bankarskoj knjizi - Za potrebe izračuna internog kapitalnog zahtjeva za rizik profitne stope/ kamatni rizik Banka simulira koliki bi bio uticaj na dobit Banke ako bi se profitne stope na profitno osjetljivu aktivu smanjile za 1% i ako bi se profitne stope na profitno osjetljivu pasivu smanjile za 1%. Period posmatranja uticaja profitnih stopa jeste 12 mjeseci.
- Valutni/ devizni rizik - Banka za izračun internog kapitalnog zahtjeva za tržišne rizike primjenjuje standardizovani pristup u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala u banci.
- Operativni rizik - za izračunavanje kapitalnog zahtjeva, Banka primjenjuje jednostavni princip. Prema jednostavnom pristupu kapitalni zahtjev za operativni rizik jednak je 15% trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja kako je propisano Odlukom o izračunavanju kapitala u banci.
- Ostali rizici - prilikom izračuna internog kapitalnog zahtjeva za ostale značajne rizike Banka se uskladila sa Odlukom o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala i internom procesu procjene adekvatnosti likvidnosti u Banci, pri čemu se izdvaja procenat od ukupnih kapitalnih zahtjeva prema Stubu I.

12. Interna procjena adekvatnosti likvidnosti - ILAAP

Banka je uspostavila proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti u skladu sa zakonskim propisima, svojom veličinom i svojim rizičnim profilom. ILAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom upravljanja rizicima kao i planom likvidnosti.

S obzirom da je ILAAP sveobuhvatan pregled i ocjena internog upravljanja likvidnosti Banke, prevashodno je obuhvatio cjelokupnu sliku i poslove koji se odvijaju prilikom upravljanja rizikom likvidnosti kao i ostale uticaje (interne i eksterne) na likvidnost Banke.

U sklopu ILAAP-a Banka je na sveobuhvatan i detaljan način opisala informacije i praksu Banke prilikom upravljanja rizikom likvidnosti u sljedećim oblastima:

- Okvir za upravljanje rizikom likvidnosti i rizikom izvora finansiranja
- Strategije i četverogodišnji plan izvora finansiranja
- Strategiju Banke u pogledu internih likvidnosnih zahtjeva i upravljanja kolateralima
- Mehanizam raspodjele troškova likvidnosti
- Upravljanje rizikom unutardnevne likvidnosti
- Testiranje otpornosti likvidnosti na stres
- Plan likvidnosti za nepredviđene slučajeve.

Banka je prilikom definisanja internih likvidnosnih zahtjeva u skladu s zakonskim odredbama definisala dvije vrste internih likvidnosnih zahtjeva:

- Interni likvidnosni zahtjevi koji podliježu zakonskim likvidnosnim zahtjevima
- Interni likvidnosni zahtjevi koje je Banka odlučila pratiti a koji ne podliježu zakonskim likvidnosnim zahtjevima

Planiranje likvidnosti se bazira na utvrđivanju, mjerenju i praćenju pozicija finansiranja i novčanih sredstava koja obuhvata tekuće i buduće novčane tokove (materijalno značajne) koji proizilaze iz aktive, pasive i vanbilansa banke. Planovi likvidnosti se prave za period od 4 godine (ali se planiranja vrše i za kraće vremenske intervale).

Rezultat testiranja otpornosti na stres predstavlja sastavni dio procesa planiranja likvidnosti. Scenariji koji su definirani unutar metodologije testiranja predstavljaju alat za testiranje adekvatnosti likvidnosne pozicije. Stresni scenariji služe za provjeru regulatorno postavljenih zahtjeva u vidu likvidnosti kroz primjenu dovoljno nepovoljnih scenarija. Ukoliko rezultati testiranja otpornosti na stres ukažu na neadekvatnosti likvidnosti, Banka donosi i sprovodi adekvatan set mjera za zadržavanje adekvatne pozicije likvidnosti.

Mjere koje Banka planira da preduzme da bi likvidnost bila adekvatna su detaljno razrađene u internim aktima u zavisnosti od kretanja finansijskih pokazatelja Banke, kao i kretanju lokalnog i internacionalnog finansijskog tržišta, odnosno dijela koji utiče na kretanje finansijskih pokazatelja Banke.

13. Neopterećena (nezaložena) imovina i opterećena (založena) imovina

Vrsta imovine	Bruto vrijednost imovine	knjigovodstvena opterećene	Bruto vrijednost imovine	knjigovodstvena neopterećene
Dati krediti		-		1.117.351
Ulaganja u dužničke instrumente		-		-
Ulaganja u vlasničke instrumente		-		153
Ostalo		-		589.223

14. Nekvalitetne i restrukturane izloženosti i kolateral stečen preuzimanjem i provedbom izvršnog postupka

Proces klasifikacije aktive Banke i utvrđivanje nivoa kreditnog rizika je usklađen sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Tabela u nastavku prikazuje kreditnu kvalitetu finansiranja razvrstanu u nivoe kreditnog rizika, te razvrstanu po sektorima prema NACE kodu. Također, u istoj tabeli prikazana je kvaliteta restrukturanih izloženosti po nivoima kreditnog rizika.

Dalje, u nastavku je tabelarno iskazano stanje nekvalitetnih finansiranja i njihove promjene u toku izvještajnog perioda. U svim gore navedenim podacima Banka iskazuje glavnica finansiranja.

BA 86.00		Nivo kreditnog rizika 1			Nivo kreditnog rizika 2			Nivo kreditnog rizika 3			Ukupni bruto krediti po svim nivoima kreditnog rizika	Očekivani kreditni gubici za Nivo 1 kreditnog rizika		Očekivani kreditni gubici za Nivo 2 kreditnog rizika		Očekivani kreditni gubici za Nivo 3 kreditnog rizika		Ukupni očekivani kreditni gubici																					
		Od čega: stavke sa niskim kreditnim rizikom	Od čega: restrukturirani krediti	025	Od čega: POCI imovina	Od čega: restrukturirani krediti	045	Od čega: POCI imovina	Od čega: restrukturirani krediti	065		Od čega: stavke sa niskim kreditnim rizikom	Od čega: restrukturirani krediti	095	Od čega: POCI imovina	Od čega: restrukturirani krediti	115		Od čega: POCI imovina	Od čega: restrukturirani krediti	135																		
010	020	025	030	040	045	050	060	065	070	080	090	095	100	110	115	120	130	135	140																				
010	1. Ukupni krediti pravna lica (1.1. do 1.21.)																			451.238	0	46	61.498	0	780	29.838	0	12.551	542.574	8.208	0	1	5.683	0	330	24.519	0	8.739	38.410
020	1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov																			9.723	0	0	1.845	0	1.453	0	99	13.021	181	0	0	148	0	0	1.019	0	99	1.348	
030	1.2. B Vađenje ruda i kamena																			4.847	0	0	2.144	0	414	0	0	6.991	72	0	0	172	0	33	0	0	0	244	
040	1.3. C Prerađivačka industrija																			100.917	0	46	27.593	0	6.866	0	5.582	135.376	1.798	1	2.551	0	4.396	0	3.375	8.745	0	236	
050	1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija																			8.434	0	0	785	0	8	0	8	9.227	168	0	63	0	0	3	0	0	236		
060	1.5. E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša																			2.448	0	0	0	0	2.544	0	0	4.992	48	0	0	0	0	2.035	0	2.083			
070	1.6. F Građevinarstvo																			58.291	0	0	2.028	0	4.971	0	0	65.290	1.066	0	162	0	4.936	0	6.164				
080	1.7. G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala																			155.148	0	0	6.482	53	8.804	3.554	170.434	2.800	0	537	4	8.327	3.273	11.664					
090	1.8. H Prijevoz i skladištenje																			28.457	0	0	2.927	291	1.661	1.417	33.045	523	0	507	291	1.661	1.417	2.691					
100	1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)																			3.913	0	0	4.161	0	1.485	1.439	9.559	70	0	437	0	255	239	762					
110	1.10. J Informacije i komunikacije																			6.040	0	0	558	0	401	401	6.999	113	0	65	0	288	288	466					
120	1.11. K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja																			11.042	0	0	0	0	0	0	11.042	232	0	0	0	0	0	232					
130	1.12. L Poslovanje nekretninama																			11.290	0	0	59	0	0	0	11.349	223	0	5	0	0	0	228					
140	1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti																			18.208	0	0	9.580	0	1.261	59	29.049	331	0	766	0	1.240	44	2.337					
150	1.14. N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti																			3.473	0	0	2.853	22	60	0	6.386	52	0	228	2	60	0	340					
160	1.15. O Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje																			14.344	0	0	0	0	0	0	14.344	301	0	0	0	0	0	301					
170	1.16. P Obrazovanje																			963	0	0	429	0	89	0	1.481	16	0	36	0	64	0	116					
180	1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi																			10.731	0	0	54	0	235	0	11.020	171	0	4	0	235	0	410					
190	1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija																			223	0	0	0	0	0	0	223	5	0	0	0	0	0	5					
200	1.19. S Ostale uslužne djelatnosti																			2.746	0	0	0	0	0	0	2.746	38	0	0	0	0	0	38					
210	1.20. T Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe																			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
220	1.21. U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela																			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
230	2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)																			425.418	0	522	12.134	0	189	7.680	0	642	445.232	4.793	0	4	1.522	0	91	6.320	0	151	12.635
240	2.1. Opća potrošnja																			291.266	0	423	10.479	0	185	6.987	0	610	308.732	3.303	0	4	1.369	0	91	5.749	0	125	10.421
250	2.2. Stambena izgradnja																			124.036	0	99	1.456	0	329	0	125.821	1.311	0	123	0	261	0	0	0	1.695			
260	2.3. Obavljanje djelatnosti (obitnici)																			10.116	0	199	4	364	32	10.679	179	0	30	0	310	26	519	0	0	0	0		
270	3. Ukupni krediti (1. + 2.)																			876.656	0	568	73.632	0	969	37.518	0	13.193	987.806	13.001	0	5	7.205	0	421	30.839	0	8.886	51.045

Kreditna kvaliteta finansiranja razvrstana u nivoe kreditnog rizika sa pripadajućim iznosima očekivanih kreditnih gubitaka, sektorska struktura kredita i kvaliteta restrukturiranih finansiranja.

Promjene stanja nekvalitetnih finansiranja i pripadajućih očekivanih kreditnih gubitaka:

Promjene stanja nekvalitetnih izloženosti (u 000 KM)			
	Stanovništvo	Privreda	Ukupno
Početno stanje	7.680	29.838	37.518
Umanjenja (-)	6.320	24.519	30.839
Početno stanje (neto)	1.360	5.319	6.679
Nova nekvalitetna finansiranja (+)	3.772	9.042	12.814
Oporavak nekvalitetnih finansiranja (-)	766	5.576	6.342
Naplata i ostala umanjjenja nekvalitetnih finansiranja (-)	1.141	5.861	7.002
Računovodstveni otpis (-)	870	66.276	7.146
Krajnje stanje (bruto)	8.675	21.167	29.842
Umanjenja (-)	8.296	16.357	24.653
Krajnje stanje (neto)	379	4.810	5.189
Procenat umanjjenja	96%	77%	83%

Stečena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja finansiranja komitenata u kašnjenju. U tabeli ispod prikazani su podaci o ukupnom iznosu kolaterala stečenog preuzimanjem i provedbom izvršnog postupka.

Kretanje stečene imovine preuzete provedbom izvršnog postupka (u 000 KM)	
Početno stanje (31.12.2023)	3.575
Umanjenje vrijednosti	(3.456)
Početno stanje (neto)	119
Uknjižena stečena imovina	886
Prodaja stečene imovine	1.558
Investicije u toku SMA	-
Krajnje stanje (31.12.2024)	2.953
Umanjenje vrijednosti	(2.788)
Krajnje stanje (neto)	165